

4 Peltosaaren kaupunginosa yhdyskuntasuunnittelun näkökulmasta

*Susanna Ahola, Paola Bärlund, Elina Piekkola,
Paula Zimmerman & Rami Ratvio*

4.1

Johdanto

Osatutkimuksen tarkoituksena on kuvata Peltosaaren nykytilaa ja toimivuutta yhdyskuntasuunnittelun näkökulmasta. Työssä ei oteta kantaa syihin, jotka johtivat Peltosaaren kehittymiseen nykyiseen muotoonsa, koska alueen syntyhistoriaa on käsitelty edellisessä osatutkimuksessa. Yhdyskuntasuunnittelua ohjaava maankäyttö- ja rakennuslaki tarjoavat tarkasteluun sopivan viitekehyksen. Lain mukaan alueidenkäyttö ja rakentaminen tulee järjestää niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä (MRL 2 §). Alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on edistää muun muassa turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien, kuten lasten, vanhusten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista, luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä, palvelujen saatavuutta, liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä sekä erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiä (MRL 5 §). Tutkimuskysymys on seuraava: toteutuvatko Peltosaassa kyseiset maankäyttö- ja rakennuslaissa määritellyt hyvän elinympäristön edellytykset?

4.2

Näkökulma

Lähiöissä asuu Suomessa lähes miljoona ihmistä ja suurin osa näistä lähiöalueista on rakennettu 1970-luvulla. Alueiden sosiaalinen heikkeneminen on ollut yleinen kehityspiirre lähiöissä. Tähän ovat vaikuttaneet työttömyys, siirtolaisväestön määrä, tyhjäksi jäävät asunnot, taloyhtiöiden nouseva vuokra ja kiihtyvä läpimuutto. Yhteiskunnallinen huoli lähiöiden rakennuskannasta ja sosiaalisesta kestävyydestä heräsi jo 1960-luvulla, jolloin alettiin kritisoida lähiöiden puutteellisia palveluja, toiminnallista jäsentymistä muuhun yhdyskuntarakenteeseen ja yksitoikkoista ympäristöä. Aluksi lähiöihin muutti paljon perheenperustamisikäisiä, sillä lähiöt koettiin vastakohtana ahtaille ja likaisille kaupunkialueille. Nykyään alueiden ikääntyessä myös väestön ikäjakauma lähiöissä on muuttunut siten, että yhä suurempi osa asujaimistosta on keski-ikäisiä ja eläkeläisiä (Jalkanen ym. 2004, 37–38).

Lähiöt on yleensä suunniteltu funktionalistiseen tyyliin, jossa toiminnot erotettiin toisistaan, ja lähiöistä muodostuikin lähes pelkästään asumiseen keskittyviä alueita, ilman kaupungin muita toimintoja. Palvelut täytyy usein hakea alueen ulkopuolelta ja näin asukkaiden riippuvuus joukkoliikenteestä ja henkilöautosta on suuri. Toisin kuin kaupunkikeskustojen ulkopuolelle rakennetut lähiöt tyypillisesti, Peltosaari on sijainniltaan keskeinen. Lähiöissä liikuntamahdollisuudet rakentuvat usein viheraluiden varaan. 1960-luvulla lähiöiden fyysisessä rakenteessa on suosittu suorakulmaista koordinaatistoa ja 1970-luvulla rationaalisia tuulimylly- tai avonurkkakortteleita. 1950-luvulta aina 1970-luvulle lähiörakentamisessa yleistyi täyselementtitekniikka ja rakennusten paikalla kokoaminen. Pyrkimys alhaisiin rakennuskustannuksiin

johti kuitenkin heikkojen materiaalien käyttöön ja vaikeasti korjattaviin rakenteisiin. Suurin osa lähiöistä on tulossa tai jo tulleet ikään, jossa suuret korjaukset ovat välttämättömiä. Rakennukset on pääosin päästetty huonoon kuntoon, mikä osaltaan lisää tarvetta korjauksiin. (Jalkanen ym. 2004: 37–41.) Peltosaaren asuin- ja yhdyskuntatekninen rakentaminen käynnistyi vuonna 1972. Peltosaaren talot ovat tyypillisiä ”betonilähiön” rakennuksia (Peltosaariprojekti 29.01.2009), mikä tekee alueesta mielenkiintoisen tutkimuskohteen yhdyskuntarakenteellisesta sekä maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta.

Holstila et al. (2010) ja Ratvio et al. (2010) käsittelevät Peltosaarta sosiaalisesta ja asukasnäkökulmasta, joten tämän osatutkimuksen tarkastelu rajautuu fyysiseen elinympäristöön ja suunnitteluteoreettiseen näkökulmaan. Peltosaarta tarkastellaan tässä suunnittelualueena neljän osateeman kautta, jotka ovat asuminen, palvelut, virkistys ja liikenne. Käsittelyssä kiinnitetään huomio yhtäältä fyysisen rakenteen ongelmakohtiin ja vahvuuksiin, sijainnin vaikutukseen alueen sisällä ja toisaalta suhteessa muihin alueisiin, ekologisuuteen, turvallisuuteen, viihtyisyyteen, taloudellisuuteen ja eri väestöryhmien tarpeisiin. Yhtenä näkökulmana on myös se miten alue on rakenteellisesti kestänyt aikaa.

4.3

Asuminen

4.3.1

Peltosaaren asuinalueen ja asuntoryhmien rakenne

Peltosaari on asuinalueena yhtenäinen kerrostaloalue, johon monimuotoisuutta tuo eri aikoina rakennettujen talojen rakennuskorkeuksien, pohjaratkaisujen ja pintamateriaalien vaihtelu. Asuinalueen rakenteessa yhdistyvät eri rakennemallien elementit: puisto on sijoitettu alueen ytimeen ja jalankulkukadut toimivat runkoina alueen sisällä. Rakenteessa on myös sormikaavan elementtejä kortteleiden sijoittuessa lii-

Kuva 1. Riihimäen keskeisten osien rakeisuuskaavio. Peltosaari ympyröity, tehokkuusesimerkinä käytetty kortteli aidattu. Lähde: Riihimäen kaupungin paikkatietoaineisto.

tyntäkatujen päihin (Jalkanen ym. 2004: 94–101). Rakeisuuskuvasta (kuva 1) näkyy, kuinka Peltosaari eroaa ympäröivästä yhdyskuntarakenteesta: Peltosaari erottuu ympäristöstään erillisenä, epäorgaanisena kerrostalojen saarekkeena, toisaalta vaihtelevien talotyyppien puutteen vuoksi ja toisaalta siksi, että se on fyysisesti erillään muusta yhdyskuntarakenteesta (Niemi 2009a). Rakeisuuskuvasta ilmenevät myös rakenteelliset erot Peltosaaren itä- ja länsipuolten välillä.

Valtaosa itäosien asuinrakennuksista on sijoitettu tuulimyllyrakenteen mukaisesti neljän nelikerroksisen talon ryhmiin, mikä noudattelee alkuperäistä kaavaehdotusta. Pihapiirit ovat selkeästi rajattuja, mutta kulkua piha-alueelta toiselle ei ole rajoitettu. Asuntoryhmät ovat tasapainossa avoimen ja suljetun, yksityisen ja julkisen tilan välillä. Tämä yhdessä autojen vähäisyyden ja matalahkon rakennuskannan kanssa edistää turvallisuuden tuntua ja luo edellytyksiä osa-alueen hyvälle toiminnallisuudelle ja viihtyisyydelle. Monilla taloilla on siistit ja kauniit pihapiirit (Lausunto Peltosaaren kehittämistarpeista 2008). Vaikka talojen sijoittelu synnyttää paikoin pimeitä nurkkia, tilojen hierarkian näkökulmasta tilanmuodostus on Peltosaareissa onnistuneempi alueen itä- kuin länsiosissa (Niemi 2009a). Itäpuoli erottuu ulkoisesti selkeänä kokonaisuutena, jonka kaikissa rakennuksissa on ollut sama rakentaja; länsipuolella on toiminut viisi eri rakentajaa, ja tuloksena on syntynyt erilaisten rakennusten sekavampi kokonaisuus (Kuva 2; Nikkanen 2009a).

Alueen länsiosissa talot on sijoitettu pääosin riveihin, ja oma pihapiiri on vaikeammin määriteltävissä pitkänomaisilla piha-alueilla (Niemi 2009a). Epäselvä vastuunjako on johtanut joidenkin pihapiirien siisteyden laiminlyömiseen. Etenkin jätehuollon on havaittu vaativan korjausta niin, että roskikset sijaitsevat riittävän lähellä taloja

Kuva 2. Peltosaaren länsiosan asuinrakennuksia Otavankadulla.

lukituissa katoksissa (Lausunto Peltosaaren kehittämistarpeista 2008), vaikka pääosin jätehuollon mainitaan olevan Peltosaassa hyvällä tasolla (Nikkanen 2009b). Rakennusten yksipuolinen arkkitehtuuri ja kulunut ulkonäkö edesauttavat ikävän visuaalisen yleiskuvan syntymistä, ja erillisten pihapiirien riskinä on, että asuinalueen sisäinen koheesio jää vajavaiseksi ihmisten toimiessa vain omassa lähiympäristössään.

4.3.2

Asumisen tunnusluvut ja eri asukasryhmien tarpeet

Peltosaaren kerrostaloalueella sijaitsee 57 asuinrakennusta, joissa on 1771 asuntoa ja yhteensä 101 955 neliometriä asuinkerrosalaa (Ravanti 2009). Vuokra-asuntoja alueen asuntokannasta on puolet (kuva 3, Ravanti 2009). Aluetehokkuus on 0,3 ja tyypillinen korttelitehokkuus 0,5–0,6. Pysäköintikenttien ja puistoalueiden aikaansaaman rakenteellisen väljyyden vaikutus ei ulotu tonttitehokkuuteen, joka on alueella tyypillisesti yli 1 (esimerkkialueella 1,1 – 1,2, kuva 1). Lukemat vastaavat nykyään rakennettavien asuinalueiden tehokkuuksia (Jalkanen ym. 2004, 68). Alueen keskimääräinen asumisväljyys vuoden 2007 asukasluvun perusteella on 37,7 m² henkilöä kohti, mikä jää hieman valtakunnallisesta keskiarvosta, joka vuoden 2007 lopussa oli 38,3 m² henkilöä kohti (Tilastokeskus 2008a). Asuntokuntia Peltosaassa on yhteensä 1604, ja asuntokuntien keskikoko 1,68 asukasta, mikä on vähemmän kuin maassa keskimäärin: valtakunnallisesti asuntokunnan keskikoko vuoden 2007 lopussa oli 2,10 (Tilastokeskus 2008a).

Peltosaaren talotyyppien yksipuolisuus ja kookkaiden asuntojen ylitarjonta vaikeuttavat eri väestöryhmien asumistarpeiden tyydyttämistä. Peltosaari ei nykyisellään tarjoa kotia rivi- tai omakotitaloa etsiville perheille, eikä asuntokanta vas-

Kuva 3. Peltosaaren asuntokanta hallintasuhteiden mukaan.

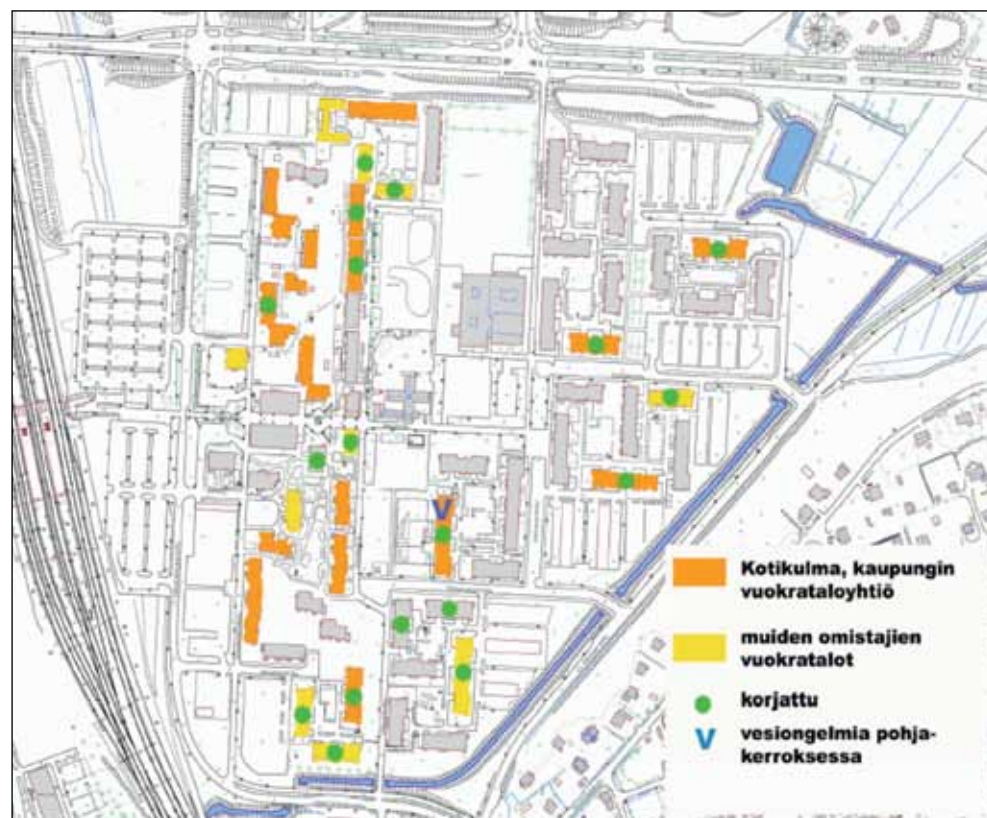
taa pienempien asuntojen jatkuvaan kysyntään asutokuntien koon pienentyessä. Asumisvaihtoehtojen monipuolisuutta tulisikin lisätä (Niemi 2009a). Vanhusten ja liikuntarajoitteisten asukkaiden näkökulmasta esteettömyyttä ei valtaosassa taloja ole huomioitu riittävästi, sillä matalat kerrostalot ovat hissittömiä. Vaikka peruskorjausten yhteydessä on kiinnitetty huomio esimerkiksi ramppien asentamiseen, muutokset eivät ole olleet riittäviä. Esteettömän vuokra-asumisen lisätarve on Riihimäen kaupungin tiedossa (Ravantti 2009).

4.3.3

Rakennusten kunto

Asuinalue on rakentunut kahdenkymmenen vuoden aikana, mutta uudemmissa kerrostaloissa ei ilmanvaihdon lisäksi ole tapahtunut talotekniikassa tai rakenteessa olennaisia muutoksia (Nieminen ja Nikkanen 2008). Kerrostalot edustavat aikakaudelle tyypillistä suunnitteluratkaisultaan pelkistettyä elementtirakentamista, ja kaikkiin taloihin on alun perin asennettu suorasähkölämmitys. Peltosaari on aikanaan suunniteltu ja rakennettu ekotehokkuuden näkökulmasta ajan tavoitteet huomioiden – esimerkkinä vanhempien rakennusten paksumpi vaippa – ja alue on kestänyt VTT:n arvion mukaan aikaa paremmin kuin monet muut samanikäiset lähiöt (Nikkanen 2009b). Rakennukset vaativat kuitenkin parannuksia: ulkovaippaan ja asuntoihin kohdistuvia peruskorjaustoimenpiteitä on suoritettu yhteensä kahdeksassatoista rakennuksessa (kuva 4) ja osa on täysin remontoimattomia (Mattila 2009a).

Rakennusten kunnon huomattavimmat puutteet VTT:n kartoituksen mukaan liittyvät lämmitykseen, lämmöneristykseen sekä ilmanvaihtoon (Nieminen ja Nikkanen 2008). Lämmöneristyksessä havaittiin puutteita niin ulko-ovien, ikkunoiden ja parvekkeiden kuin elementtien ja pohjienkin osalta. Ilmanvaihto todettiin selvityksessä huonosti hoidetuksi erityisesti vanhemmissa taloissa, joissa korvausilman otto suo-

Kuva 4. Peltosaaren vuokratalot ja peruskorjatut rakennukset. Lähde: Riihimäen kaupunki.

raan ulkoilmasta heikentää rakennuksen energiatehokkuutta olennaisesti. Puutteenlinen ilmanvaihto ja ikkunoiden sekä ovien vuodot aiheuttavat huoneistoihin vetoa, johon asukkaat reagoivat tukkimalla ilmanvaihthereikiä tai nostamalla lämmityslaitteiden tehoa. Sähkön ja veden kuulumisen kiinteänä vuokraan ei edesauta asukkaiden omia säästötoimenpiteitä, ja rakennusten nykyinen kunto tekee asuinalueesta varsin epätaloudellisen. Rakennusten suuntauksessa ei myöskään ole erityisesti huomioitu auringon lämpösäteilyn hyödyntämistä. Hallintasuhteiden välillä ei ole havaittavissa selviä eroja rakennusten ulkoisen kunnon suhteen (Nieminen ja Nikkanen 2008).

4.4

Palvelut

Palvelut vaikuttavat alueen asukkaiden sosiaalisiin kontakteihin, viihtyvyyteen ja ihmisten arkielämään. Palveluiden määrä ja tarve määräytyvät puolestaan alueen asukasluvun ja ikä- ja sosioekonomisen rakenteen mukaan. Jotta alueesta muodostuisi peruspalveluiltaan itsenäinen, tulisi alueella olla noin 2500–4000 asukasta (Jalkanen ym. 2004, 141). Peltosaaressa asukkaita on noin 2700 (Riihimäen kaupunki). Julkisilla palveluilla voidaan tukea alueen sosiaalista elämää, ja jokaisen kunnan tulee tarjota riittävät peruspalvelut kunnan asukkaille. Palveluiden tulisi olla sijoitettu siten, että ne ovat helposti saavutettavissa ja lähellä asukkaita (Jalkanen ym. 2004, 142). Asuinalueen palveluista tärkeimpinä voidaan pitää palveluita, joita ihmiset käyttävät päivittäin tai lähes päivittäin. Tällaisia ovat koulut, päiväkodit ja päivittäistavarakauppa (Lapintie 2004).

4.4.1

Peltosaaren paikalliset palvelut

Kunnallisia palveluita Peltosaaren alueella ovat Peltosaaren koulu, kaksi päiväkotia ja ryhmäperhepäiväkotia, Peltosaaren koulun yhteydessä toimiva nuorisotila ja palvelutalo Uranuskoti vanhuksille, sekä Peltosaaren hammashoitola. Lisäksi alueella on seurakuntakoti (Kuva 5). Peltosaaren palvelut ovat pääosin sijoittuneet alueen länsiosiin Tellustorin ja Telluskadun läheisyyteen. Telluskatu toimii yhtenä sisääntulokaduista alueelle ja palveluiden saavutettavuus alueen pääliikenneväylältä Väinö Sinisalon kadulta on hyvä. Tellustorin lähelle jäävät Valintatalo, pankkiautomaatti, R-kioski, Peltosaaren apteekki, ravintola Wanha Mestari ja kirpputori sekä kierrätyskeskus (Kuva 6). Tellustorin alueen viihtyvyyttä heikentää kaupallisten rakennusten huonokuntoisuus.

Lähikaupan merkitys autottomalle väestölle on kasvanut, ja pienmyymälöistä on tullut asuinalueilla suhteellisen kilpailukykyinen ja kysytty kaupan muoto (Jalkanen ym. 2004, 148). Keskimäärin lähikaupan etäisyys Suomessa pääkaupunkiseudun ulkopuolella on kaksi kilometriä (Tilastokeskus 2008b). Peltosaaren asukkailla on matkaa Telluskadun Valintataloon enintään noin 400 metriä linnuntiessä mitattuna. Lähikaupalla voi olla myös alueen ekotehokkuutta nostava vaikutus, jos asukkaat käyttävät sitä automatkan päässä sijaitsevien markettien sijaan. Peltosaaresta löytyy myös toimistotiloja, kuten Kotikulman Kiinteistöpalvelut Oy:n toimisto, jonka alaisuudessa toimii viisi isännöintitoimistoa sekä kolme kiinteistöhuollon yritystä. Lisäksi Peltosaaressa on perusturvan vanhusten yksikkö ja HOPS:n opiskelija-asuntoja. Asukkaita aktivoivia alueellisia palveluita ovat nuorisotila Peltosaaren koululla ja asukastila Tellustupa. Näissä järjestetään erilaisia kerhoja ja muuta osallistavaa toimintaa asukkaille.

Päiväkodin tulisi sijaita kotoa katsottuna pientaloalueella enintään 600 metrin ja kerrostaloalueella enintään 400 metrin etäisyydellä. Lisäksi päiväkodin tulisi olla

Kuva 5. Peltosaaren paikallisten palveluiden sijainti. Lähteet: Riihimäen kaupungin karttapalvelu ja paikkatietoaineistot.

Kuva 6. Peltosaaren R-kioski, Apteekki ja Ravintola Wanha Mestari Tellustorin kupeessa 05.02.2009.

helposti saavutettavissa myös joukkoliikenteellä (Jalkanen ym. 2004, 143). Peltosaaren asukkailla matkaa päiväkotiin on maksimissaan 400 metriä linnuntietä. Kulkureittien niin päiväkotiin kuin kouluunkin tulisi olla turvallisia, lyhyitä ja lisäksi koululiikuntamahdollisuudet tulisi sijaita lähellä (Jalkanen ym. 2004, 145). Peltosaaren koulu sijaitsee alueella keskeisellä paikalla ja koulun iso piha sekä asuinalueen pohjoispuolella sijaitseva urheilupuisto tarjoavat mahdollisuuden oppilaiden monipuoliseen liikkumiseen (Kuva 5). Joukkoliikenteen pysäkit ovat myös koulun läheisyydessä (Kuva 13).

Palveluiden aukioloajat vaikuttavat asukkaiden ja muiden alueella asioivien liikkumiseen alueella. Peltosaaren Valintatalo aukeaa arkisin kello seitsemän aamulla ja viimeisenä alueen palveluista sulkee ravintola Wanha Mestari perjantaisin ja lauantaisin kello kahdelta yöllä. Asukastuvan aukioloajat ovat huonot ajatellen työssäkäyviä Peltosaaren asukkaita. Toisaalta asukastuvan kerhot ja muut tapaamiset ovat tärkeimpiä alueen päiväväestölle. Ravintola Wanhan Mestarin aukioloajat viittaavat siihen, että asiakkaita riittää hyvin myös viikonloppuisin ja myöhäiseen iltaan asti. Ravintolassa järjestetään viikonloppuisin karaokeiltoja. Peltosaaren asuinalueen pohjoispuolelta löytyvät jäähalli, pesäpallokenttä, yleisurheilukenttä, jousiammuntarata ja tekojäärata, sekä hieman kauempaa pohjoisessa tennishalli (Kuva 5). Lisäksi samalta alueelta löytyy työväentalomuseo. Nämä palvelut ovat hyvin saavutettavissa Peltosaaresta.

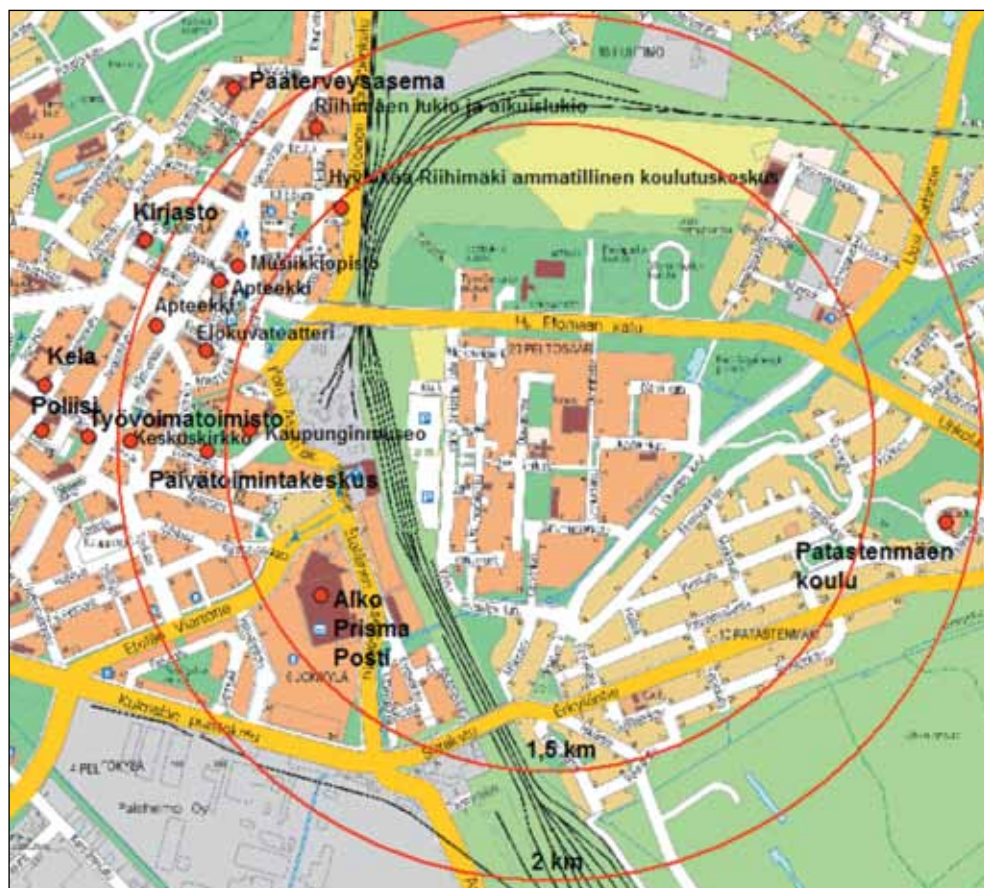
4.4.2

Peltosaari osana paikallista palveluverkkoa

Myymlöiden suuri koko ja palveluiden keskittyminen on ollut Suomessa trendinä jo pitkään. Tämä on aiheuttanut sen, että palveluita on vaikea järjestää pienempiin asukaskeskuksiin (Jalkanen ym. 2004, 147). Erityisesti kaupallisten palveluiden osalta Peltosaari tukeutuu radan länsipuolella sijaitsevaan Riihimäen keskusta.

Tulevaisuudessa palvelut saattavat Riihimäelläkin keskittyä yhä enemmän. Radan länsipuolella sijaitseva kauppakeskus ja Riihimäen keskustan monipuoliset palvelut voivat vaikuttaa Peltosaaren lähikaupan ja muidenkin palveluiden kannattavuuteen. Esimerkiksi Telluskadulla on vapaata liiketilaa. Apteekin pois muuttaminen alueelta on ollut aikaisemmin lähellä. Toisaalta asukkaat kokevat lähipalvelut usein positiivisena asiana.

Peltosaari sijaitsee keskeisellä paikalla aivan Riihimäen aseman vieressä, mikä on hyvä lähtökohta nostamaan alueen arvostusta sekä houkuttelemaan uusia palveluita ja asukkaita alueelle. Toiminnallisesti tarkasteltuna Peltosaaren sijainti Riihimäen keskustan palveluiden lähellä, yhdessä paikallisten peruspalveluiden kanssa, tekee palvelutasosta asukkaiden näkökulmasta kohtuullisen. Palveluiden saavutettavuudessa on kuitenkin parannettavaa. Lähialueiden palvelut ovat suhteellisen lähellä, mutta kulkuyhteydet ovat puutteelliset. Kävelyetäisyydellä Peltosaaresta sijaitsevat radan toisella puolella olevat Prisma, Alko ja posti. Terveysasema, kirjasto, Kelan toimisto ja esimerkiksi poliisi jäävät kuitenkin kahden kilometrin säteen ulkopuolelle (Kuva 7). Alueen palvelut eivät työllistä montaa peltosaarelaista ja siinä mielessä voidaan puhua nukkumalähiöstä. Tulee myös huomioida, että työttömyys ja ikääntyminen kasvattavat alueriippuvuutta (Lapintie 2009). Alueelle on toivottu sosiaalipalvelu-toimistoa (Matti 2009b), jota ei voida sijoittaa alueelle, koska se vaatisi vähintään 5000 asukkaan väestöpohjan (Jalkanen ym. 2004: 146).

Kuva 7. Peltosaarelaisten palveluiden saavutettavuus. Lähde: Riihimäen kaupungin karttapalvelu.

4.5

Viheralueet

4.5.1

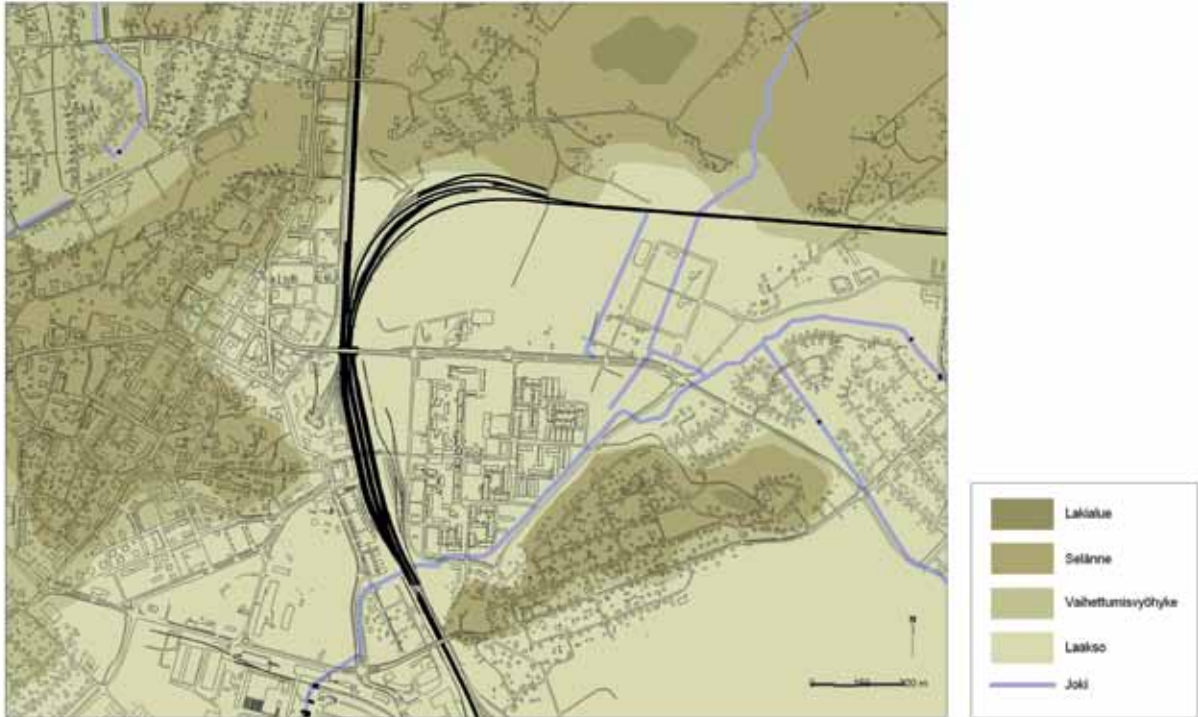
Peltosaari maisemarakenteessa

Viheralueet ovat tärkeä osa asuinalueen viihtyisyyttä ja toimivuutta. Maankäytön tavoite on, että kaikkialla kaupungissa tulee turvata riittävä, monipuolinen ja laadukas viherverkosto. Rakennetun ja luonnonmaiseman luonteva yhteys ja jatkuvuus luovat viihtyisyyttä ja eheyttävät maisemakuvaa. Peltosaari sijoittuu suurmaisemarakenteessa tasaiselle laaksoalueelle (kuva 8). Kokonaisuutena maisemarakenne koostuu hieman Peltosaarta ylemmäksi kohoavista moreeniselänteistä ja selänteiden sekä laakson välisistä vaihettumisvyöhykkeistä. Tasaisen laakson maaperä on pääosin silttiä ja selänteiden maaperä on moreenia. Maisemarakenteessa ei ole selkeitä solmukohtia, eikä toisaalta maamerkinomaisiakaan rakenteellisia elementtejä. Tämä voidaan nähdä toisaalta mahdollisuutena rakentaa vapaasti haluttua asuinalueutta, mutta toisaalta maisemarakenne ei anna alueelle identiteettiä lisääviä elementtejä esimerkiksi solmukohtien tai hierarkisten pisteiden muodossa. Rakennetun ympäristön solmukohtana voidaan kuitenkin nähdä maisemassa esimerkiksi junaradan ja muun rakenteen leikkauskohdat.

4.5.2

Viheralueiden luokittelu ja mitoitus

Tässä kartoituksessa viher- ja virkistysalueiksi käsitetään sekä kasvulliset maa-alueet että rakennetut leikkipuistot ja korttelipihat. Sisäasiainministeriön kaavoitusohjeen

Kuva 8. Peltosaari sijoittuu maisemarakenteessa tasaiseen laaksoon. Pohjakartta: Riihimäen kaupungin paikkatietoaineisto.

2/1975 luokittelun mukaan (Jalkanen ym. 2004, 156) Peltosaaren asuinalueen sisäiset viheralueet koostuvat sekä suuremmista toiminnallisista lähipuistoista (Karlskogan leikkipuisto, Gushrustalnijn ja Bad-Segebergin puistot) että pienemmistä kerrostalo-ryhmien tonttikohtaisista oleskelu- ja leikkipihoista (kuva 9).

Kuva 9. Peltosaaren viheralueet ja niiden integroituminen ympäröiviin alueisiin

Tonttikohtaisten puistoalueiden määrittäneenä on, että ne ovat 50 metrin etäisyydellä asunnosta ja lähellä pääsisäänkäyntiä. Piha on puolijulkinen tila, joka toimii siirtymänä asuntojen yksityisyyden ja julkisen katutilan välillä (Jalkanen ym. 2004, 137). Pihan tulisi palvella kaikkia asukkaita ja olla turvallinen ja viihtyisä. Peltosaaren alueella on vaihtelua pihojen viihtyisyydessä, sillä siihen vaikuttavat ympäröivien rakennusten kunto ja arkkitehtuuri sekä pihojen kokeminen omiksi. Jos piha on liian väljä tai muodoltaan vaikeasti hahmotettava, sille ei välttämättä muodostu tiivistä ”meidän piha” -henkeä, jolloin kiinnittyminen omaan kortteliin jää vähäisemmäksi (Niemi 2009a). Peltosaassa tehdyn reittitutkimuksen tuloksena oli, että juuri näiden rakenteellisesti hajautuneempien läntisten pihojen ympäristössä ja piha-alueilla oli töherryksiä ja sotkuja alueen muita osia hieman enemmän.

Lähipuistot eli korttelikohtaiset virkistysalueet ovat 150 metrin etäisyydellä asunnoista (Jalkanen ym. 2004: 157) ja niitä ovat edellä mainitut Peltosaaren suuremmat puistot. Varsinaisia asuinaluekohtaisia virkistysalueita ei määritelmän mukaan tällöin ole, koska niiden tulisi olla laajuudeltaan yli 10 hehtaaria. Mitoituksissa täytyy huomioida alueen muut olosuhteet ja rakentamismahdollisuudet, joten siten tarkasteltuna Bad-Segebergin puisto voitaisiin tulkita asuinaluekohtaiseksi puistoksi.

Peltosaaren alueen koko pinta-alasta noin 43 prosenttia on asemakaavan mukaisia puistoja tai asuinkorttelien piha-alueita. Piha-alueet ovat yhteensä liki 5,5 hehtaaria, hieman rajauksesta riippuen. Toiminnalliset puistoalueet eli Karlskogan leikkipuisto, Gushrustainijn puisto ja Bad-Segebergin puisto ovat yhteensä noin 7,5 hehtaaria ja muut asemakaavan mukaiset viheralueet noin 4 hehtaaria. Näin ollen jos laskuista jätetään pois tonttien piha-alueet, viheralueita on 11,5 hehtaaria eli noin 29 prosenttia pinta-alasta. Vuoden 2007 väestötietojen mukaan Peltosaassa on tämän laskennan perusteella asemakaavan mukaista viheraluetta hieman yli 43 m²/asukas. Tulee huomioda, että tässä luvussa ei ole mukana koulun kenttää, koska sitä ei ole asemakaavassa käsitelty viheralueena. Tämä luku ei kuitenkaan kerro yksinään viheralueiden laadusta tai riittävydestä, vaan sen ratkaisee niiden saavutettavuus ja käytettävyys. Toisaalta myöskään pienelle alueelle laskettu suhdeluku ei huomioi lähiympäristön saavutettavissa olevia viheralueita.

VTT:n tutkimusraportin mukaan korttelien viheralueiden osuus kaikista rakennuskustannuksista on vain noin 2 %, joten viheralueilla tehtävät muutokset ja kunnostukset ovat myös kustannusvaikutuksiltaan suhteellisen pieniä (Lahti ym. 2008, 9). Aluetehokkuutta (ae) ei kuitenkaan muutoksilla tulisi laskea. Tutkimusraportin mukaan viherrakentamisessa laatu-kustannussuhde on verrattain hyvä eli pienillä investoinneilla voidaan ympäristön laatua nostaa merkittävästikin. ”Turhat” viheralueet eli viihtyisyyttä lisäämättömät viheralueet nostavat kustannuksia per asunoneliö, joten niitä tulisi suunnittelussa välttää. Kustannukset per asunoneliö kuitenkin vähenevät, jos asukasviihtyvyys lisääntyy ja alueelta poismuutto siten vähenee. Peltosaaren tonttitehokkuus on korkea, mutta aluetehokkuus ei, joten rakenne on melko väljä tiiviiksi kerrostaloalueeksi. Peltosaassa kehitettäviä pihoja ovat esimerkiksi alueen länsiosan selkiytymättömät piha-alueet eli sellaiset pihat, jotka eivät selvästi liity tiettyihin taloihin (vrt. Niemi 2009a). Itäosassa tuulimyllyrakenne muodostaa selkeämpiä piha-alueita. Asukkailta saatujen tietojen mukaan alue koetaan vihreänä (Asukkaiden pikahaastattelut 2009), joten viheralueiden kehittämisessä tulee miettiä, voisiko viherverkostoa kehittää toiminnallisesti ja parantaa yhteyksiä, jotta esimerkiksi kevyen liikenteen väylät jatkuisivat katkeamattomina.

4.5.3

Viheralueiden sijoittuminen

Karlskogan ja Gushrustalnijn toiminnalliset puistot ovat sijoittuneet alueen pääkadun Telluskadun varteen koulun ja päiväkodin lähelle (vrt. kappale 3. Palvelut). Niiden

sijainti on suunnittelun näkökulmasta hyvä, sillä tällöin ne liittyvät toiminnallisesti alueen keskukseen. Nämä puistot ovat ahkerassa käytössä havainnoinnin perusteella. Ne ovat kuitenkin pääasiassa leikkikenttiä eli varsinaista oleskelupuistoa ei ole, mutta toisaalta toimintoja ei ole välttämättä syytä erottaakaan toisistaan (Jalkanen ym. 2004). Karlskogan puiston hyvänä puolena on, että se ei ole aivan tasainen, vaan siinä on myös talvileikit mahdollistavia kumpareita.

Asemakaavan mukaiset pienet viheralueet ovat käytännössä puurivejä, jotka kiertävät Peltosaaren alueen ja toimivat siten aluetta muusta ympäristöstä rajaavina elementteinä sekä suojaviheralueina. Viherreunuksen sisäpuolella alueen reunoilla sijaitsevat suurehkot pysäköintialueet eristävät aluetta sekä visuaalisesti että toiminnallisesti. Esimerkiksi Hj. Elomaan katua vasten oleva korkea puurivistö ja leveä tie erottavat alueen muusta Riihimäestä. Tästä johtuen alueen reunat on helppo hahmottaa yhtenä kokonaisuutena, vaikka alueella muuten on sisäisiä eroja esimerkiksi pihojen tilarakenteessa ja rakennusten sijoittelussa.

Bad-Segebergin puisto Peltosaaren koilliskulmassa on laajin kolmesta Riihimäki 2010 -yleiskaavaan merkitystä puistosta. Kahden hehtaarin puistometsä voi riittää viheralueen metsäisen ilmeen säilyttämiseksi, mutta kasvuolosuhteet ja kulutus määräävät, koska tarvitaan suurempaa aluetta (Jalkanen ym. 2004, 153). Ulkoilumetsän vähimmäiskokona pidetään kymmentä hehtaaria. Bad-Segebergin puiston pinta-ala on hieman alle kuusi hehtaaria, joten tämä kriteeri ei ihan täyty. Puisto on asukkaiden ahkerassa käytössä ja vastaa asukkaiden ulkoilutarpeisiin (Niemi 2009a). Sekä Peltosaaren etelä- että pohjoispuolella sijaitsevat laajemmat ulkoilu- ja virkistysalueet, jotka palvelevat kaikkia lähiympäristön asukkaita. Yleisesti virkistysreittien tulee olla jalankulkuetäisyydellä ja niiden pituuden tulisi olla vähintään 3–10 kilometriä (Jalkanen ym. 2004, 157). Peltosaaren liikuntapuisto, jossa on useita eri urheilupalveluja, palvelee käyttäjiä myös laajemmalta alueelta. Etelässä kulkevat talvisin myös pidemmät hiihtoladut.

4.5.4

Viheralueiden mahdollisuudet

Bad-Segebergin puiston läpikulkuväylä on valaistu ja siten miellyttävä kulkea myös ilta-aikaan, ainakin ulkopuolisen havainnoitsijan näkökulmasta. Koko alueella yhtenäinen ja miellyttävä valaistus parantaisi viihtyvyyttä. Nykyään valaistus on paikoitellen hoidettu kirkkailla spoteilla, jotka luovat väliaikaisuuden tai keskeneräisyyden tunnetta alueella. Bad-Segebergin puistossa kulkevat hiihtoladut kertovat alueen toiminnallisuudesta ja puiston käytöstä (kuvat 10 & 11). Kesällä puistossa on mahdollisuus palstaviljelyyn. Silta Bad-Segebergin puistosta koillisen suunnasta Vantaanjoen yli muodostaa sisääntulon Peltosaareen (kuva 11). Vastaavaa sisääntuloa ei ole rautatieaseman suunnasta, vaan siellä alueelle saavutaan parkkialueiden läpi. Sisääntulot ovat tärkeitä alueen imagon ja identiteetin kannalta, joten niihin tulisi kiinnittää huomiota.

Vantaanjoen uomaa on siirretty siten, että se kulkee nykyisellään V.I. Oksasen kadun laitaa. Vesielementtiä ei täten ole Peltosaareen juurikaan hyödynnetty virkistysalueena eikä maisemallisena elementtinä, vaan se on siirretty sivuun. Bad-Segebergin puistossa on pieni lampi vesiaiheena ja projektin yhteydessä tehtyjen asukashaastattelujen mukaan asukkaiden mielestä lammen ympärystä on miellyttävä paikka. Vesiaiheiden hyödyntäminen on yksi mahdollisuus kehittää viheralueita.

Alueen sisällä viheralueita yhdistävät kevyenliikenteen väylät, mutta orientoituminen niiden välillä ei välttämättä ole aivan yksinkertaista, sillä verkosto ei ole jatkuva (vrt. kappale 5. Liikenne). Viherverkko katkeaa lännessä junarataan sekä visuaalisesti, rakenteellisesti että toiminnallisesti, joten Peltosaaren alue liittyy ensisijaisesti radan itäpuoliseen viheraluejärjestelmään. Koska Peltosaaren ympäri kiertävät suuret tiet,

Kuvat 10 & 11. Bad-Segebergin puisto Peltosaaren koilliskulmassa.

viheralueverkosto katkeaa ainakin visuaalisesti alueen reunoihin kaikissa suunnissa. Peltosaaren asukkaat käyttävät paljon alueen ulkopuolelle jääviä laajempia virkistysalueita, joten toiminnalliset yhteydet ovat kuitenkin olemassa (Niemi 2009a). Nämä laajemmat virkistysalueet ovat kaikista asukkaista reilun kilometrin etäisyydellä. Niemen (2009a) mukaan etelän suuntaan on lisäyhteystarve olemassa. Jalkasen ym. (2004, 155) mukaan yli puolet kaikista ulkoilukäynneistä kohdistuu alueille, joihin on alle 500 metrin matka. Näin ollen yhteyden puutteellisuus lisää matkaa ja vähentää siten virkistysalueen käyttöä.

Viheralueiden kuntoa oli talvesta ja lumisuudesta johtuen mahdotonta arvioida kentällä. Pyöräteiden tulisi kuitenkin olla paremmat, sillä esimerkiksi radan alituksesta muodostuu nykyisellään pullonkaula. Alueen väljyydestä johtuen olisi kevyenliikenteen yhteyksiä mahdollista kehittää ja parantaa siten Peltosaaren ekotehokkuutta.

Ortokuvatarkastelun perusteella puistoalueet ovat Bad-Segebergin puistoa lukuun ottamatta hiekkakenttiä. Nurmea puistoissa ei juuri ole, mutta piholla sitä on jonkin verran. Alueen puusto on jo hyvin kasvanutta, joten se antaa alueelle kesäisin vihreätä ilmettä ja asukkailta saatujen haastattelutietojen mukaan alue onkin kesällä viihtyisä. Tellustorilla oleskelua häiritsevät päihtyneet henkilöt, joten penkeistä huolimatta peltosaarelaiset eivät niillä yleensä viihdy ja tämä on seikka, johon toivotaan muutosta (Lausunto Peltosaaren kehittämistarpeista 2008).

4.6

Liikenne

4.6.1

Liikenneverkoston rakenne

Alueen autoliikenteen verkosto on ulkosityötoinen verkosto, joka kiertää alueen ympäri sen reunoja myötäillen. Pysäköinti on järjestetty pääasiassa asuinalueen reunoille autoliikenteen päätepisteeksi. Parkkialueille johtavilla syöttöväylillä nopeusrajoitus on 30 kilometriä tunnissa. Kadut näyttävät matalarajoituksellisilta, joka toimii hyvin liikenteen nopeutta hallittaessa. Asuinalueen sisäosia luonnehtivat kävelyraitit ja –väylät, joiden muodot ovat sekä hyvin suoraviivaisia ja mutkittelevia. Alueen kevyen liikenteen suurimmat pääväylät ovat vallitsevasti suoraviivaisia kävelyraitteja kun taas pienemmät, lähinnä pihojen sisäosiin sijoittuvat väylät, ovat malliltaan mutkittelevampia (Kuva 12).

Kuva 12. Peltosaaren liikenneverkko, päiköitusalueet ja nopeusrajoitukset. Pohjakuva: Riihimäen karttapalvelu

Peltosaaren autottomuus luo alueesta liikenneturvallisen ympäristön kevyen liikenteen dominoidessa liikennettä alueen sisällä. Yleisesti autottomuus lisää viihtyisyyttä ja parantaa ilman laatua alueilla. Autottomilla alueilla katuja eivät dominoi autot vaan ihmiset ja heidän toimintonsa. Tämä lisää inhimillistä elävyyttä ympäristöön. Alueen itäosassa sijaitsevia parkkialueita on maisemoitu puu- ja pensasistutuksin, jolloin parkkialueiden usein monotoninen ilme katukuvassa on miellyttävä. Keskimäärin kuitenkin alueen parkkialueet ovat huonossa kunnossa. Sadevesikaivot ovat nousseet esiin ja asfaltti on heikossa kunnossa (Lausunto Peltosaaren kehittämistarpeista 2008). Katujen kunnostaminen on noussut myös yhdeksi keskeiseksi teemaksi aluetta kehitettäessä. Osa kävelykaduista on vajonnut niin, että liikkuminen on vaikeutunut. Tarvitaan siis muun muassa kävelyväylien kunnostusta. Sama koskee sisäpihojen kävelykatuja (Lausunto Peltosaaren kehittämistarpeista 2008).

4.6.2

Paikoituksen ongelmat

Junaradan viereiset parkkialueet alueen länsiosassa ovat erityisen ongelmalliset (vrt. Kappale 2 Asuminen; länsipuolen asunnot). Pysäköinnin suhteen ei ole rajoitteita, monet autot näyttävät hylätyiltä ja parkkialue joutomaalta. Paikoituksen ongelma onkin suuri alueella. Parkkialueilla on vajaakäyttöä, niitä ei ole kunnossapidetty tarpeeksi ja hallinnointi on epäselvää. Pysäköinnin ongelmia on selvitetty, mutta ei yhdyskuntarakenteen näkökulmasta: autopaikoista osa on järjestetty ja osa ei. Alueella on myös yksityisessä omistuksessa olevia autotalleja, jotka elävät omaa elämäänsä

omistuksen suhteen ja käyttäjien vaihtuvuus on suurta. Ne eivät myöskään ole asema-kaavan mukaisia, sillä ne sijaitsevat osaksi katualueella (Niemi 2009a). Parkkialueet vievät alueen pinta-alasta yhdeksän prosenttia, joka alana on liikaa (Jalkanen ym. 2004, 179). Pysäköinti on kuitenkin erotettu pihatoiminnoista, mitä voidaan pitää onnistuneena maankäytön ratkaisuna (Jalkanen ym. 2004, 179).

4.6.3

Kevyen liikenteen vahvuudet ja heikkoudet

Alueen kevyen liikenteen verkostot ovat sekä hyvät että huonot. Pyöriä ja pyörien pysäköintitelineitä löytyy alueelta paljon, mikä kertoo kevyen liikenteen roolista asuinalueella. Kevyen liikenteen verkko ei ole kuitenkaan paras mahdollinen. Pihat ovat avoimia, mutta niiden välillä olevat reitit eivät ole käytännöllisiä jalankulkua ajatellen, koska ne mutkittelevat ja kevyen liikenteen selviä väyliä ei muodostu rakennukselta toiselle kuljettaessa. Alueen muoto on suorakulmainen, mikä ei ole jalankulkijan näkökulmasta toimivin järjestelmä, sillä liikuttaessa jalan tai pyörällä tulee usein ylittää pysäköintialueita. Alueella ei myöskään ole pyöräteitä, jotka nopeuttaisivat pyöräliikennettä huomattavasti (Jalkanen ym. 2004, 173). Kevyen liikenteen verkko katkeaa Telluskadulta lähdettäessä etelään tai pohjoiseen ja alkaa uudestaan vasta V. I. Oksasenkadulla. H. J. Elomaankadulla kevyen liikenteenväylä katkeaa Orioninkadun kohdalla länteen päin mentäessä. Asematunneli hidastaa kevyen liikenteen syöttöä keskustaan päin ja sieltä pois, koska sisäänkäynneissä on sulkeutuvat ovet ja polkupyöriä on talutettava (Niemi 2009a). Kevyttä liikennettä ei ole integroitu länteen päin, jossa keskusta ja keskeiset toiminnot sijaitsevat, vaan se on jäänyt niistä irralleen huolimatta keskeisestä sijainnista ja merkityksestä.

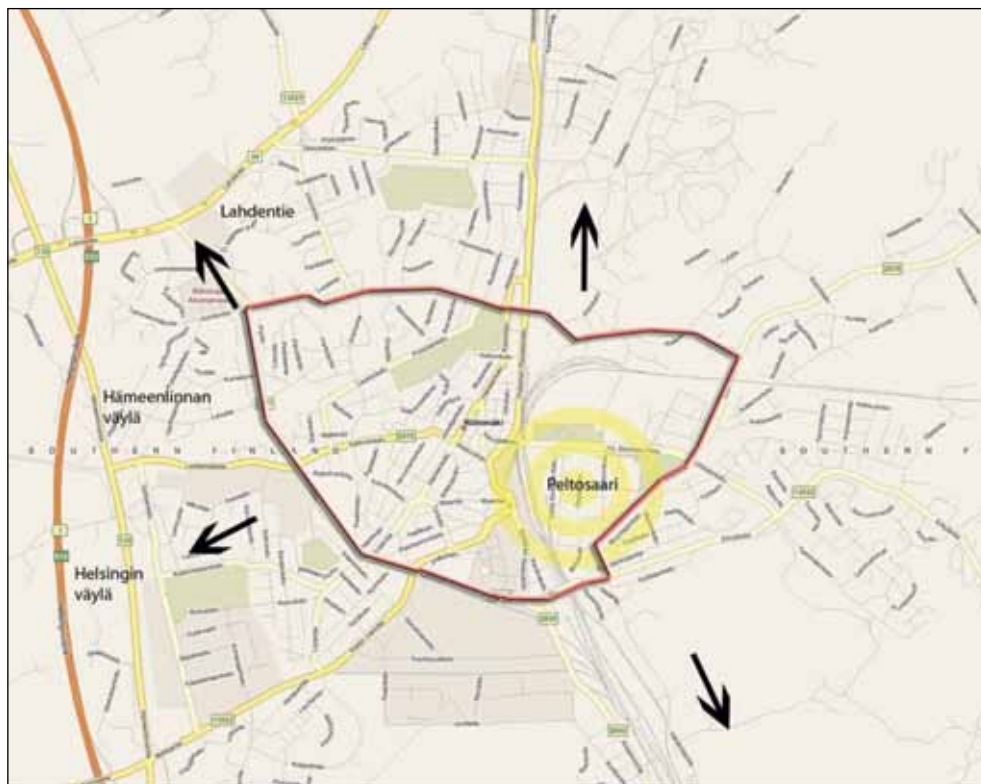
Kuva 13. Peltosaaren bussipysäkkien ja junaradan sijainti ja saavutettavuus. Pohjakuva: Riihimäen karttapalvelu.

Joukkoliikenteen mallinnus

Joukkoliikenne on hyvin järjestetty koko alueen väestölle junaradan tarjotessa yhteydet etelä-pohjoissuunnassa pääkaupunkiseudulle ja koko Suomen alueelle. Bussipysäkit kiertävät alueen reunoja myötäillen ja tarjoten näin joukkoliikenneyhteydet lähialueille (Kuva 13). Vaikka Peltosaaren rakenne tukee bussiliikenteen järjestämistä ja potentiaalista käyttöä, muun kaupunkirakenteen omakotivaltaisuuden vuoksi Riihimäellä ilmenee bussiliikenteen vajaakäyttöä (Niemi 2009a). Alueella liikkuu myös palvelulinja, joka on mahdollista tilata haluamaansa paikkaan. Junaradan läheisyys saattaa olla ongelmallinen tekijä. Yksi asumisen laatua keskeisesti heikentävistä asioista on liikennemelu, joka saattaa vaivata erityisesti junaradan läheisiä asuntoja, sillä alueella ei ole meluesteitä (Jalkanen ym. 2004: 182–183).

Peltosaari osana Riihimäen sisäistä ja valtakunnallista liikenneverkkoa

Tieverkosto liittyy nopeasti pääväylille toimivan verkoston kriteerien mukaisesti. Alueella vallitsee hyvä katujen hierarkia, joka on tärkeä elementti onnistuneessa liikennesuunnittelussa (Jalkanen ym. 2004, 184). Alue sijoittuu Riihimäen sisäkehän varrelle, joka toimii kunnan sisäisen liikenteen keskeisenä väylänä ja syöttönä valtakunnallisille väylille (Kuva 14). H. J. Elomaankatu on kooltaan epätarkoituksenmukainen, koska liikennesuoritteeseen verrattuna se on liian leveä (Niemi 2009a). Liikenneturvallisuus alueen sisällä on hyvä, mutta aluetta reunustavat I. V. Oksasen katu alueen itäpuolella ja H. J. Elomaankatu pohjoispuolella, jotka ovat kummatkin suoria taajamanopeusrajoitteisia väyliä. Suorat tiet saavat autoilijat usein ajamaan selvästi liikennerajoituksia nopeammin, joten näiden teiden ylityskohdat voivat olla

Kuva 14. Peltosaaren sijainti suhteessa Riihimäen sisäiseen kehäväylään. Pohjakartta: Google Maps.

vaarallisia. Erityisesti V. I. Oksasenkadulta tuleva syöttöliikenne Väinö Sinisalonkadulle on kasvanut viime vuosien aikana (Niemi 2009a).

Peltosaaren alueen sijainti on liikenteellisesti loistava verrattaessa sitä koko Riihimäen alueeseen ja syöttöliikenneväyliin ulos Riihimäeltä (Kuva 14). Peltosaari sijaitsee keskeisellä paikalla suhteessa Riihimäen sisäiseen kehäväylään. Kehäväylä kiertää ja reunustaa Riihimäen tiheimmin asuttuja alueita, sillä noin 94 prosenttia Riihimäen väestöstä asuu kolmen kilometrin säteellä matkakeskuksesta (Niemi 2009a). Se toimii myös syöttönä valtakunnallisille pääväylille.

4.7

Yhteenvedo ja johtopäätökset

Yhteenvedo työssä käsiteltyjen teemojen vahvuuksista ja ongelmakohtista Peltosaaren osalta tiivistyy taulukossa 1. Peltosaarella on yhdyskuntasuunnittelun näkökulmasta merkittäviä puutteita niin asumisen, palveluiden, virkistyksen kuin liikenteenkin osalta. Näin ollen maankäyttö- ja rakennuslaissa määritellyt hyvän elinympäristön

Taulukko 1. Yhteenvedo käsitellyistä teemoista.

	Kuvaus	Vahvuudet	Ongelmakohdat
Asuminen	- Erottuu kerrostaloalueena selkeästi ympäröivästä kaupunkirakenteesta - Tonttitehokkuus yli 1, aluetehokkuus 0,3 - Asumisvälyys 37,7 m², asuntokuntien keskikoko 1,68 as. - Puolet asunnoista vuokra-asuntoja - Kolmannes asuinrakennuksista peruskorjattu	- Peltosaaren itäosien toimivat pihapiirit (tuulimyllyrakenne) - Keskimäärin matalahko rakennuskanta: ihmisen mittakaava - Potentiaalia ekotehokkuuden parantamiseen usein eri keinoin (korjaaminen, lisärakentaminen, uudisrakentaminen)	- Rakennusten ja asuntojen heikko kunto ja energiatehokkuus (suorasähkölämmittäisyys, puutteita lämmöneristyksessä ja ilmanvaihdossa) - Talotyypin yksipuolisuus: asumisvaihtoehtojen puute - Epäselvä tilanmuodostus länsiosissa - Orgaanisuuden puute rakenteessa - Eri asukasryhmien tarpeiden puutteellinen huomioiminen (liikuntaesteiset, pienet taloudet) - Ekotehokkuuden parantaminen edellyttää kokonaisvaltaisia muutoksia
Palvelut	- Kaupalliset palvelut keskittyneet Tellustorin ympärille (päivittäistavarakauppa, apteekki, kioski, baari, kirpputori) 2 päiväkotia, 1 alakoulu, vanhusasunto - Seurakuntakoti, asukastupa, nuorisotila - Etäisyydet keskustan ja lähialueiden palveluihin 2–4 km	- Palvelujen keskittyminen Tellustorin keskeinen sijainti, päivittäispalvelujen hyvä saavutettavuus alueen sisällä - Päiväkodit ja koulu palvelevat alueen perheitä - Läheisyys Riihimäen muihin palveluihin	- Rajalliset alueen sisäiset palvelut - Kevyen liikenteen kulkuyhteyksien sujuvuus (keskustan ja lähialueiden palveluihin) - Vanhat kiinteistöt ja rakennusten kulunut ulkoasu - Palveluilla vähän alueen ulkopuolisia käyttäjiä
Virkistys	- Toiminnalliset puistot keskittyneet koulun ja päiväkodin läheisyyteen - Liittyy muuhun virkistysalueverkkoon (liikuntapuisto ja virkistysreitit) - Itäosien pihapiirit rajattuja, länsipuolen pitkäomaisia ja avonaisempia	- Laajat virkistysreitit lähellä - Liikuntapuiston läheisyys - Asukkaiden kokemus vihreys ja kauneus - Kunnostettu Bad-Segebergin puisto - Virkistysalueet keskustan yhteydessä	- Puistonpenkit houkuttelevat väärinkäyttäjiä - Viherverkosto epäyhtenäinen ja epäorgaaninen - Yhteydet muihin virkistysalueisiin kaipaavat kehittämistä - Pihapiirien erot
Liikenne	- Ulkosyöttöinen liikenne - Alueen sisäinen liikenne järjestetty kevyen liikenteen raittien muodossa - Mutkittelevat pihatiet - Keskittetyt pysäköintialueet reunoilla autoliikenteen päätepesteinä	- Junaradan läheisyys - Selvä tiestön hierarkia - Sisäinen liikenneturvallisuus - Nopea liittyminen pääväylille - Keskeinen sijainti kehäradan osana - Pihateiden rakenne viestii matalammista nopeuksista	- Radan ja keskustan läheisyyttä ei ole tehokkaasti hyödynnetty - Julkinen verkosto ei kannattava - Kevyen liikenteen verkon suorakulmaisuus ja katkeaminen useassa kohtaa - Pitkät, suorat kokoojakadut (lisäävät ajonopeuksia) - Pysäköinnin hallinnoinnin epäselvyys - Parkkialueiden vajaakäyttö ja epäsiisteys - Kevyen liikenteen väylien heikko kunto - Asematunnelin toimimattomuus (katkaisee polkupyöräliikenteen, tunnelille ominaista pimeys ja ahtaus)

edellytykset jäävät monilta osin täyttymättä. Toisaalta Peltosaaren nykyisessä rakenteessa ja fyysisissä ominaisuuksissa on monia toimivia ja kehittämiskelpoisia puolia. Kaikkia teemoja positiivisesti yhdistävä tekijä on Peltosaaren keskeinen sijainti Riihimäellä. Monet ongelmat juontavat toimimattomista yhteyksistä ympäröiviin alueisiin, jonka tuloksena Peltosaaresta on muodostunut lähiö keskelle kaupunkia.

Keskeisiä rakenteellisia ongelmia on tässä ainakin kaksi. Alue on aivan poikkeuksellisen vuokratalovaltainen. Lisäksi vuokratalot keskittyvät omaksi kaistaleekseen alueen läntiselle reunalle, sijoittuen muun Peltosaaren ja keskustan palveluiden väliin. Kun paikallinen palvelutaso ei ole riittävä, tämä rauhaton ja epäviihtyisä vuokratalokaistale yhdessä sen länsipuolella sijaitsevan huonosti hoidetun, laajan parkkipaikka-alueen ja pääradan kanssa katkaisevat peltosaarelaisten yhteyden muuhun keskustaan ja sen palveluihin.

Yhdyskuntasuunnittelun keinoin voidaan parhaimmillaan luoda edellytykset ja puitteet hyvälle elinympäristölle. Fyysinen rakenne ei suoraan määrää asukkaiden kokemaa elämänlaatua. Alueen asukkaat luovat ympäristössään ne toiminnalliset ja sosiaaliset merkitykset, jotka yhdessä fyysisen ympäristön kanssa muodostavat asuinalueen kokonaisuuden. Se, miten Peltosaari koetaan sosiaalisena ympäristönä, on olennainen näkökulma arvioitaessa asuinaluetta kokonaisvaltaisesti. Tässä luvussa keskityttiin tietoisesti fyysisen elinympäristön tarkasteluun, koska seuraavat osatutkimukset paneutuvat kysymyksiin Peltosaaren sosiaalisista ulottuvuuksista.

Lähteet

- Asukkaiden pikahaastattelut (2009). Riihimäki, Peltosaari 29.1.2009.
- Asukashaastattelut (2009). Ryhmä 5. Riihimäki, Peltosaari.
- Ekologisesti kestävä rakentamisen ohjelma. (1998). Valtioneuvoston periaatepäätös ekologisesti kestävä kehityksen edistämisestä rakennus- ja kiinteistöalalla. 10.12.1998.
- FINLEX® – Ajantasainen lainsäädäntö 5.2.1999/132. Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999). 17.1.2009. <<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132>>
- Holstila, A-L., Huomo, M., Hölttä, K., Jokinen, J. & V. Bernelius (2010). Peltosaaren asukasrakenne: kysymys eriytymisestä ja heikkenemisestä. Teoksessa Miten kehittää lähiötä? – tapaustutkimus Riihimäen Peltosaaresta, metropolin laidalta. 117–137. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA.
- Jacobs, J. (1993). *The Death and Life of Great American Cities*. 598: 9 s. The modern Library, New York.
- Jalkanen, R., Kajaste, T., Kauppinen T., Pakkala P. & C. Rosengren. (2004). *Asuinaluesuunnittelu*. 37-41:68:141–142:137:145–148:155–157:179:183–184 s. Rakennustieto, Helsinki.
- Koskela, H. (1999). Fear, control and space Geographies of Gender, Fear of Violence and Video Surveillance. *Helsingin yliopiston maantieteen julkaisuja A* 137. 1–2. s.
- Kunnat.net kuntatiedon keskus. 22.02.2009.
- <http://www.kunnat.net/k_perussivu.asp?path=1;29;65;356;23943;27670#3%20luku>
- Lahti, P. (2009). Valtion teknillinen tutkimuskeskus. Haastattelu Espoossa 18.2.2009.
- Lahti, P., Nieminen, J., Nykänen, V. & T. Vainio (2008). *Kerrostalojen kehittäminen – toimenpiteiden taloudellisten vaikutusten arviointi*. Tutkimusraportti, Valtion teknillinen tutkimuskeskus. 24 s. 14.1.2008.
- Lapintie, K. (2009). Asumisen elinkaari ja palvelut. 15.02.2009.
- <http://www.tkk.fi/Yksikot/YKS/fin/opetus/kurssit/vanhat_kurssit/yksper/luennot/palvelut.htm>
- Lausunto Peltosaaren kehittämistarpeista (2008). Peltosaaren omistusasunto-osakeyhtiöt, hallitusten puheenjohtajat & asetettu työryhmä. Riihimäki 12.8.2008.
- Mattila, H. (2009a). Toimitusjohtaja Kotikulman Kiinteistöpalvelut Oy. Esitys Riihimäellä 22.1.2009.
- Mattila, H. (2009b). Toimitusjohtaja Kotikulman Kiinteistöpalvelut Oy. Haastattelu Riihimäellä 6.2.2009.
- Niemi, R. (2009a). Riihimäen kaavoituspäällikkö. Haastattelu Riihimäellä 6.2.2009.
- Niemi, R. (2009b). Riihimäen kaavoituspäällikkö. Esitys Riihimäellä 22.1.2009.
- Nieminen, J. & A. Nikkanen (2008). EcoDrive Peltosaari – Rakennuskannan inventaario. Valtion teknillinen tutkimuskeskus. 19.12.2008 Espoo.
- Nikkanen, A. (2009a). EcoDrive Peltosaari – Rakennuskannan inventaario. Valtion teknillinen tutkimuskeskus. 12.2.2009 Espoo.
- Nikkanen, A. (2009b). Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen EcoDrive -hanke. Haastattelu Espoossa 13.2.2009.

Ratvio, R., Juntunen, I., Mäkinen K., Söderström P. & E. Eskelä (2010). Asukashaastattelut. Teoksessa Miten kehittää lähiötä? – tapaustutkimus Riihimäen Peltosaaresta, metropolin laidalta. 138–150. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA.

Ravantti, L. (2009). Riihimäen kaupungin vastaava asuntosihtööri. Esitys Riihimäellä 22.1.2009.

Melkas, P. & M, Ylitalo (2008a). Tilastokeskuksen hyvinvointikatsaus 4/2008. Tilastokeskus. Helsinki 17.02.2009.
<http://www.stat.fi/artikkelit/2008/art_2008-12-15_001.html?s=0>

Suomen rakentamismääräyskokoelma (2009). Ympäristöministeriö. 24.1.2009. <<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=198063>>

Tilastokeskus (2008b). Yksinasuvia jo liki miljoona 5/2008. 1.2.2009.<http://www.tilastokeskus.fi/til/asuolo/2007/asuolo_2007_2008-05-21_tie_001.html.

Karttalähteet:

Geologian tutkimuskeskus. GTK Geokartta. 21.02.2009. <<http://geokartta.gtk.fi/karttaframe.htm>>

Google Maps. Peltosaari 11130 Riihimäki – Google Maps. 16.2.2009. <http://maps.google.fi/maps?f=d&utm_campaign=fi&utm_source=fi-ha-emea-fi-google-dd&utm_medium=ha&utm_term={Google+Maps}.>

Peruskartta 2044 03. Maanmittauslaitos. Helsinki 2009.
< <https://www.karttapaikka.fi/karttapaikka>>

Riihimäen karttapalvelu (2009). Ortokuva. Riihimäen kaupunki.
<<http://www.karttatiimi.fi/riihimaki/map.php>>

Vuokratalot ja peruskorjatut rakennukset-kartta (2009). Riihimäen kaupunki.

Riihimäen paikkatietoaineisto (2009). Riihimäen kaupunki.

Valokuva-aineisto: Susanna Ahola, Paula Zimmerman, Elina Piekkola & Paola Bärlund.

5 Peltosaaren asukasrakenne: kysymys eriytymisestä ja heikkenemisestä

*Anna-Leena Holstila, Miia Huomo, Kaisa Hölttä,
Johanna Jokinen & Venla Bernelius*

5.1

Johdanto

Seuraavassa tarkastellaan tilastotietojen valossa Peltosaaren asukasrakennetta ja sen kehitystä 1970-luvulta alkaen. Tietoja verrataan koko Riihimäen kehitykseen sekä Vantaan Havukosken kerrostaloalueen nykyiseen asukasrakenteeseen. Näkökulmaa syvennetään Riihimäen kaupungin asunnonjakotoimistossa ja kiinteistövälitysyhtiö Huoneistokeskuksessa suoritetuilla haastatteluilla. Tässä luvussa vastataan tilastojen ja haastattelujen pohjalta kysymyksiin siitä, kuinka jyrkkä asukasrakenteellinen ero on Peltosaaren ja muun Riihimäen välillä ja onko se kasvava.

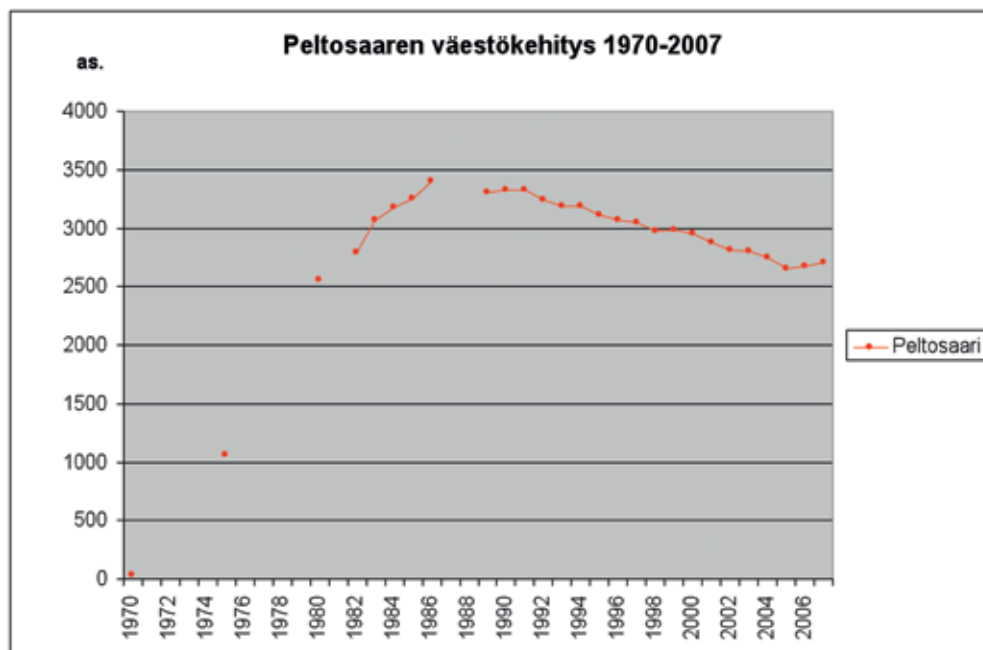
Tutkimuksessa on käytetty tilastoja sekä Tilastokeskuksen ruututietokannasta vuosilta 2005 ja 2007 että Riihimäen kaupungilta saatuja Tilastokeskuksen tilastoja. Tilastoista on tarkemmat tiedot lähdeluettelon yhteydessä. Ennen 2000-lukua olevat aineistot sisältävät koko Peltosaaren kerrostaloalueen. 2000-luvun aineistot ovat Tilastokeskuksen ruututietokannasta, paitsi kieliryhmätarkastelussa, jossa käytetään Riihimäen kaupungin tilastoja. Ruututietokannassa Peltosaaren kerrostaloalue on jaettu kuuteen ruutuun, jolloin muutama kerrostalo jää kyseisten ruutujen ulkopuolelle. Tämä vääristää tulosten ajallista vertailua hieman. Suurempi kehityslinja on tästä huolimatta kuitenkin nähtävissä. Lisäksi koko Riihimäkeä tarkasteltaessa alle kymmenen asukkaan tilastoruudut jätetään tarkastelumme ulkopuolelle. Tilastokeskuksen ruututietokannassa näistä ruuduista ei ole tietoa asukkaiden yksityisyyden suojaamiseksi.

5.2

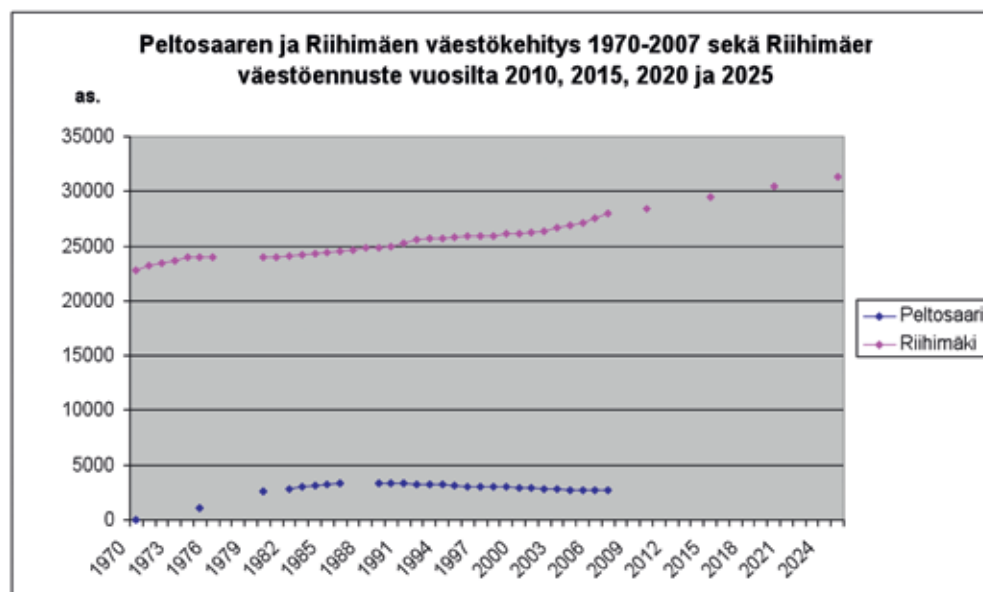
Peltosaaren ja Riihimäen väestökehitys

Peltosaaren väkiluvussa voidaan nähdä kaksi vastakkaista kehityssuuntaa: Vuodesta 1970 vuoteen 1986 asukasmäärä kasvoi 29:stä 3339:ään, minkä jälkeen väkiluku kääntyi laskuun (kuva 1). Väkiluvun nopea kasvu ensimmäisen viidentoista vuoden aikana voidaan selittää Peltosaaren rajulla muutoksella, jossa laajalle peltoalueelle rakennettiin lähiö. Vuosien 1987 ja 1988 tiedot puuttuvat, mutta kuvaajasta on nähtävissä, että Peltosaaren väkiluku laski vuoden 1986 huippulukemasta pieniä nousuja lukuun ottamatta vuoteen 2005 asti. Vuosina 2006 ja 2007 väkiluvussa tapahtui pientä kasvua. Vaikka Riihimäen 2000-luvun nopea väestönkasvu on heijastunut viime vuosina lievänä nousuna myös Peltosaaren asukasmäärässä, yleinen kehityssuunta Peltosaaren väestökehityksessä viimeisen kahden vuosikymmenen aikana on kuitenkin ollut laskeva.

Riihimäellä kehitys on ollut 1970-luvulta nousujohteista (kuva 2), joskin 1980- ja 1990-luvuilla kasvu oli tasaisempaa. 2000-luvulla Riihimäen väestönkasvu on kiihtynyt, ja ennusteiden mukaan vuonna 2020 kaupungin väkiluku ylittää 30 000 asukkaan rajan. Riihimäen väestöennusteen mukaan kaupungin väkiluku vuonna 2010 on 28441 ja vuonna 2025 asukasmäärä on 31315.

Kuva 1. Peltosaaren väestökehitys 1970–2007 (Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja).

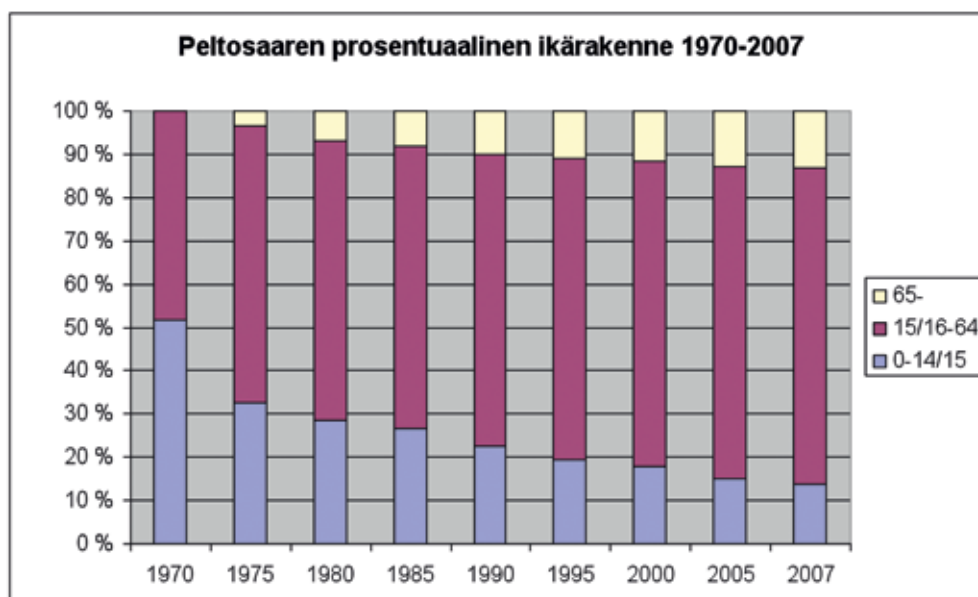
Kuva 2. Peltosaaren ja Riihimäen väestökehitys 1970–2007 sekä Riihimäen väestöennuste vuosille 2010, 2015, 2020 ja 2025 (Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja).

5.3

Peltosaaren ikärakenteen kehitys

Väestön vähenemisen rinnalla merkittävä kehitystrendi Peltosaareissa on ollut lasten osuuden lasku ja eläkeikäisten osuuden kasvu. Peltosaaren prosentuaalista ikärakennetta vuosina 1970–2007 kuvaavasta diagrammista (kuva 3) näkyy, että kouluikäisten osuus ikäluokasta on laskenut tasaisesti vuodesta 1975 ja jyrkemmin vuosien 1970 ja 1975 välillä. Kahden ensimmäisen tarkasteluvuoden välinen jyrkkä lasku johtuu vuoden 1970 pienestä asukasmäärästä; vuonna 1970 – ennen ensimmäisten kerrostalojen rakentamista Peltosaareen – alueella asui vain 29 asukasta, joista 15 lasta ja 14

työikäistä (taulukko 1). Vaikka alle 16-vuotiaiden lukumäärä alueella yli kaksinkertaistui vuosien 1975 ja 1985 välillä (347:stä 863:een), lasten suhteellinen osuus laski aikuis- ja vanhusväestön määrän kasvaessa vielä nopeammin. Vuonna 1990 aktiivi- ja eläkeikäisten absoluuttinen määrä oli suurimmillaan. Vuoteen 2007 mennessä eläkeikäisten määrässä on tapahtunut vain pieniä muutoksia. Aikuisväestön ja erityisesti lasten absoluuttinen määrä on kääntynyt selvään laskuun.

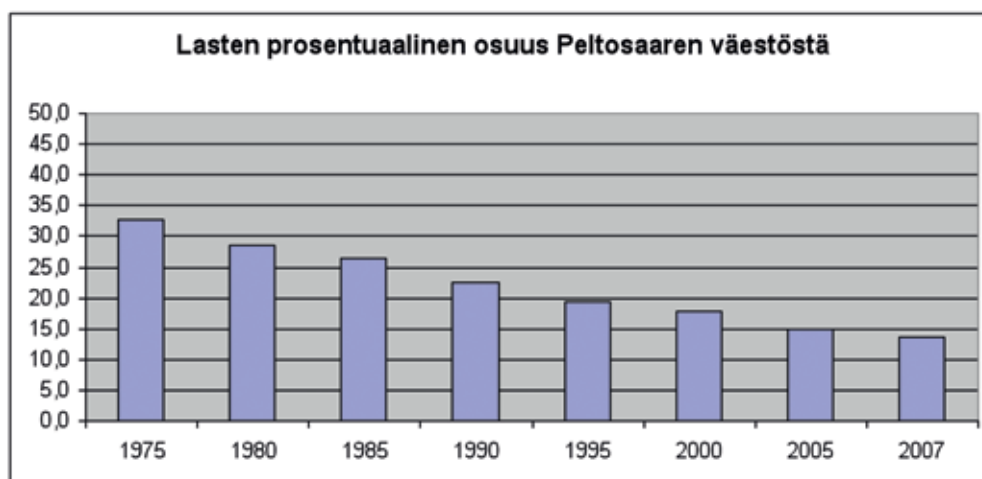

Kuva 3. Peltosaaren prosentuaalinen ikärakenne vuosina 1970–2007. Vuosien 1970–1995 lapsia koskevat luvut tarkoittavat 0–15-vuotiaita ja vuosien 2000, 2005 ja 2007 0–14-vuotiaita. Vastaavasti keskimmaiset ikäluokat eli aktiivi-ikäiset ovat 16–64 ja 15–64 (Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja).

Taulukko 1. Peltosaaren absoluuttiset ikäluokat 1970–2007 (Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja, Ruututietokanta 2005, 2007).

vuosi	0–14–/15-vuotiaat	15–/16–64-vuotiaat	65-vuotiaat ja sitä vanhemmat
1970	15	14	0
1975	347	679	38
1980	727	1646	178
1985	863	2122	270
1990	752	2241	338
1995	602	2170	344
2000	523	2080	345
2005	398	1910	344
2007	369	1978	355

Kuvassa 4 on esitetty vielä lasten prosentuaalinen osuus Peltosaaren väestöstä ilman kouluikäisten ja eläkeläisten osuuksia. Tästä on selkeämmin nähtävissä, kuinka lasten osuus Peltosaaren väestöstä on vähentynyt aina vuoden 1975 reilusta 30 prosentista vuoden 2007 noin 14 prosenttiin.

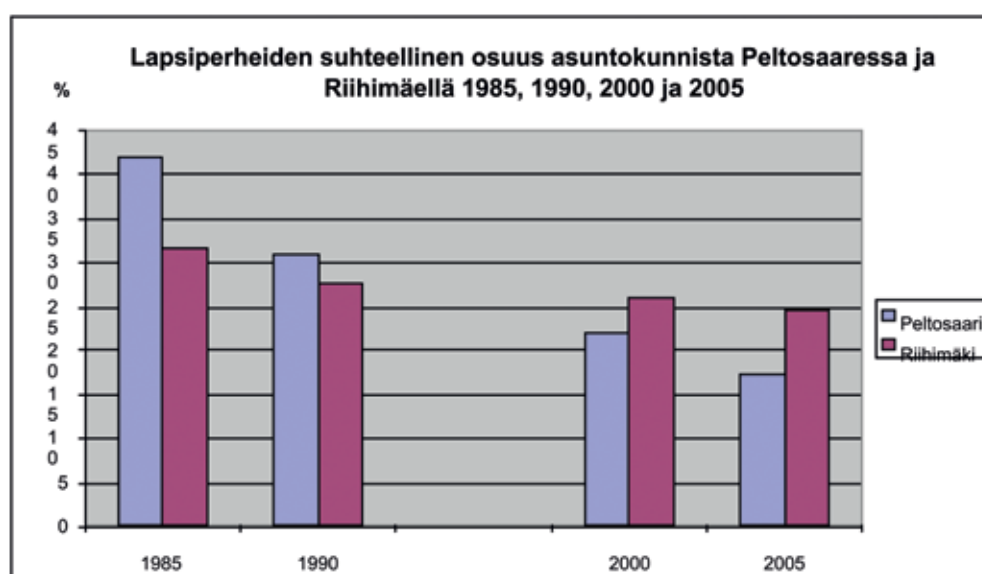

Kuva 4. Lasten prosentuaalinen osuus Peltosaarella (Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja, Ruutu tietokanta 2005, 2007).

5.4

Lapsiperheiden osuus asutokunnista Peltosaarella ja Riihimäellä

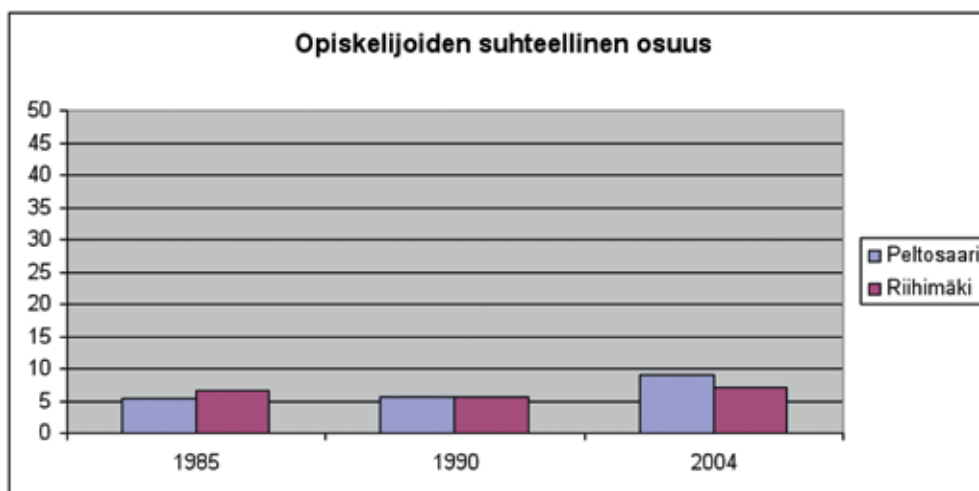
Lapsiperheiden suhteellista osuutta kaikista asutokunnista kuvaavat luvut ovat vuosilta 1985, 1990, 2000 ja 2005 (kuva 5). Kahdeksankymmentäluvun puolesta välistä lapsiperheiden suhteellinen osuus on laskenut sekä Peltosaarella että Riihimäellä. Kun vuonna 1985 Peltosaaren asutokunnista 42 prosenttia oli lapsiperheitä, vuonna 2006 vastaava luku oli enää seitsemätoista prosenttia. Lasten määrän väheneminen alueella ei siis selity muuttuneella perhekoolla, sillä lapsiperheiden määrä on vähentynyt huomattavasti. Myös Riihimäellä lapsiperheiden suhteellinen osuus on laskenut, mutta lievemmin kuin Peltosaarella. Vuonna 1985 koko Riihimäellä lapsiperheiden osuus oli 32 prosenttia ja vuonna 2006 se oli 25 prosenttia. Kun kahtena ensimmäisenä tarkasteluvuotena Peltosaarella oli suhteellisesti enemmän lapsiperheitä kuin Riihimäellä, vuosina 2000 ja 2006 suhde oli kääntynyt päinvastaiseksi.

Kuva 5. Lapsiperheiden suhteellinen osuus asutokunnista Peltosaarella ja Riihimäellä 1985, 1990, 2000 ja 2005. Lapsiperheillä tarkoitetaan tässä asutokuntia, joissa on vähintään yksi 0–17-vuotias lapsi (Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja, Ruututietokanta 2007)-

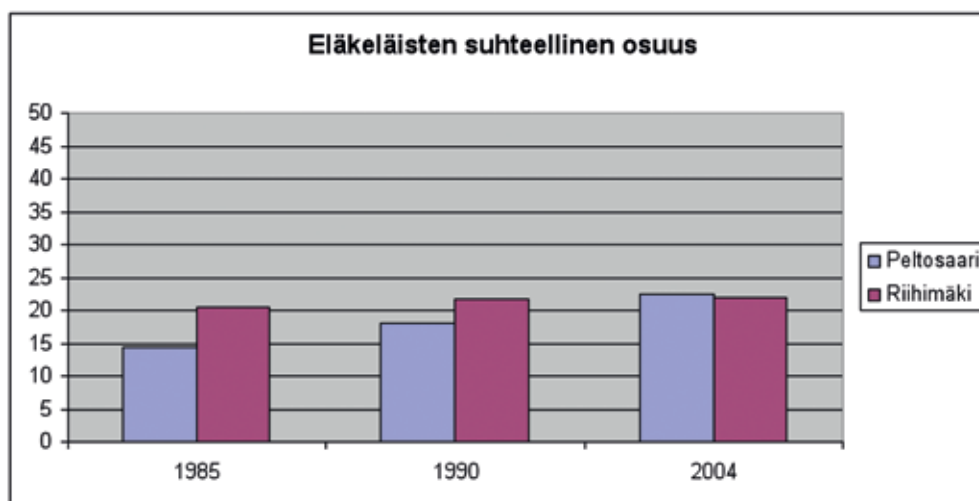
Päiväväestö

Päiväväestöllä tarkoitetaan tässä tutkimuksessa työttömiä, opiskelijoita sekä eläkeläisiä, eli ryhmiä, jotka todennäköisemmin viettävät aikaa alueella myös arkipäivisin. Peltosaassa on neljä HOPS:n opiskelija-asuntolaa, jotka lisäävät opiskelijoiden määrää alueella. Vuonna 1985 opiskelijoiden määrä Peltosaassa väkilukuun suhteutettuna oli hieman Riihimäkeä pienempi (kuva 6). Vuonna 1990 määrä ei poikennut koko Riihimäen vastaavasta luvusta. Vuonna 2004 Peltosaaren opiskelijoiden suhteellinen määrä oli kaksi prosenttia Riihimäkeä suurempi. Tässä tulee kuitenkin muistaa tilastoaineistosta puuttuvien kerrostalojen lukua suurentava vaikutus. Yleisesti voidaan sanoa, että opiskelijoiden määrä alueella ei poikkea merkittävästi koko Riihimäen määrästä.

Kuva 6. Opiskelijoiden suhteellinen osuus Peltosaassa ja Riihimäellä vuosina 1985, 1990 ja 2004. (Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja, Ruututietokanta 2007).

Riihimäellä eläkeläisten osuus on kasvanut tasaisesti, mutta Peltosaassa osuuden kasvu on ollut nopeampaa kuin seudulla keskimäärin (kuva 7). Eläkeläisten osuus koko väestöstä oli vuonna 1985 Peltosaassa muuta Riihimäkeä kuusi prosenttia pienempi. Sen sijaan vuonna 2004 eläkeläisten määrä oli Peltosaassa hieman muuta Riihimäkeä suurempi.

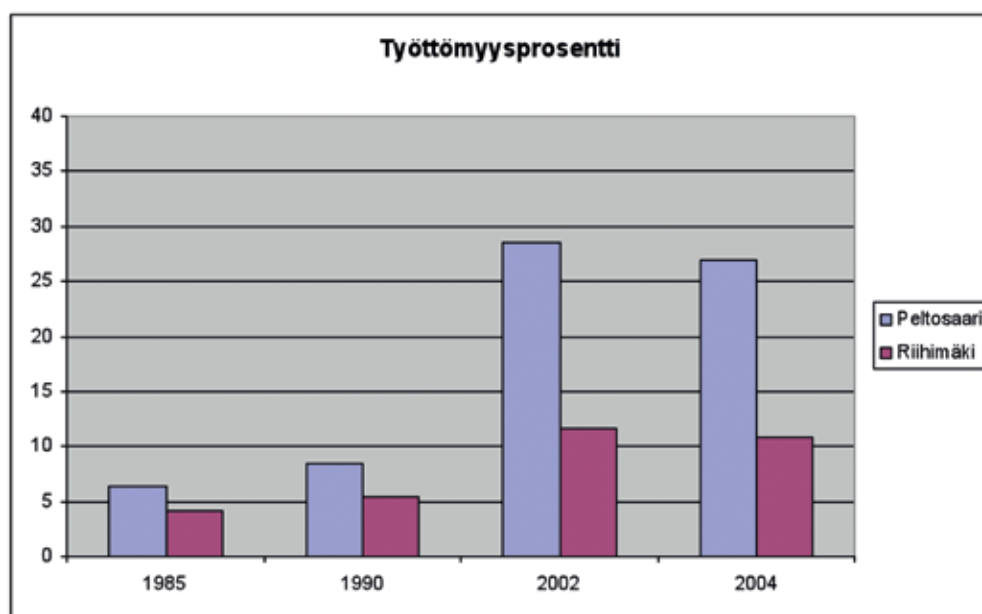

Kuva 7. Eläkeläisten suhteellinen osuus väestöstä Peltosaassa ja Riihimäellä vuosina 1985, 1990 ja 2004 (Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja, Ruututietokanta 2007).

5.5.1

Työttömyys

Peltosaaren työttömyyden kehitys heijastelee koko Riihimäen kehitystä siten, että työttömyyden kasvaessa yleisesti myös Peltosaaren työttömyys on kasvanut. Peltosaaren työllisyystilanne on kuitenkin ollut selvästi alttiimpi talouden rakennemuutokselle ja suhdannevaihteluille (kuva 8). Kun Riihimäen työttömyys kasvoi viidestä prosentista vuonna 1990 noin kahteentoista prosenttiin vuonna 2002, Peltosaaren työttömyys kasvoi samana tarkasteluaikana yhdeksästä prosentista yli kolminkertaiseksi, noin 29 prosenttiin. Peltosaaren työttömyys on ollut kaikkina tarkasteluvuosina muuta Riihimäkeä korkeampi, mutta ero on kasvanut 2000-luvulla.

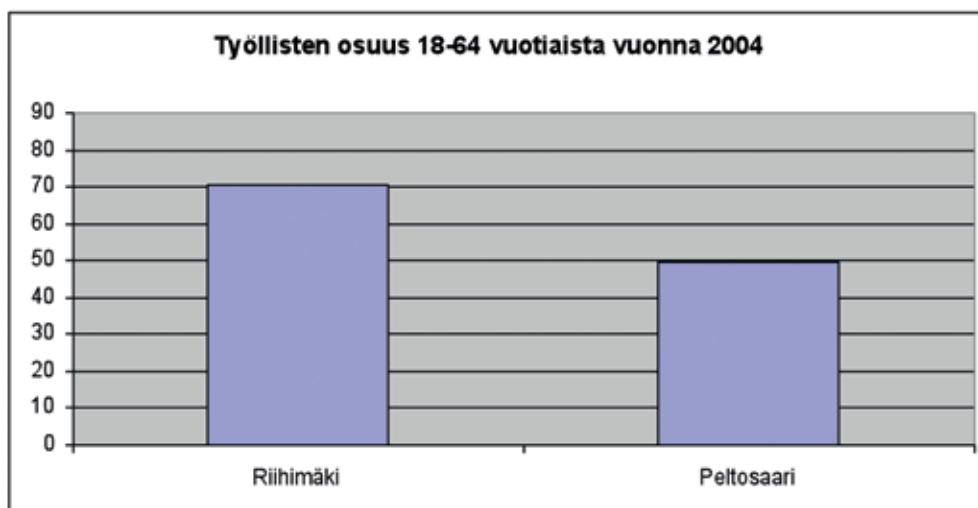
Kuva 8. Työttömyysprosentti Peltosaarella ja Riihimäellä vuosina 1985, 1990, 2002 ja 2004 (Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja, Ruututietokanta 2005 ja 2007).

Tilastokeskuksen ruutujakoaineisto osoittaa työttömyyden vaihtelevan huomattavasti Peltosaarella. Vuonna 2002 suurin työttömyysluku Peltosaaren sisällä oli yli 40 prosenttia ja pienin kaksikymmentä prosenttia. Vuoteen 2004 kokonaistyöttömyys alueella oli laskenut, mutta alueen sisäiset erot säilyivät. Pienin alueellinen työttömien osuus oli noin kahdeksantoista prosenttia ja suurin 35 prosenttia.

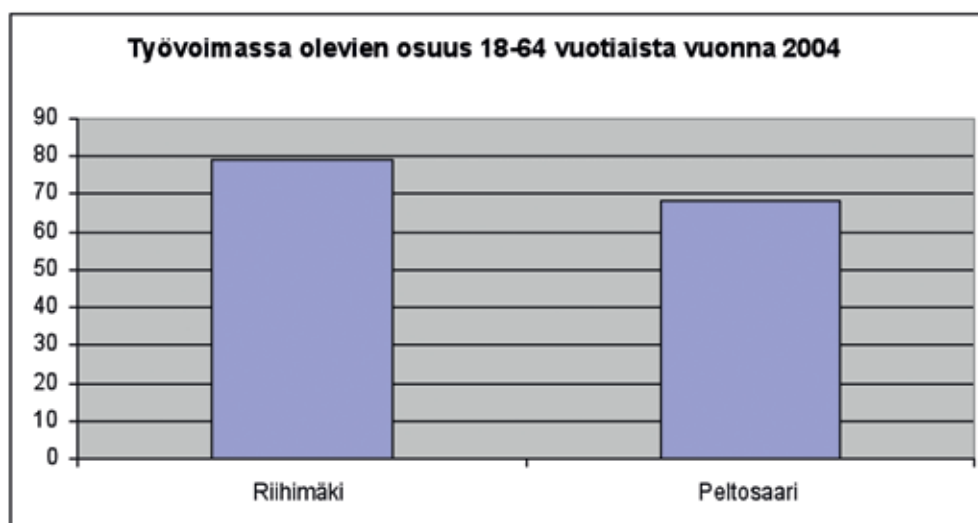
5.5.2

Työllisten ja työvoiman osuus aktiivi-ikäisistä

Peltosaarella työllisten osuus työikäisistä oli 50 prosenttia vuonna 2004, eli jopa kaksikymmentä prosenttiyksikköä pienempi kuin koko Riihimäen osuus (kuva 9). Jos tarkastellaan ainoastaan työvoimassa olevien osuutta aktiivi-ikäisistä, ero kaventuu yhteentoista prosenttiin (kuva 10). Tämä johtuu siitä, että työvoimaan lasketaan mukaan myös työttömät, joita Peltosaarella on suhteellisesti paljon enemmän kuin koko Riihimäellä.

Kuva 9. Työllisten osuus aktiivi-ikäisistä Riihimäellä ja Peltosaarella vuonna 2004 (Tiedot: Ruututietokanta 2005 ja 2007).

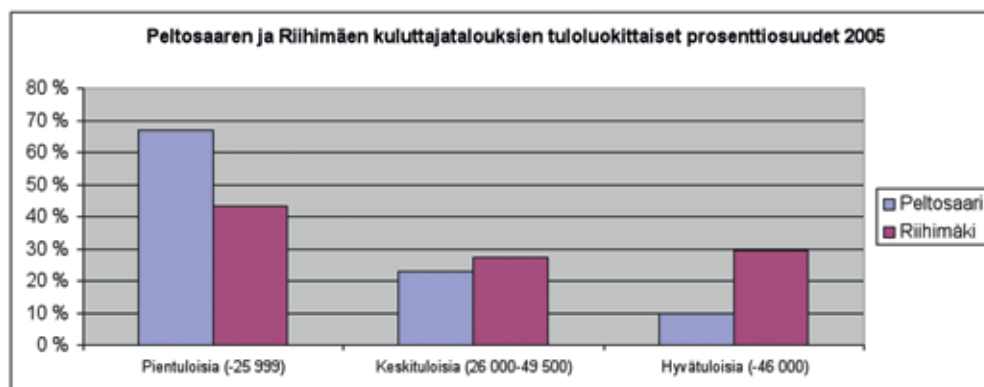
Kuva 10. Työvoimassa olevien osuus aktiivi-ikäisistä Riihimäellä ja Peltosaarella vuonna 2004 (Tiedot: Ruututietokanta 2005 ja 2007).

Peltosaarella siis vain joka toinen aktiivi-ikäisistä (18–64v.) käy töissä, kun koko Riihimäellä töissä käy 70 prosenttia ikäryhmästä. Toisaalta 68 prosenttia peltosaarelaisista aktiivi-ikäisistä kuuluu työvoimaan, eli joko käy töissä tai on ilmoittautunut työttömäksi työnhakijaksi (Riihimäellä 79 prosenttia). Tämä tarkoittaa, että 32 prosenttia Peltosaaren 18–64 vuotiaista kuuluu työvoiman ulkopuolelle eli ovat kotiäitinä tai -isänä, sairaseläkkeellä, opiskelee tai ei ole ilmoittautunut työnhakijaksi.

5.6

Peltosaarelaiset tuloluokittain

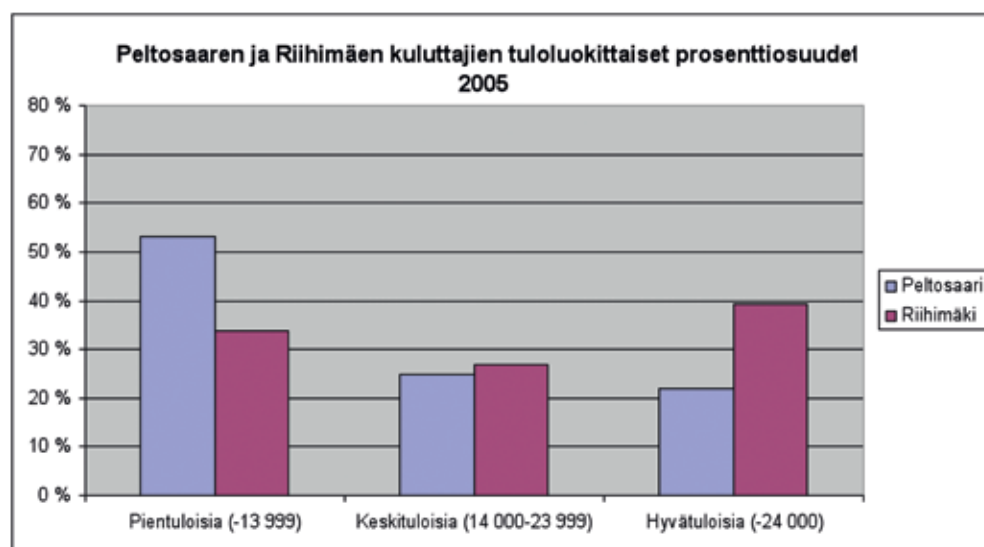
Peltosaarella on selvästi muuta Riihimäkeä enemmän pienituloisia ja vähemmän hyvätuloisia. Noin kaksi kolmannesta (67 prosenttia) Peltosaaren kuluttajatalouksista, eli talouksista joilla on valtionveronalaisia tuloja, on luokiteltu pienituloisiksi. Näiden talouksien vuositulot ovat alle 26 000 euroa vuodessa. Riihimäen kuluttajatalouksista

Kuva 11. Kuluttajatalouksien tuloluokittaiset prosenttiosuudet Peltosaareissa ja Riihimäellä vuonna 2005 (Tiedot: Ruututietokanta 2007).

pienituloisia on 40 prosenttia. Keskituloisten talouksien osuudet olivat vuonna 2006 Peltosaareissa ja koko Riihimäellä melkein yhtä suuret. Sen sijaan Riihimäellä oli hyvätuloisia talouksia kolminkertaisesti Peltosaareen verrattuna (kuva 11).

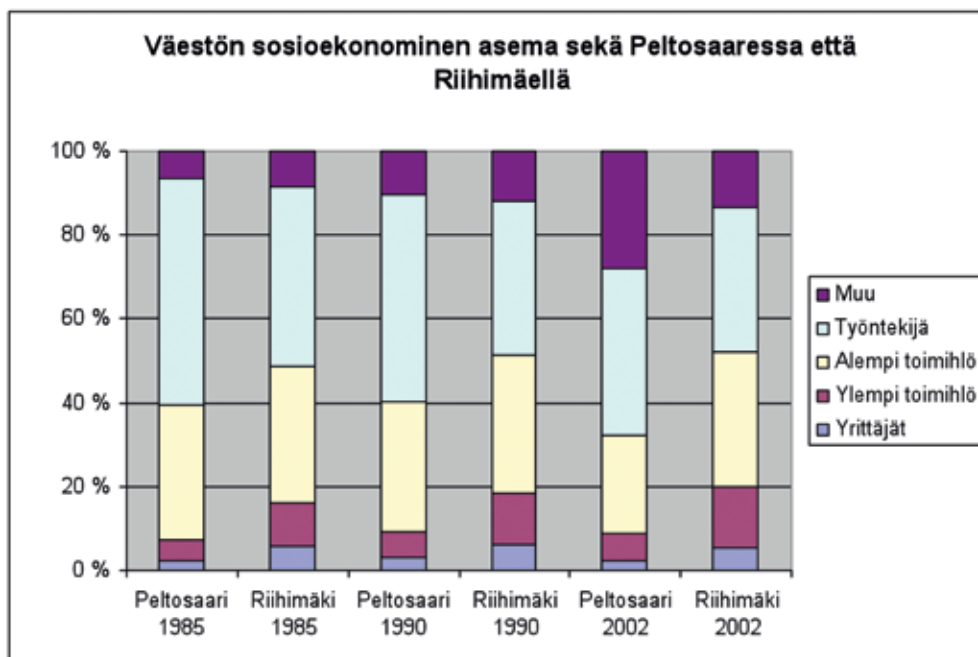
Kuvassa 12 on esitetty yli kahdeksantoistavuotiaat peltosaarelaiset, joilla on valtionveronalaisia tuloja. Heistä 53 prosenttia tienasi vuonna 2006 alle 14 000 euroa vuodessa eli oli pienituloisia, kun taas Riihimäellä pienituloisia oli 34 prosenttia. Keskituloisia kuluttajia Peltosaareissa oli 25 prosenttia ja hyvätuloisia 22 prosenttia. Keskituloisten osuudet olivat taas Peltosaareissa ja Riihimäellä melkein yhtä suuret, mutta hyvätuloisia oli Riihimäellä lähes kaksinkertainen määrä Peltosaareen verrattuna. Suurin osa Peltosaaren asukkaista oli siis pienituloisia ja kuului pienituloisiin kotitalouksiin.

Kuva 12. Kuluttajien tuloluokittaiset prosenttiosuudet Peltosaareissa ja Riihimäellä vuonna 2005 (Tiedot: Ruututietokanta 2007).

5.7 Sosioekonominen asema

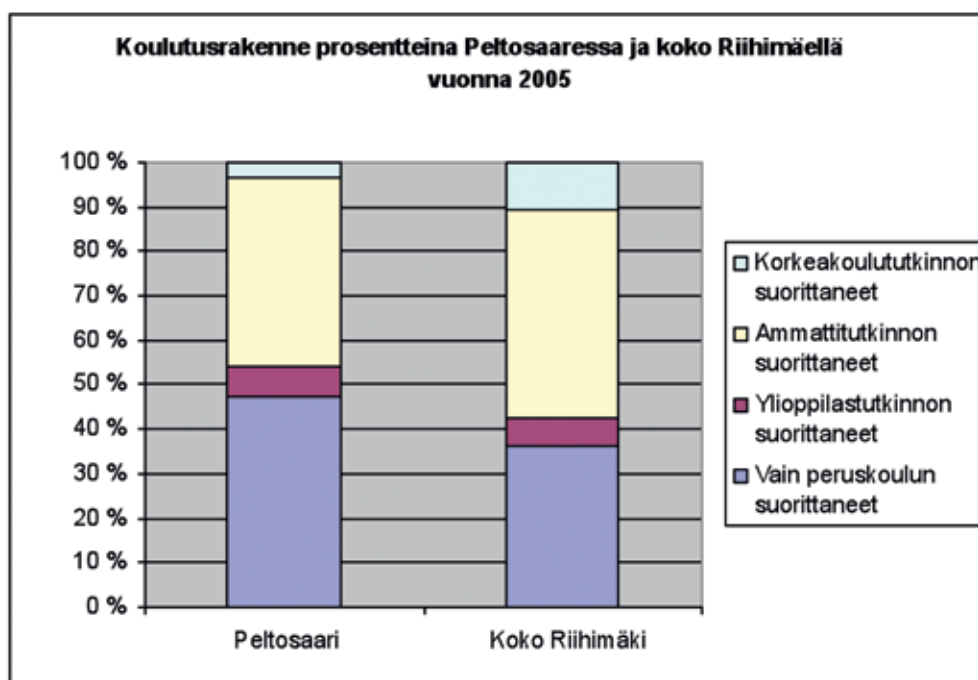
Peltosaaren sosioekonominen rakenteen ero Riihimäen keskiarvoon verrattuna on kasvanut 1980-luvun tilanteesta selvästi erityisesti työttömyyden lisääntymisen myötä. Vuonna 1985 Peltosaareissa on asunut suhteessa enemmän työntekijöitä kuin koko Riihimäellä. Riihimäellä on asunut samana vuonna hieman enemmän ylempiä toimihenkilöitä sekä yrittäjiä kuin Peltosaareissa. Vuoteen 1990 työntekijöiden määrä on

Kuva 13. Väestön sosioekonominen asema sekä Peltosaassa että koko Riihimäellä (Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja).

pienentynyt vähän sekä Peltosaassa että Riihimäellä. Riihimäellä oli myös vuonna 1990 enemmän yrittäjiä ja ylempiä toimihenkilöitä kuin Peltosaassa. Vuonna 2002 työntekijöiden osuudet ovat pysyneet suurin piirtein samassa sekä Peltosaassa että Riihimäellä, mutta palkansaajien ulkopuolelle jäävien luokka "muu" on lisääntynyt molemmissa. Tämä johtuu siitä, että se sisältää työttömät. Etenkin Peltosaassa tuo luokka on kasvanut merkittävästi vuoteen 2002 (kuva 13).

Vuonna 2002 koko Riihimäellä oli edelleen enemmän yrittäjiä ja ylempiä toimihenkilöitä kuin Peltosaassa. Myös alempien toimihenkilöiden määrä Peltosaassa laski

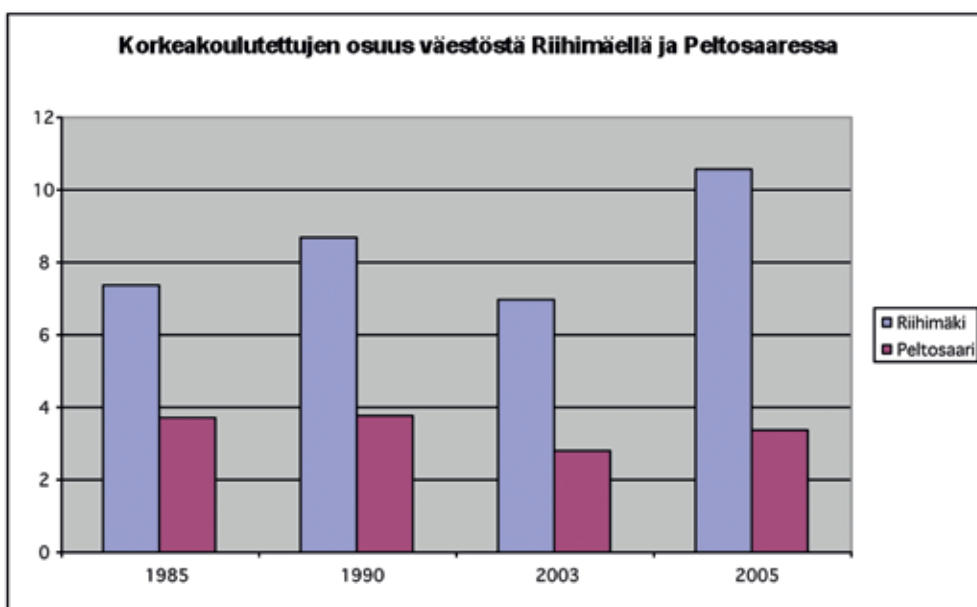

Kuva 14. Koulutus rakenne prosentteina Peltosaassa ja koko Riihimäellä (Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja, Ruututietokanta 2007).

verrattuna koko Riihimäkeen. Työntekijöiden työttömyys kasvoi sekä Peltosaaressa että koko Riihimäellä, mutta Peltosaaressa työttömyys kasvoi myös alempien toimihenkilöiden ryhmässä.

Kuvassa 14 tarkastellaan väestön koulutusrakennetta sekä Peltosaaressa että koko Riihimäellä. Vuonna 2005 Peltosaareen oli keskittynyt enemmän vain peruskoulun käyneitä kuin koko Riihimäelle. Peltosaaressa heidän osuutensa oli noin 47 prosenttia, kun Riihimäellä heitä oli noin 36 prosenttia. Koko Riihimäellä oli hieman enemmän ammattitutkinnon suorittaneita kuin Peltosaaressa, mutta ylioppilastutkinnon suorittaneita oli saman verran. Suurin ero näkyi korkeakoulututkinnon suorittaneiden lukumäärässä, sillä Peltosaaressa korkeakoulututkinnon suorittaneita oli noin kolme prosenttia ja koko Riihimäellä lähes yksitoista prosenttia.

Kuva 15 osoittaa, että vuonna 1985 korkeakoulutettuja oli Riihimäellä 7,4 prosenttia ja Peltosaaressa 3,7 prosenttia. Vuonna 1990 suhde pysyi lähes samana, mutta molemmissa määriä kasvoi hieman. Korkeakoulutettujen osuuksissa tapahtui pieni lasku sekä Riihimäellä että Peltosaaressa vuonna 2003, mutta vuonna 2005 osuudet hieman kasvoivat. Korkeakoulutettujen osuus Peltosaaressa on jäänyt kuitenkin jokaisena vertailuvuotena koko Riihimäestä jälkeen.

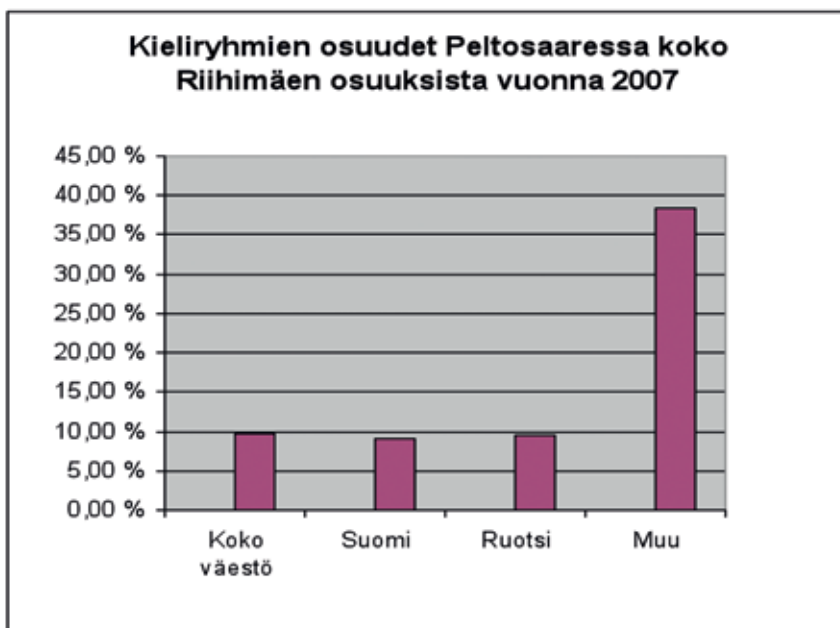
Kuva 15. Korkeakoulutettujen osuus väestöstä Riihimäellä ja Peltosaaressa (Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja, Ruututietokanta 2007).

5.8

Etniset ryhmät Peltosaaressa

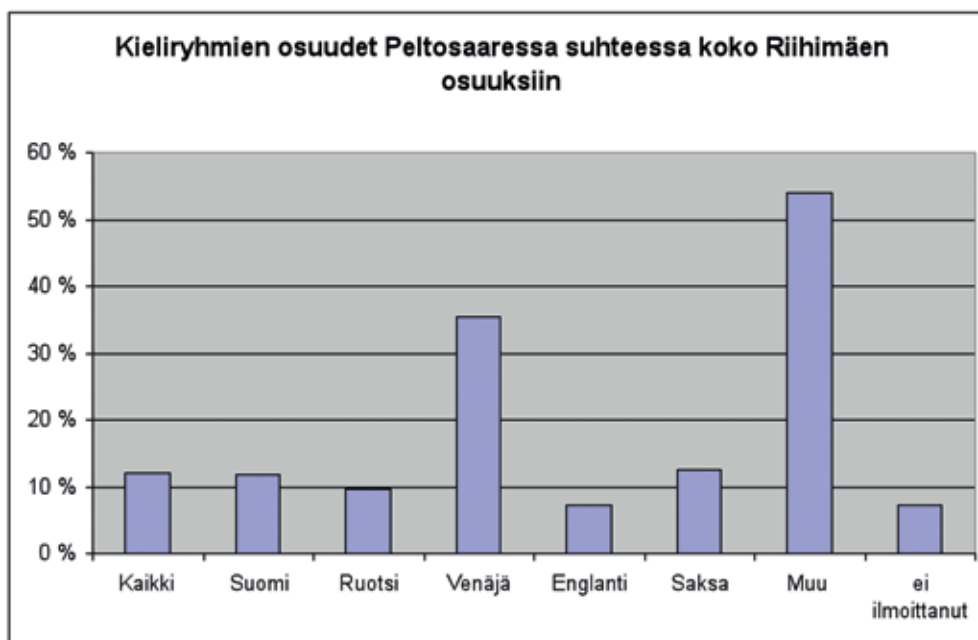
Maahanmuuttajataustaiset asukkaat ovat Peltosaaressa ylliedustettuna muuhun Riihimäkeen verrattuna. Maahanmuuttajataustaisen väestön osuutta Peltosaaressa tarkastellaan tässä luvussa asukkaiden äidinkielen perusteella, koska kansalaisuuteen perustuva tarkastelu jättäisi huomiotta ne maahanmuuttajat, joilla on jo Suomen kansalaisuus. Romanian tai muiden pääosin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien etnisten vähemmistöjen osuudesta alueen väestössä ei tässä tarkastelussa saada tietoa.

Kieliryhmiä tarkasteltaessa voidaan havaita, että huomattava osa Riihimäen vieraskielisestä väestöstä on keskittynyt Peltosaareen. Kuvasta 16 nähdään, että koko Riihimäen muunkielisten osuudesta 38 prosenttia asui Peltosaaressa vuonna 2007. Tuolloin Peltosaaren väestöstä oli 8,8 prosenttia vieraskielisiä, eli lähes joka kymmenes peltosaarelainen. Koko Riihimäellä tämän ryhmän osuus oli 2,2 prosenttia.

Kuva 16. Kieliryhmien prosenttiosuudet Peltosaassa vuonna 2007 koko Riihimäen osuuksista. Kieliryhmällä "muu" tarkoitetaan muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvia (Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja).

Muiden kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien osuudet kasvoivat vuosien 1995 ja 2007 välillä, jolloin Peltosaassa tämä osuus oli neljä prosenttia ja Riihimäellä yhden prosentin. Vuonna 1995 Peltosaassa asui 47 prosenttia Riihimäen vieraskielisestä väestöstä ja yli 36 prosenttia Riihimäen venäjänkielisestä väestöstä (kuva 17). Sen lisäksi muihin kieliryhmiin kuuluvista 50 prosenttia asui Peltosaassa. Suomenkielisten jälkeen ryhmä muu on suurin kieliryhmä, ja venäjänkielisiä on kolmanneksi eniten (taulukko 2).

Kuva 17. Kieliryhmien prosenttiosuudet Peltosaassa 1995 suhteessa Riihimäen osuuksiin (Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja).

Taulukko 2. Kieliryhmien absoluuttiset määrät Riihimäellä ja Peltosaarella vuonna 1995
(Tiedot: Riihimäen kaupungin tilastoja).

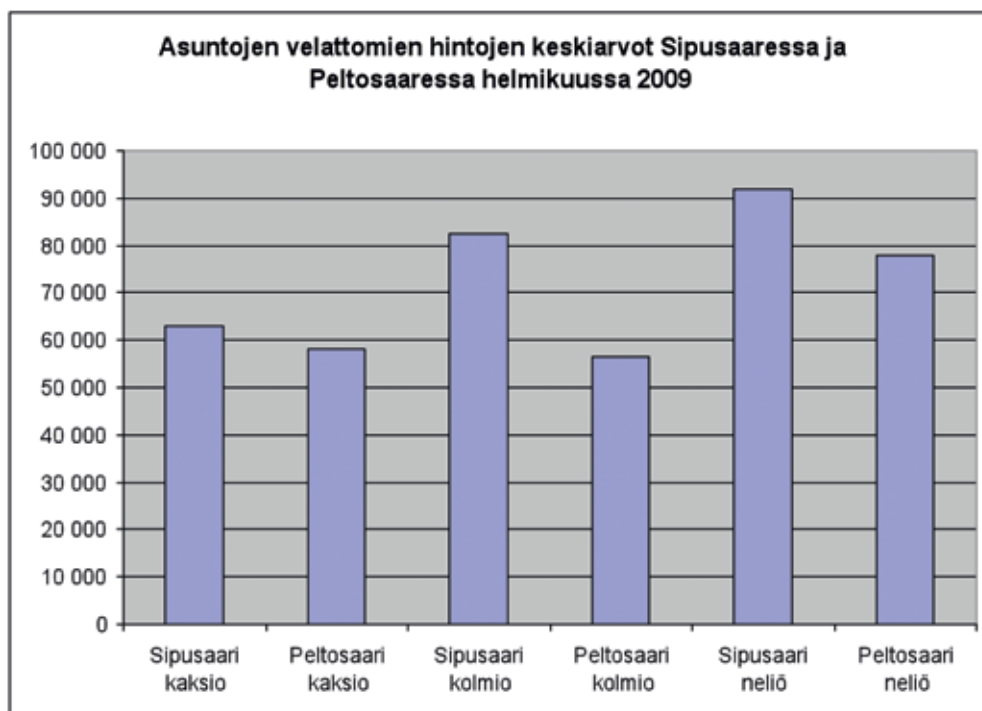
	Riihimäki	Peltosaari
Suomi	25432	2992
Ruotsi	83	8
Muu pohjoism.	1	0
Venäjä	48	17
Englanti	14	1
Saksa	8	1
Muu	224	121
ei ilmoittanut	28	2
Yhteensä	25838	3142

5.9

Asuntojen hintojen vertailua Peltosaarella ja Sipusaarella

Riihimäellä Peltosaarella ja Sipusaarella sijaitsevien asuntojen hintoja tarkasteltiin Etuovi.com internet-sivustolta. Peltosaaren vertailukohteeksi valittiin Huoneistokeskuksen haastattelun perusteella Sipusaari, joka haastattelun mukaan muistuttaa Riihimäen lähiöistä eniten Peltosaarta. Kuvan 18 mukaan sekä kaksiot, kolmiot että neliot ovat koosta riippumatta edullisempia Peltosaarella kuin Sipusaarella. Tuloksia tulkitessa tulee huomioda, että aineisto oli suppea ja sisälsi vain tietyllä hetkellä myynnissä olevat asunnot.

Huoneistokeskuksessa suoritetun haastattelun mukaan tässä näkyy se, että alueen maine on huono ja se myös vaikuttaa asuntojen hintoihin. Haastateltava antoi myös

Kuva 18. Asuntojen velattomien hintojen keskiarvot Sipusaarella ja Peltosaarella helmikuussa 2009
(Tiedot: Etuovi.com).

Taulukko 3. Kolmen Riihimäen kerrostaloalueen yksiöiden hintakehitys (hinta €/m²)
(Huoneistokeskuksen työntekijä).

	2000	2003	2008
Peltosaari	734	922	1130
keskusta		1290	1639
Sipusaari		1000	1287

hintojen keskiarvoa Riihimäen keskustan ja Sipusaaren kerrostaloyksiöiden hintojen keskiarvoihin. Taulukossa 3 esitetään hänen antamansa esimerkit.

Asuntojen hinnoissa on nähtävissä yleinen nousu kaikilla alueilla. Peltosaaren asuntojen hinnat ovat kuitenkin sekä Sipusaarta että keskustaa huomattavasti alhaisemmat. Vuoden 2008 hinnoilla 30 neliön yksiön saisi keskustasta hintaan 49 170, Sipusaaresta hintaan 38 610 ja Peltosaaresta hintaan 33 900. Hintaero on merkittävä varsinkin, kun Peltosaaresta Riihimäen keskustaan ei ole kuin reilun kilometrin matka.

Sama haastateltava – Riihimäen omistusasuntoja välittävän Huoneistokeskuksen työntekijä – kuvaili Peltosaarta asuinalueena läpikulkupaikaksi, jossa asukkaiden vaihtuvuus on suurempaa kuin muilla Riihimäen kerrostaloalueilla. Tämän hän näki johtuvan siitä, että monet asunnot menevät ensiasunnoiksi, koska ovat edullisia. Oman taloudellisen tilanteen parantuessa monet muuttavat Peltosaaresta pois. On myös ihmisiä, jotka sanovat heti aluksi, että eivät halua asuntoa Peltosaaresta.

Haastateltava näki eron ulkopaikkakuntalaisten ja riihimäkeläisten suhtautumisessa Peltosaareen: ulkopaikkakuntalaiset näkevät alueen vihreänä, kun paikalliset kokevat sen kivikyläksi. Tämän vuoksi riihimäkeläiset ostavat Peltosaaresta ensiasuntoja ajatuksenaan muuttaa eteenpäin. Ulkopaikkakuntalaiset arvostavat alueen vihreyden lisäksi hyviä yhteyksiä pääkaupunkiseudulle, jossa käyvät töissä. Myöhemmin hän kuitenkin sanoi lähes kaikkien muuttavan Peltosaaresta eteenpäin, kun varallisuustaso kohoa. Uutena ilmiönä Peltosaaren asuntojen ostossa hän mainitsi ulkopaikkakuntalaiset sijoittajat, jotka laittavat ostamansa asunnot vuokralle. Muuten asuntojen ostajien profiili ei hänen mukaansa ole muuttunut viimeisen viiden vuoden aikana.

Peltosaaren asuntojen haastateltava sanoi menevän hyvin kaupaksi, koska ne ovat muuhun Riihimäkeen verrattuna edullisia. Asuntokohtaisia eroja kuitenkin on. Monissa alueen taloyhtiöissä on odotettavissa suuria remontteja, jotka karkottavat ostajia. Tämä on haastateltavan mukaan alueen suurin ongelma. Taloyhtiöiden remontteja on lykätty liian kauan ja ajan kuluessa ilmenee yhä useampia korjaustarpeita ja kustannukset vain kasvavat. Tällöin remonttien asuntokohtaiseksi hinnaksi voi tulla jopa 30 000 euroa, mutta asunnon arvo ei remontin jälkeen nouse läheskään yhtä paljon.

5.10

Peltosaaren vertailukohde – Havukosken kerrostalolähiö

Peltosaarta verrataan seuraavaksi Havukosken kerrostaloalueeseen Vantaalla (kuva 19). Alue valittiin Peltosaaren vertailukohteeksi, koska se on rakennettu myös 1970-luvulla ja sijaitsee pääradan varressa kuten Peltosaarikin. Havukosken kerrostalolähiö sijaitsee Korso-Koivukylän palvelualueella pääradan itäpuolella, Jokiniemen ja Hakkilan pohjoispuolella. Havukoski tunnetaan laajalti Koivukylän lähiönä, vaikka Koivukylän kaupunginosa sijaitsee todellisuudessa radan länsipuolella (Vantaa alueittain 2003, 201).

Kuva 19. Havukoski edustaa tyypillistä 1970-luvun lähiöaluetta. Kuvat: Antti Ammuset (Havukoski 2007).

Pääosin 1970-luvulla rakennettu Havukosken kerrostaloalue on varsin yhtenäisenä säilynyt lähiökokonaisuus, jonka arkkitehtuuri noudattaa tyypillistä 70-lukulaista rakentamista elementtiseinineen ja tehostevärjättyine julkisivuineen. Alueen rakentajina toimivat Helsingin Asuntokeskuskunta Haka ja Helsingin Sato Oy. Havukoskea on peruskorjattu 1990-luvulla ja se on ollut mukana Vantaan kaupungin ASKE-projektissa (asuinalueiden kehittämisprojekti) sekä EU:n rahoittamassa Urban-ohjelmassa vuosina 1997–1999 (Havukoski 2007, 9). Havukosken kerrostaloalue on pääosiltaan suojeltu asemakaavalla.

Peltosaari-vertailua varten tarkastelualue jaettiin koskemaan Havukosken kerrostaloaluetta, joka käsittää kaksitoista ruutua vuoden 2007 Ruututietokannasta. Ruutujen yhteenlaskettu pinta-ala on 75 hehtaaria. Koko Havukosken kaupunginosan pinta-ala on 2,9 km².

Vertailutaulukosta (taulukko 4) selviää, että Havukosken kerrostaloalueen asukasmäärä on yli kaksinkertainen Peltosaareen verrattuna. Alueiden asukasrakenne on puolestaan hyvin yhtenäinen niin ikäluokkien kuin lapsiperheiden ja opiskelijoiden osuuden suhteen. Merkittävää on Peltosaaren ja Havukosken keskinäiset erot pienituloisten kuluttajatalouksien, pienituloisten osuuden ja erityisesti työttömyyden osalta. Vuonna 2004 Havukoskella työttömyysaste (työvoimasta) oli 12,1 prosenttia, kun Peltosaarella vastaava luku oli 27 prosenttia. Myös eläkeläisten osuudessa ja asuntotyyppien jakautumisessa alueiden välillä on eroa: Peltosaari on vuokratalovaltainen kerrostaloalue (64,3 prosenttia asunnoista on vuokra-asuntoja), kun taas Havukoskella omistusasuntojen osuus asuntokannasta on hieman yli puolet.

Taulukko 4. Peltosaari ja Havukosken kerrostaloalue vuonna 2006. Luvut ovat ensimmäistä riviä lukuun ottamatta prosentteina (Tiedot: Ruututietokanta 2007).

	Pelto- saari	Havu- koski
Asukasluku (31.12.2006)	2292	5439
0–17-vuotiaat	17 %	16 %
18–64-vuotiaat	70 %	71 %
65-vuotiaat ja sitä vanhemmat	13 %	13 %
lapsiperheiden osuus asutokunnista	17 %	19 %
pienituloisten kuluttajatalouksien (– 25 999€/v) suhteellinen osuus kaikista kuluttajatalouksista	67 %	48 %
pienituloisten (–13 999€/v) osuus kuluttajista	53 %	34 %
vain perusasteen suorittaneet yli 18-vuotiaista	45 %	40 %
opiskelijat (v. 2004)	9 %	7 %
eläkeläiset (v. 2004)	23 %	17 %
työttömät (v. 2004)	27 %	12 %
omistusasuntojen osuus asutokannasta	31 %	51 %
vuokra-asuntojen osuus asutokannasta	64 %	46 %

5.11

Johtopäätökset

Peltosaaren asema on monella tapaa varsin heikko muuhun Riihimäkeen verrattuna, ja väestörakenteen erot näyttävät kasvaneen 1980-luvulta jatkuvasti suuremmiksi. Peltosaaren väkiluku on laskenut vuodesta 1990 alkaen, kun muun Riihimäen väkiluku on noussut. Lapsiperheiden suhteellinen osuus Peltosaassa oli 1985 muuta Riihimäkeä huomattavasti suurempi, mutta vuonna 2006 se laski Riihimäen osuutta alhaisemmaksi. Myös Riihimäen kaupungin asuntosihteerin kokemuksen mukaan lapsiperheet eivät mielellään muuta Peltosaaren vuokra-asuntoihin. Huoneistokeskuksen edustajan mukaan Peltosaaren omistusasuntoihin muuttaa kaiken ikäisiä, mutta isompia asuntoja on vaikeampi saada kaupaksi kuin pienempiä. Perheasuntojen suosio ei siis ole yhtä suurta kuin muualla Riihimäellä.

Vuonna 1985 Peltosaassa oli muuta Riihimäkeä enemmän lapsiperheitä. Eläkeläisten määrä sen sijaan oli koko Riihimäkeä pienempi. Työttömien määrä oli Peltosaassa vielä ennen 1990-luvun lamaa hyvin matala lähes muun Riihimäen tasoa. Laman jälkeen alueen luonne on muuttunut merkittävästi; lapsiperheiden osuus on vähentynyt ja työttömien määrä noussut.

Pelkästään edellä esitetyt tiedot välittävät tästä vielä puutteellisen kuvan. Pitkäkestoinen työttömyys vuotaa usean vuoden kestätyään muiden sosiaalisten etuuksien, muun muassa eläkkeiden suuntaan. Syntyy tilanne, jossa yksin työttömyysasteen avulla ei voi kuvata työelämästä syrjäytyneiden osuutta. Jos edellä esitettyjä tietoja yhdistelemällä yritetään esittää työikäisten eläkeläisten ja työttömien yhteenlasketusta osuudesta Peltosaassa, laskenta tuottaa seudullisesti vertaillen varsin merkittävän tuloksen: yli 40 prosenttia alueen asukkaista on tässä mielessä työelämästä

syрjäytyneitä. Osuus alueen länsireunan vuokratilakaistaleella on saman arvion mukaan 50 prosenttia. Tässä mielessä on mahdollista tiivistää ja sanoa, että Peltosaaresta on ajan myötä muodostunut niin sanottu rakenteellisen työttömyyden paikallinen keskittymä.

Riihimäen etniset ryhmät keskittyvät voimakkaasti Peltosaareen. Peltosaareessa on iso romaniyhteisö ja lisäksi vietnamilaiset sekä venäläiset maahanmuuttajat ovat keskittyneet alueelle. Vuonna 2007 Riihimäen muun kuin suomen- tai ruotsinkielisestä väestöstä asui Peltosaareessa 38 prosenttia.

Hintavertailussa Sipusaaren kanssa Peltosaaren asunnot olivat halvempia, vaikka Sipusaari on Huoneistokeskuksen työntekijän mukaan Peltosaaren kanssa asuinalueena samantyyppinen. Teoriassa Peltosaaren asuntojen voisikin olettaa olevan kalliimpia paremman saavutettavuutensa vuoksi. Havukosken verrattuna Peltosaari näyttäytyykin ongelmallisena asuinalueena – muun muassa työttömien ja pienituloisten osuudet ovat Peltosaareessa selvästi Havukoskea korkeammat. Havukoskella vuokra-asuntojen osuus asuntokannasta on pienempi kuin Peltosaareessa. Tämä saattaa osittain selittää asuntoalueiden välisiä eroja.

Tilastotarkastelujen ja haastattelujen valossa vaikuttaa siis siltä, että Riihimäen huono-osaisuus kasautuu Peltosaareen. Tähän viittaavat sekä väestönkehitys, sosioekonomisen rakenteen muutokset, useasti korostettu alueen ongelmallinen maine että asuntojen muuta Riihimäkeä alhaisemmat hinnat. Kokonaisuutena Riihimäellä ei ole havaittavissa huono-osaisuuden kasvua, vaan kyse näyttää nimenomaan olevan Riihimäen huono-osaisuuden kasautumisesta Peltosaaren alueelle.

Lähteet

- Etuovi.com. Alma media interactive Oy. 3.2.2009 ja 19.2.2009. <www.etuovi.com>
Havukoski. Rakennuskannan inventointi ja korjaustapaohjeet (2007). Vantaan kaupunkisuunnittelun julkaisu. Materiaalikeskus. 60 s. PDF- julkaisu: <http://www.vantaa.fi/i_aletusivu.asp?path=1;135;137;221;222;2394;2966> 12.2.2009
Huoneistokeskuksen työntekijä. Suullinen tiedoksianto 6.2.2009
Riihimäen kaupungin asuntosihtööri vs. Suullinen tiedoksianto 10.2.2009
Riihimäen kaupungin tilastoja vuosilta 1985, 1990, 1995, 2007, Tilastokeskus:
Osa-aluekokooma 1985
Peltosaaren kerrostaloalueen väestökehitys vuosina 1970–2008
Työvoima iän (5-vuot.) ja sukupuolen mukaan 17.11.1985
Työvoiman ulkopuolella oleva väestö iän ja sukupuolen mukaan 17.11.1985
Työvoima sukupuolen ja sosioekonomisen aseman mukaan 21.8.1987, 31.12.1990
Vuodenvaihteen 1995–1996 mukainen henkilöosan tilasto. Äidinkieli-jakauma 1.2.1996
Väestölaskenta 1987, 1993
Väestö sukupuolen, iän, pääasiallisen toiminnan ja ammattiaseman mukaan 31.12.1990
V2 Kanta-Häme: Väestö iän (1-v.), sukupuolen ja kielen mukaan kunnan osa-alueittain 31.12.2007.
Yleistietoja osa-alueista 31.12.1990
15 vuotta täyttänyt väestö, erikseen työvoima, sukupuolen ja koulutusasteen mukaan 17.11.1985, 31.12.1990
Ruututietokanta (2005). Tilastokeskus
Ruututietokanta (2007). Tilastokeskus
Vantaa alueittain 2003. Tilasto ja tutkimus. Vantaan kaupunki. Vantaan kaupungin paino. 287 s. <<http://www.sunvuoro.fi/tiedostot/2osa.pdf>> 28.1.2009

6 Asukashaastattelut

Rami Ratvio, Iina Juntunen, Kirsi Mäkinen, Panu Söderström & Elina Eskelä

6.1

Johdanto

Neljännessä osatutkimuksessa tarkastellaan Peltosaassa asumista ja päivittäisen elämän sujuvuutta alueen asukkaiden kokemana. Paikallisten asukkaiden teema-haastatteluilla tutkitaan millaisia ovat Peltosaassa asumisen hyvät ja huonot puolet asukkaiden omasta näkökulmasta, millaisia ongelmia asumiseen mahdollisesti liittyy ja miten niistä on onnistuttu selviämään. Asukkaat saavat kertoa millaista on Peltosaaren arki. Osatutkimuksella on pohjustettu ja täydennetty asukaskyselyn suunnittelua ja analyysiä. Asukaskysely on tehty kaikkien Peltosaassa asuvien keskuudessa, ja sen teemat ovat yleisesti ottaen samat kuin haastatteluiden. Kysely on rakennettu niin, että Peltosaassa asuvien ihmisten asumisviihtyvyyttä ja erilaisia siinä mahdollisesti ilmeneviä ongelmia on mahdollista verrata muualta metropoliseudulta kerättyihin tietoihin. Tätä kautta voidaan paremmin tulkita asukashaastatteluiden tuloksia ja saada vastaus siihen, voidaanko Peltosaassa muuhun seutuun verrattuna hyvin vai huonosti, ja millaisiin seikkoihin tämä näyttäisi ensi sijassa liittyvän.

Osatutkimuksessa on tehty tammi-helmikuussa 2009 yhteensä yhdeksän teema-haastattelua, joista suurin osa asukkaiden kotona. Haastatteluihin laadittiin puolistrukturoitu kysymysluettelo, mutta pääosin asukkaat saivat vapaasti kertoa asumisestaan. Teemahaastattelun tukena käytettiin seuraavaa kysymysrunkoa.

- Kuinka kauan olet asunut alueella ja miksi muutit alueelle?
- Millaisia ovat Peltosaassa asumisen hyvät ja huonot puolet?
- Minkä kouluarvosanan antaisit Peltosaarelle ja asunnollesi?
- Mitkä ovat merkityksellisiä paikkoja sinulle Peltosaassa? (paikannus kartalle)
- Miten käytät lähiympäristöä? Työ- ja asiointimatkasi, ulkoilu- ja vapaa-aika? Onko alueita, joita et käytä? (paikannus kartalle)
- Miten kehittäisit Peltosaarta? (paikannus kartalle)
- Mitkä ovat asumissuunnitelmasi Peltosaassa? Jos olet harkinnut muuttoa, minne muuttaisit?

Haastattelut kestivät noin tunnin, ne nauhoitettiin ja olennaiset osat litteroitiin. Teemahaastattelujen lisäksi tehtiin osallistuvaa havainnointia tutustumalla alueen asukastoimintaan. Tutkimuksessa vierailtiin asukastoimikunnan ylläpitämässä Tellustuvassa ja osallistuttiin asukastoimikunnan ja Peltosaari-seuran järjestämään vuosittaiseen Hernekeitto-tapahtumaan. Tapahtumassa tehtiin lyhyitä puolistrukturoituja asukashaastatteluja. Myös ohikulkijoita haastateltiin lyhyesti kysymällä Peltosaassa asumisen hyviä ja huonoja puolia. Näitä haastatteluja ei kuitenkaan äänitetty ja osatutkimuksen pääaineistoa ovat yhdeksän pidempää teemahaastattelua.

6.2

Näkökulma

Asukkaat valikoituivat teemahaastatteluihin niin sanotulla lumipallo-otannalla. Tutkijoilla oli Riihimäen kaupungin edustajien kautta tiedossa muutama Peltosaaren asukasaktiivi, jotka ohjasivat tutkimukseen mukaan lisää tuntemiaan alueen asukkaita. Osatutkimuksen otoksesta on rakentunut systemaattisella tavalla vino siten, että haastateltaviksi tavoitettiin lähinnä paikallisia aktiiveja. Haastattelujen avulla kuvataan tämän joukon ajattelu- ja tulkintatapaa Peltosaarella asumisen arjesta.

Otosta poimittaessa tavoitteena on ollut valita iältään, sukupuoleltaan, ammatilliselta asemaltaan, perhetyypiltään ja asunnon hallintasuhteeltaan eroavia haastateltavia. Haastateltavien ikä vaihtelee 35-vuotiaasta 70-vuotiaaseen. Keski-ikä on noin 53 vuotta ja mediaani-ikä 55 vuotta. Yhdeksästä haastateltavasta kaksi on miehiä ja seitsemän naisia. Haastateltavista kuusi ovat eläkkeellä, kaksi työssäkäyviä ja yksi opiskelija ja kotiäiti. Kahdessa haastattelussa paikalla oli myös aviopuoliso, jotka vaihtelevasti ottivat osaa haastatteluihin. Haastateltavat ovat sekä omistusasunnoista että kaupungin vuokra-asunnoista ja yksityisistä vuokra-asunnoista. Tavoitteena on ollut lisäksi saada useampi haastateltava samasta talosta. Otosta poimittaessa on pyritty erilaisuuden maksimointiin. Asetettu tavoite onnistui verrattain hyvin.

Tutkimuksen näkökulmaksi valittu vertailuasetelma pohjaa John Stuart Millin (1976/1843) esittämiin päättelysääntöihin. Ne perustuvat tilastollisen analyysin tapaan olettamukselle, että tutkimusyksiköt voidaan hahmottaa riippumattomien ja riippuvien muuttujien kokonaisuuksiksi. Millsin esittämässä maksimaalisen erilaisuuden strategiassa vertailtavaksi on valittu yksiköitä, jotka ovat mahdollisimman samanlaisia aineistoon yhden ominaisuuden osalta. Tällöin havaintoyksiköistä löytyvien mahdollisten yhtäläisyyksien voi päätellä johtuvan tästä yhteisestä ominaisuudesta. Vertailevaa menetelmää käytetään etenkin silloin, kun havaintoja on vain vähän.

Yhdistävänä piirteenä asukashaastatteluita tutkivan osatutkimuksen otoksessa on se, että joukossa on paljon alueestaan kiinnostuneita aktiivisia asukkaita. Mikäli tästä moninaisuudesta löytyy jotakin yhtenäistä, on – otoksen pienuudesta johtuen – syytä päätellä, että se liittyy siihen yhteen seikkaan, joka näitä yhdistää. Koko alueen päivittäisestä elämästä kertomiseen otos on edustavuudeltaan rajallinen. Esimerkiksi nuorten tai pitkäaikaistyöttömien ääni ei tarkastelussa kuulu. Haastattelujen avulla voidaan kuitenkin kuvata alueesta kiinnostuneen aktiivisen asukasjoukon ajattelu- ja tulkintatapaa.

6.3

Analyysi

Haastatteluaineistoa on analysoitu tyypittelemällä ja teemoittelemalla. Tyypittelyssä haastatteluaineiston moninaisuutta ryhmitellään tiettyjen yhteisten piirteiden perusteella. Aineiston pohjalta on rakennettu kertojatyyppejä, jotka yhdistävät useampia haastateltavia siinä kuinka aktiivisesti asukkaat pyrkivät vaikuttamaan Peltosaaren kehitykseen. Haastatteluiden pohjalta rakennetut neljä kertojatyyppiä ovat (1) aktiiviset kehittäjät, (2) kehityksestä kiinnostuneet, (3) tyytyväiset sopeutujat ja (4) sinnittelevät sopeutujat (Liite 1). Haastateltavat on jaoteltu kertojatyyppeihin ja tyyppien välillä on etsitty eroja ja yhtäläisyyksiä. Teemoittelemalla on haettu haastatteluissa Peltosaaren hyvistä ja huonoista puolista esiin nousseita keskeisiä aihepiirejä. Eri kertojatyyppejä on vertailtu teemojen kautta.

Aktiiviset kehittäjät -kertojatyyppiin kuuluvat haastatellut ovat itse aktiivisesti mukana alueen kehittämistyössä asukastoimintajärjestöjen ja taloyhtiöiden hallitus-

ten kautta. Kehittäjillä on paljon sosiaalisia kontakteja alueella ja he kaipaavat lisää sosiaalista kanssakäymistä tukevia toimintoja alueelle. Turvattomuuskokemukset vaihtelevat ryhmän sisällä. Ryhmän jäsenet kaipaavat aktiivista puuttumista alueen sosiaalisiin ongelmiin ja selkeämpää vastuunottoa muiden toimijoiden osalta. Kehityksestä kiinnostuneet -ryhmään kuuluvat ovat kiinnostuneita Peltosaaren kehityksestä, mutta eivät ole kuitenkaan itse siinä mukana yhtä vahvasti kuin edeltävä ryhmä. Ryhmän jäsenet väläyttelevät myös pois muuton mahdollisuutta, etenkin jos parannuksia ongelmakohtiin ei ilmene. Poismuuton ensisijaisena syynä ovat alueen rauhattomuus ja erityinen huoli omista lapsista, tai asunnon ahtaus ja peruskorjausten puute.

Tyytyväiset sopeutujat -ryhmään kuuluvat ovat asuneet Peltosaaressa parikymmentä vuotta, ja ovat tyytyväisiä asuntoon ja sen sijaintiin. Sopeutujat pitävät Peltosaarta keskivertolähiönä – tiettyjä ongelmia on, mutta niitä on muissakin lähiöissä. Sinnittelevät sopeutujat -ryhmässä alueen ongelmiin ollaan sopeuduttu, ja Peltosaari nähdään maineensa vankina. Pois muuttoa suunnitellaan kuitenkin liian korkeiden vuokrien takia.

Haastatteluista esille nousevia keskusteluteemoja Peltosaaresta ovat (1) rakennettu- ja luonnonympäristö, (2) asumisen hallinnolliset järjestelyt, (3) oma talo, asunto ja taloyhtiö, (4) palvelut ja vapaa-aika, (5) turvallisuus ja (6) sosiaalinen elämä (Liite 2). Haastatteluissa sosiaalinen elämä esiintyy teemana, joka yhdistää asukkaita kahdella varsin ristiriitaisella tavalla. Ensinnä haastateltavat ovat samaa mieltä siitä, että alueen ongelmat painottuvat sen sosiaaliseen elämään. Toisaalta sosiaalinen elämä kuvataan haastatteluissa Peltosaarta myös positiivisesti luonnehtivana teemana.

Haastatteluissa asukkaat kuvaavat, mihin sosiaaliset ongelmat paikantuvat. Peltosaaren ostoskeskus ja tori mainitaan paikkoina, joissa monet ongelmat näyttäytyvät. Ostoskeskuksen alue saataisiin helposti siistittyä poistamalla penkkiryhmittymä, johon juoppoporukka tapaa kerääntyä. Asukkaiden mielestä moniongelmaisia ihmisiä on myös liikaa keskitetty Peltosaareen, ja heitä olisi sijoitettava asumaan ympäri Riihimäkeä.

– – niitä on keskimääräisesti enemmän kuin yleensä ni sehän ei palvele ketään, et siitä on haittaa kaikille, siitä on myös haittaa niille itelle. Mä oon sanonut tämmösen vertauksen et jos joku on, esimerkiksi alkoholisti, ollut katkasuhoidossa ja pyrkii lähtee rakentamaan elämäänsä uudestaan ja sil on asunto Peltosaaressa, ni sen täytyy hakea ruokansa siitä Valintatalosta tai Peltosaaren lähikaupasta, ni sen täytyy kulkea tän monenkymmenen ihmisen juopporingin läpi ni noin...minkä...ja ne on niitä vanhoja kavereita, ni minkälaisia voimavaroja vaaditaan ettei sorru ja mee uudestaan – –

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 1, mies n. 50v, eläkeläinen, osaketalo

No, ne on just nää, kun on niin paljon humalaista porukkaa. Ja sitten se, että huumeoporukkaa on aika paljon täällä. Mut toi siistiyty, kun kaikki aina puhuu tosta, ku se on kesällä, ihan hirvee toi.. meidän kaupan ympäristö..ni.. sama on se tori, onks se nyt sit Tellustorin nimellä, niin se kehätori.. niin siellä on niin hirvee löyhkä, siel torin ympärillä, kun kaikki tehdään siihen.. tarpeet.. ett meidän aina kesällä soitettiin poliisit, kun me alettiin toria pitää.. ett ne kävi tyhjentään sen.

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 2, nainen n. 55v, eläkeläinen, kaupungin vuokratalo

Osalla haastatteluista alueen sosiaaliset ongelmat vaikuttavat myös siihen, miten ja mihin aikaan he käyttävät aluetta ja liikkuvat siellä. Noin 55-vuotias naisasukas ei liiku alueella yksin enää kahdeksan jälkeen illalla.

Mä en lähe kahdeksan jälkeen enää. Niin, ett jos ei oo jotain seuralaista mukana, niin mä en lähde tonne ollenkaan. ... Mä en oo ite törmänny sillain, koska mä kartan kaikkea tätä, että mua ei vaan satuteta.

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 2, nainen n. 55v, eläkeläinen, kaupungin vuokratalo

Ei oo ollu semmosta tarvetta ja kyllä mä sen verran pelkään, että varsinki perjantai- ja lauantai-iltasin niin ihan hullua lähteä tonne yksikseen hortoilemaan. Jonku kanssa niin kyllä mä sitte meen.

Kehityksestä kiinnostuneet: Haastateltava 2, nainen n. 35v

Alueen sosiaaliset ongelmat vaikeuttavat jonkin verran myös sinänsä rauhalliseksi koetun oman pihapiirin käyttöä ja tulevaisuuden suunnitelmia:

Toiveena on tietysti grilli, mutta sitä hieman epäillään. Mitenkä se onnistuis, että pitäiskö grillin olla esimerkiksi vähän keskitetyimmässä suunnitelmassa ja vähän etäämpänä. Me ei haluta mitään ongelmapistettä.

Kehityksestä kiinnostuneet: Haastateltava 1, nainen n. 65v, eläkeläinen, osaketalo

Alueen sosiaaliset ongelmat luovat osalle haastatelluista turvattomuuden tunnetta, mutta sen kokeminen on eri asteista ja subjektiivista. Kaikki haastatellut eivät koe aluetta turvattomaksi tai turvattomuuden tunne ei vaikuta heidän asumiseensa ja liikkumiseensa alueella. Noin 45-vuotias naisasukas ei ole pelännyt alueella liikkumista, eikä näe esimerkiksi ostaria erityisenä ongelma-alueena. Huumeet aiheuttavat hänen mukaansa alueella jonkin verran ongelmia. Hän myös arvelee, että asuntojen sisällä tapahtuu julkisia paikkoja enemmän väkivallantekoja. Noin 35-vuotiaan naisasukkaan mukaan turvattomuuden tunne ei välttämättä perustu todellisiin uhkiin, mutta osalla haastatelluista uhat paikallistuvat lähinaapurustoon.

Täs meiän talos asuu nyt suurimmaks osaks ihan kivaa porukkaa, et tos välissäkin ehti mun aikana muuttaa mut ehti sit muuttaa pois, mun niinku vinosti yläkerran naapuri, et kolme kertaa mä jouduin soittaa poliisit... ihan sillä siis et en...mun puolesta joku saa soittaa musiikkia läpi yön täysillä, se ei mua häiritse... mut ku sielt kuulu sellasta että niinku väkivaltaa, ja siel oli, mä ajattelin et siel niinku naista hakataan ni sit mä en myöskään ajatellut et mä menisin sinne ringittelee ni mä soitin sit suoraan poliisit – –.

Kehityksestä kiinnostuneet: Haastateltava 3, nainen, n. 45v, työssäkäyvä jatko-opiskelija, kaupungin vuokratalo

Viime yönäkin tuln varttii yli 2 töistä. Mul ei oo mitään niinkun, mä en oo ikinä pelänny täällä...

...Joku iäkkäämpi naishenkilö alko purnaan (asukasillassa) ”et kun tos kahdeksan jälkeen voi edes kauppaan lähtee ja muuta”. Mä olin ihan ett, mä ponkasin pystyyn, ett mä liikun joka yö tuolla ja ikinä en o joutunu pelkäämään tai mitään ollu, ett kaiket yöt pörhällän tuolla ... Ett se on semmosseitten puhetta, mitkä ei sieltä kotootaan enää seittemän jälkeen liiku.

Sinnittelevät sopeutujat: Haastateltava 1, nainen n. 35v. Työssäkäyvä yksinhuoltajaäiti, kaupungin vuokratalo.

Yhtenä suurena sosiaalisena ongelmana esiin nousevat syrjäytymisvaarassa olevat lapset. Yleisemminkin puhutaan ongelmaperheistä, joista näiden lasten yleensä nähdään tulevan. Lapset aiheuttavat myös järjestyshäiriöitä:

— ett saatais noi lapset kuriin, lapsille kuri täällä pitäis saada. Ja nimenomaan noille 10 v. mä tiedän kyllä että se ei oo niin helppoo, mutt.. Tänne todellakin sosiaalityö ja nuorisotoimi, niitten pitäis niinku yhdistyä, että ne on sen ikäisiä, että niille ei kukaan enää pysty mitään, ja kenties poliisi. Mut sekin on aina, must poliisi on aina kurja vetää joka paikkaan. Pitäis joku muu —.

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 3, nainen n. 60 v, eläkeläinen, yksityinen vuokratalo

Ja noi tietynikäiset pojat, niin ne on sitte riesa ja ongelma, et tuntuu et niillä ei oo niinku ketään kuka niinku kattos niiden perään. Ja ne tekee täällä aika paljon ilkeävaltaa. Et se on se kurja puoli. Mut nyt meidän pihapiiristä on muutama pahin tapaus muuttanut pois, et se on kyllä rauhoittanut et se on ihan hyvä. Mut näkee et ei oo kaikki ihan hyvin. Ja näkee paljon semmostakin että on perheessä ihan selvästi jotain alkoholiongelmia tai muita ongelmia, et lapset on sitte vähän hunningolla.

Kehityksestä kiinnostuneet: Haastateltava 2, nainen n. 35v, opiskeleva kotiäiti, osaketalo

Asukkaat välittävät lähiympäristön ongelmista melko paljon. Ne ovat haastateltujen mukaan pistemäisiä ja usein talokohtaisia. Huolta kannetaan yhtäläillä alkoholi- ja mielenterveysongelmaisista, yksinäisistä, vähätuloisista, nuorista, vanhuksista ja hylätyistä lemmikeistä. Haastateltavat kertovat puuttuneensa moniin tapauksiin ja vaativat ongelmiin pysyvämpää ratkaisua. Asukkaat toivovat, että ongelmia lähdettäisiin Riihimäen kaupungin toimesta kartoittamaan. Esimerkiksi vapaaehtoistyön tuomia mahdollisuuksia väläyteltiin yhtensä ratkaisuehdotuksena. Kaupungin perusturvan tulisi olla tässä asiassa aloitteellinen:

Niitä keinoja ko pitäis selvittää et miten näitä ihmisiä autetaan ja tuetaan oikeesti, näin niitä ei auteta ja tueta, se on ihan selvä.

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 1, mies n. 50v, eläkeläinen, osaketalo

Erityisenä syynä ongelmiin alueella noin 65-vuotias nainen ja tämän aviomies näkevät epäonnistuneet asukasvalinnat ja siitä koituvat kustannukset:

Et tota täällä ku on semmosia vähän laitapuolen köörejä ni ku ne puolen vuoden välein muuttaa, ku kämppä on ku kaatopaikka, ni sitten ne joutuu sen peuskorjaamaan ja semmoseen korjattuun ohjaavat ja sitten se pitää taas peruskorjata ja peruskorjata ja peruskorjata. Tärvää tommoseen...

Tytyväiset sopeutajat: Haastateltavan 2 aviomies

Et se on semmonen kierre, et siinä vois niinku, ne vois tehdä jotain että ei päästettäis uudestaan.

Tytyväiset sopeutajat: Haastateltava 2, nainen, n.65v, eläkkeellä, yksityinen vuokratalo

Osa asukkaista on sopeutunut epäkohtiin, eivätkä häiriinny niistä helposti. Suurena ongelmana koetaan asumiseen liittyvä vastuuttomuus. Syyksi nähdään osin epäselvyys vastuiden jakamisesta ja kiinteistöjen hallinnasta, osin sosiaalisesti ongelmaisten asukkaiden piittaamattomuus. Etenkin kaupungin vuokra-asunnoissa tihutyöt rassaavat asukkaita.

No totta kai, te ootte kuullu tän litanian varmaan jo moneen otteeseen: yleinen siisteys, ilkivalta, ylipäättään ...ihmisten välinpitämättömyys. Siis tottakai tääl on aivan normaaliakin, hyvätulosta porukkaa, jotka asuu täällä ja jotka ottaa huomioon naapurinsa ja asuinympäristönsä, mutta sitte on porukkaa niinku, jotka ei välitä mistään mitään, ett just, mäyräkoiran kuoret kadulle vaan, ja blaablaa...

Sinnittelevät sopeutujat: Työssäkäyvä yksinhuoltajaäiti n. 35v, kaupungin vuokratalo

Se ei viikkokaan kestäny, kun ne laitto sen rapun kuntoon ja maalas, niin viikon päästä siellä oli töherretty kaikki raput.. ett ei niinku, ett jos sinne missään tapauksessa.

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 3, nainen n. 60 v, eläkeläinen, yksityinen vuokratalo

Tuo kylhän täytyis asukkaiden niinku kiinnittää tuohon siis sillai pysyis siistimpänä kun roskat pistettäisi roska-astioihin, et ei niitä jätettäis, ku tuossakin meillä, ni se on joskus viikonloppusin hirveennäkönen...pussit on kaikki ulkopuolella.

Tytyväiset sopeutujat: Haastateltava 2, nainen, n.65v, eläkkeellä, yksityinen vuokratalo

Asukkaan puheesta on aistittavissa asukkaiden turhautumista siihen, että pienet epäkohdat eivät korjaannu.

Tässäkin oli silloin, silloin kun mä muutin ni toi kämppä oli just palanu ku joku oli yrittänyt siinä itsarii. Ni sit meni kaks vuotta ennen ku tohon saatiin noi aidat niinku, ku siitä oli tietysti menny palokunta sisään. Ni siis mua inhottaa vähän se et ku näit pienii korjauksii tekis, ni se ympäristö näyttäis heti vähän toisenlaiselta. Kauheen hitaasti kaikki on edennyt. Ja et saa nyt siis sit nähä mitä tää projekti, et antaaks se nyt sit mitään. Et senhän takia me ollaan esitetty esimerkiksi niinsanottuu peltsi-talkkaria, että tota...korjais ees vähän näitä.

Kehityksestä kiinnostuneet: Haastateltava 3, nainen, n. 45v, työssäkäyvä jatko-opiskelija, kaupungin vuokratalo

Koetuista sosiaalisista ja fyysisen rakenteen ongelmista huolimatta haastateltavat ovat hyvin sitoutuneita omaan alueeseensa ja korostavat myös sen myönteisiä piirteitä. Asukkaat antavat alueelle korkeita arvosanoja. Erityisesti Peltosaaren puistomaisuutta ja asukkaiden yhteisöllisyyttä arvostetaan, vaikka pistemäiset ongelma-alueet laskevat kokonaisarviota (Liite 1). Luonnonläheisyyden ohella sijainti lähellä keskustaa ja hyvät ulkoilumahdollisuudet koetaan positiivisina tekijöinä. Erityisesti kesäisin Peltosaari nähdään kauniina kaupunginosana.

Sillon kun mä oon tullu tänne, ensimmäistä kertaa tullu käymään... Tää oli aivan kaunis paikka. Oli hieno kesäinen ilma. Sit kun tää oli niin ihanan vihreä, kukkasia, ei yhtään pultsaria istunut, yhtä ainoata, tossa. Eikä näkyny edes missään, niin mä ihastuin tähän. Ja sit toi läheisyys, ett on toi asema niin lähellä, ett se oli mulle hirveen tärkeä, ettei tarvi

pitkää matkaa mennä. Ja sama keskusta, ei tarvii pitkälle mennä, kaikki on lähellä. Ja tää on todella kaunis paikka kesällä. Tää on kiva paikka asua, mun mielestä ainakin.

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 2, nainen n. 55v, eläkeläinen, kaupungin vuokratalo

Mä en tiedä oisko missään näin hyvällä paikalla asumalähiötä ja näin puistomaista ku Peltosaari on. Et sen asemasta et riihimäkeläiset syrji tätä ni niitten kyl pitäis olla itse asiassa tästä hyvin ylpeitä, tää on hyvin ainutlaatuinen.

No kaiken kaikkiaan mä oon sanonut Peltosaaresta et täähän on ikään kuin kerrostalot olis tiputettu puiston keskelle – –.

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 1, mies n. 50v, eläkeläinen, osaketalo

– – ja sitte jänöjussit juoksee siinä, tänä aamunakin mä kattelin, kun jänöjussi siinä mun parvekkeen ulkopuolella.. että tavallaan luonto on lähellä... siinä käyvät ongella ihmiset siinä Vantaanjoessa. Tietysti se toivomus oisi, että sitä vähän paremmin hoidettais, mutta ei kaikkee voi saada.

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 3, nainen n. 60 v, eläkeläinen, yksityinen vuokratalo

Vaikka edellä esitetyissä lainauksissa asukkaat ovat kuvanneet Peltosaaren ongelmien painottuvan sosiaaliseen elämään, he näkevät sosiaalisuuden, yhteisöllisyyden ja muut asukkaat alueen suurena vahvuutena. Sosiaalinen elämä koetaan haastatteluis-
sa ristiriitaisesti sekä ongelmatekijänä että Peltosaarta positiivisesti luonnehtivana
teemana.

*Voisin antaa (alueelle) ihan vaikka ysin (kouluarvosanana), mä oon tykänny Peltosaaresta, tykänny koko ajan. ... Ihanista ihmisistä, tääl on ihania ihmisiä, ja justiin tää luonto. Suu-
rin osa on varmaan ihan tavallisia, normaaleja ihmisiä, ett se vaan yleistetään, ett meidät
tunnetaan Turussa ja Hgissä ja kaikkee.. ett ei kai vaan Peltosaareen. Se on just toi pieni
porukka joka sen pilaa.*

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 2, nainen n. 55v, eläkeläinen, kaupungin vuokratalo

*Mun mielestä tääl on ihan niinku ihania asukkaita, ett mä voin, kaiken ikäsiä. Ja mä toi-
voisin jatkossakin, että ois kaikenikäsiä, niinkun, että kaikenikäiset asuis.. mä oon.. aivan
ihanan, mä tänään näin mun rappuun on tullu pikkuvauva, mä näin tänään ensimmäistä
kertaa, reilun viikon vanha poikavauva. Mun mielestä se on aivan ihanaa, kun asuu pieniä
lapsiakin.*

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 3, nainen n. 60 v, eläkeläinen, yksityinen vuokratalo

Vaikka asukkaat valittavat sosiaalisista järjestyshäiriöistä, ongelmana nähdään myös,
ettei sosiaaliselle kanssakäymiselle ole riittäviä puitteita. Osa puutteista on asumis-
viihtyvyyteen liittyviä, osa yksinäisyyteen ja ihmiskontaktien tarpeeseen voimak-
kaammin liittyviä.

*Mun mielestä niinku pitäis pohtia sitä et miten niinku pihakohtaisesti erittelemättä vuokra-
ja asunto-osakeyhtiötaloja niinku järjestettäis jotain miten ihmiset pääsis tutustuu ja olis
sitä luonnollista sosiaalista kanssakäymistä.*

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 1, mies n. 50v, eläkeläinen, osaketalo

Peltosaaren kehittäminen nähdään pitkälti taloyhtiöiden aktivoimisena esimerkiksi talkootoimintaan. Esimerkiksi pihapiirien kehittäminen ja peruskorjaukset ovat tärkeitä ja ajankohtaisia asioita niin omistus- kuin vuokrataloissakin. Yleisesti koetaan, että monia alueen taloyhtiöiden vaikuttajia vaivaa tappiomieliala. Osa haastatelluista peräänkuuluttaa ”vastuullista asumista”, joka konkretisoituu esimerkiksi energiankulutuksessa. Eräs asukkaista pitää tiedottamista avainasemassa vastuullisuuden herättelyssä:

Mä oon toisaalta sitä mieltä et jos asukkaita tiedotetaan asiallisesti ja laitetaan niinku tällassia pyrkimyksiä ni suurin osa kuitenkin meistä on ihan järkeviä ja fiksua, mä uskon että asiallisella tiedottamisella päästäis niinku, voitais päästä ihan yhtä hyviin tuloksiin ku niillä yksityisillä mittareilla et esimerkiks meiän talossa on viime vuonna ollu vedenkulutus sata kaheksakyt litraa henkilöä kohti, keskitaso Suomessa on sata viisketviis litraa, pyrkimys olis sata kolkyt litraa ni me laitetaan nyt tiedote menemään siitä postiluukuista ja pyydetään asukkaita kiinnittää huomiota vedenkulutukseen.

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 1, mies n. 50v, eläkeläinen, osaketalo

Sitähän me ollaan tuolla toimikunnassakin niinku mietitty, miten me saatais ihmiset ajattelemaan niin et nää on niiden koteja ja nää talotkin kuuluu siihen kotiympäristöön, siis rappukäytävät ja muut.

Kehityksestä kiinnostuneet: Haastateltava 3, nainen, n. 45v, työssäkäyvä jatko-opiskelija, kaupungin vuokratalo

Naapureiden kanssa tullaan hyvin toimeen, mutta ongelmat voivat talossa kärjistyä yksittäisten ihmistenkin toimesta.

Tänne ei tarvii tulla kun yks semmonen joka on tota kun se menee tohon keskusta ja sanoo että lähetään meille dokaamaan. No siitä se alkaa, tänne tulee koko remppa sitte.

Tyytyväiset sopeutujat: Haastateltava 1a, mies n. 70v, eläkkeellä, yksityinen vuokratalo

Sinnittelevät sopeutujat -tyypin haastateltava luonnehtii Peltosaarta kylämäiseksi ja melko viihtyisäksi.

Siis kyl mun muksut on tykänny aina ja mä oon ite tykänny siis silleen, että tää on hyvä, siis niin suljettu ja pieni yhteisö, että kyllä täällä tietää tasan tarkkaan, että jaaha, että toi on toi poika siitä talosta ja toi on ton muksu ja tälleen. ÖEtt siin mieless tää on niinku hyvä ja kun on koulut ja tarhat tos vieress niin on niinku turvallista kulkee..’

Sinnittelevät sopeutujat: Työssäkäyvä yksinhuoltajaäiti n. 35v, kaupungin vuokratalo

Kaiken kaikkiaan asukkaat ovat valmiita jopa taistelemaan alueen parantamiseksi. Yleinen asenne on optimistinen – ja periksi ei anneta:

Mä tykkään Peltosaaresta.. Mä sanon, että tästä tulee vielä hieno paikka, kun kaikki saa järjestykseen. Me ollaan niin kauheita tappelijoita, vaik ei meit oo monta, me kyllä yritetään.

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 2, nainen n. 55v, eläkeläinen, kaupungin vuokratalo

Johtopäätökset

Kun Peltosaari on sosiaalisen rakenteensa osalta rakenteellisen työttömyyden paikallinen keskittymä (suurimman alueen sisäisen työttömyysoisuuden ollessa 35 prosenttia) ja asukaskyselyn perusteella turvattomuus ja rauhattomuus koetaan merkittävinä alueellisina ongelmina, haastateltujen korkeat alueelle antamat arvosanat ja alueeseen kohdistuva tyytyväisyys on tutkimuskysymyksenä vähintäänkin mielenkiintoinen. Esitetyn analyysin jälkeen tarjolla on kuitenkin luonteva tukinta. Haastattelujen perusteella vaikuttaisi siltä, että kun haastateltavat käsittelevät alueen sosiaalista elämää positiivisena piirteenä, he puhuvat eri väestönosasta kuin alueen sosiaalisia ongelmia käsiteltäessä. Näyttäisi siltä, että paikalliset aktiivit muodostavat omia paikallisia ryhmiään, joiden sisäiset suhteet ovat osin hyvinkin vahvat. Niiden nojalle rakentuu paikallisia rauhan saarekkeitä, joiden keskeinen etu liittyy niiden tarjoamaan sosiaaliseen elämään.

Tää on semmonen mukavampi puoli mun mielestä tässä Peltosaassa, ja ehkä rauhallisempi myöskin verrattuna, tai toi keskus on ollut semmonen vähän huonomaineinen, mutta tää on kyllä paljon muuttunut. Tossakin oli vähän tota remua muutama vuosi takaperin, mutta ne ajaa kyllä ittensä ulos.

Tyytyväiset sopeutajat: Haastateltava 1a, mies n. 70v, eläkkeellä, yksityinen vuokratalo

Sanotaan että tykkään Peltosaassa asua ja mun mielestä tääl on ihan kivoja taloja ja rauhallisia, mutta se on kyllä talo, mihin mä sanosin kiitos ei, ett jos mulle tarjottais sieltä asuntoo.

Aktiiviset kehittäjät: Haastateltava 3, nainen n. 60 v, eläkeläinen, yksityinen vuokratalo

Näissä rauhallisissa osissa paikallisten asukkaiden merkitys alueen viihtyvyydelle on suuri.

”Ei tarvitse olla talossa kuin muutama topakka perhe, niin talon elämän pysyy hanskassa”.

Teknis-taloudellinen hallinnonala, Riihimäen kunnallishallinto, Haastateltava 2. (Kts. Kunnallishallinnon näkökulma Peltosaaren arkeen ja ongelmiin, Heikkola et al. 2010)

Tästä rakentuu omanlaistaan yhteisöllisyyttä, joka ei synny sosiaalisista häiriöistä huolimatta vaan juuri sosiaalisten häiriöiden vuoksi, niiden hallinnan varaan. Tämä näkyy asukaskyselyssä siinä, kuinka sosiaaliset kontaktit ja yhteisöllisyys Peltosaassa ovat yleisempiä sosiaalisilta ongelmiltaan vaikeammiksi koetuilla luoteisella ja lounaisella alueella, sekä sosioekonomiselta asemaltaan alimman kvintiilin asukkaiden keskuudessa. Osa paikallisista asukkaista liittoutuu yhteen paremmin selvittääkseen sosiaalisten häiriöiden keskellä, ja – osin juuri tästä rakentuvan yhteisöllisyyden vuoksi – viihtyy alueella varsin hyvin.

Lähteet

- Heikkola, J., Lamminmäki, T., Ståhl J. & K. Vilkama (2010). Kunnallishallinnon näkökulma Peltosaaren arkeen ja ongelmiin. Teoksessa Miten kehittää lähiötä? – tapaustutkimus Riihimäen Peltosaaresta, metropolin laidalta. 151–170. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA.
- Mill, J. S. (1976/1843). A System of Logic. Longmans, Lontoo.

Liitteet (luku 6)

Liite I.

Eri haastateltavatyyppeiden antamat arvosanat ja pahimmat osoitetut ongelmat.

	Pelto- saaren arvosana	Asunnon arvosana	Pahin sosiaalinen ongelma	Pahin fyysisen ympä- ristön ongelma
Aktiivinen kehittäjä yks.v.talo	4 Ostari, 9 Taka-PS. 8 Venuksen- Otavank.	8–9 hyvä- kuntinen, sijainti	Vanhusten kannalta häiriköivät nuoret. Moniongelmaisille apua. Ongelma-asujat hajautettava.	Ostarin alue purettava ja rakennettava palvelut van- huksia ja liikuntarajoitteisia huomioiden. Ei ole palveluita. Kahvila tapaamispaikaksi.
Sinnittelevä sopeutuja kaup.v.talo	7 kylhän mä oon täällä viihtynyt	9 hyvä pohja, valoisa, isot huoneet	Tietyt ihmiset tuhoavat paikko- ja ja sotkevat. Alue on rau- hoittunut. Vuokrat ovat liian kallit asua.	Kaikki palvelut on, mitä tar- vitsee. Ympäristö olisi pitänyt kunnostaa jo aikaa sitten (ta- lojen julkisivut, parkkipaikat, pihat, raput, roskapistheet)
Aktiivinen kehittäjä kau-p.v.talo	9 ihania ihmisiä, ja justiin tää luonto	5 ½ kuntoon nää asunnot	Nuorille paikkoja, vanhusten palvelut lähelle. Yksinäisille ja ongelmallisille tapaamispaikkoja.	Parkkialueet, huonokuntoiset rakennukset ja asunnot. Huo- not palvelut varsinkin van- huksille. Kauppa, kampaamo puuttuu.
Aktiivinen kehittäjä osaketalo	9 yleisilme, sijainti 5 vastuitten jakaminen	8 et kyl täs kivoja juttuja on, siisti.	Moniongelmaisten kerääntymi- nen alueelle, Suuret juoppopo- rukat katukuvassa.	Jätehuollon sekavuus ja hinta. Vedenkulutus, sähkönkulutus, romuaotot. Ostarin palvelut vähäiset, ostarin juopporinki
Kehityksestä kiinnostunut osaketalo	6 huonot kävelytiet, liikaa vuok- ra-asuntoja	8 remontoit- tu, ikkunoita moneen suuntaan	Asematunneli ja Telluskatu tur- vattomia. Vuokrataloja liikaa, alueen leima. Nuoret häiriköivät.	Parkkipaikkoja liikaa, hallin- tasuhteet on sekavat. Alueet epäsiistejä, autonromut. Roskis- kuri. Palvelut olemattomat.
Kehityksestä kiinnostunut osaketalo	7–8 Peltosaaren takaosa, 6 Tellustori	7–8 pinta-remon- tilla saisi tosi paljon	Tori, ostari turvattomia. Telluskadun ongelmatalo. Häi- rikkönuoret ongelma. Yksinäiset lapset.	Parkki- ja piha-alueiden sekava hallinta. Pihavälineet vanhoja ja huonossa kunnossa. Roskisten hallinta ja käyttö.
Kehityksestä kiinnostunut kaup.v.talo	?	?	Syrjäytymisvaarassa olevat lap- set, moniongelmaiset perheet, vanhusten tarpeet	Parvekkeet huonossa kunnossa; käyttökiellossa. Kävin masen- tumassa kaikissa rapuissa. Parkkipaikat
Sopeutunut/ tyytyväinen yks.v.talo	8 ½ huippuluo- kan puisto- aluetta	8 ½	Asemanseutu uhkaava. Ongelma-asujille tukiasu-mista. Remuavat naapurit.	Parkkipaikka. Terveystenhoitaja kaukana. Parkkipaikalla ei sähkötolppaa, alue kuoppainen.
Sopeutunut/ tyytyväinen yks.v.talo	9 aika rauhallinen	7–8 et tässä oli remppa tehty	Juopottelu ostarilla. Öisin bilettävät naapurit (hädetty). Turvallisuus: välttää ostaria.	Huono roskakuri. Rikotaan ovia. Laitapuoli tuhoaa asun- not. Parkkipaikka pahassa kunnossa.

Liite 2.

Asukashaastatteluissa esiin nousseet teemat.

Rakennettu- ja luonnonympäristö

Asukkaat kokevat Peltosaaren viihtyisäksi ja toimivaksi ympäristöksi. Ihmiset kehuvat vihreyttä, puita ja istutuksia. Ilkivalta ja sotkeminen vaivaavat aluetta. Peltosaari on asukkaista sopivan pieni ja väljyyttä arvostetaan. Haastatellut eivät halua tiivistää aluerakennetta. Peltosaaren kävelyreittejä ja autotonta sisäosaa arvostetaan. Alueen tärkein virkistysalue on Bad Segerbergin puisto. Vantaanjoenkin moni mainitsi, mutta sen rantoja pitäisi hoitaa paremmin. Pihajärjestelyt vaihtelevat: jotkut pihat on aidattu ja toiset avoimia kaikille. Pihakalusteet pitäisi monissa pihoissa uusia. Niillä on suuri käyttöarvo: isommat lapset ja pikkulapset vanhempineen kiertävät pihoja erilaisten leikkivälineiden vuoksi. Melko moni toivoo pihoihin grillejä. Moni asukas mainitsee urheilukeskuksen alueen rikkautena. Sen kulkuyhteyttä Peltosaareen täytyisi kuitenkin parantaa.

Paikoitusalueet rumentavat Peltosaarta merkittävästi. Parkkialueet ovat lisäksi hyvin kuoppaisia ja ne pölyävät ihmisten koteihin asti. Osaa alueen rakennuksista pidetään rähjäisinä, esimerkiksi ostoskeskuksen matalia liikerakennuksia. Ostoskeskuksen edessä sijaitseva istuskelurinki koetaan epäonnistuneena rakennelmana, koska siitä on muodostunut alkoholistorukoiden kokoontumispaikka keskelle keskeistä kulkuväylää. Kaupungin vuokrataloissa koetaan muita enemmän ympäristön laiminlyöntiä. Roskapartioiden täytyisi kiertää useammin ja asukasasennetta pitäisi korjata. Asukasaktiivit ovat itse leikanneet peittäviä pensaita, tilalle toivotaan matalia pensaita ja kukkia.

Hallinnolliset järjestelyt

Ulkoalueiden hallintaan, huoltoon ja omistussuhteisiin liittyy Peltosaaressa epäselvyyksiä. Monissa haastatteluissa nousee esille parkkipaikkoihin liittyviä ongelmia. Alueella sijaitsee useita suuria parkkialueita, ja haastateltavien mukaan kukaan ei tiedä, mikä alue kuuluu minkäkin taloyhtiön huoltovastuulle. Liian suuret ja epämääräisessä kunnossa olevat parkkialueet vetävät puoleensa alueen ulkopuolisten asukkaiden romuautoja, koska alueiden ei koeta olevan kenenkään omaa. Epäselvyydet koskevat myös piha-alueiden hallintaa ja tonttirajoja.

Jätehuoltoon liittyy ongelmia. Taloyhtiöiden yhteiset roskakatokset mielletään haastateltavien mukaan niin julkisiksi, että niihin tuodaan esimerkiksi rakennusjätettä ja ongelmajätteitä alueen ulkopuolelta. Ratkaisuksi ehdotetaan lukittuja, taloyhtiökohtaisia roskakatoksia. Sähkölaskuissa kollektiivinen vastuu koetaan ongelmalliseksi. Kotitaloussähkön kulutusta ei mitata huoneistokohtaisesti, ja ihmiset maksavat vastikkeissaan ja vuokrissaan myös naapurien kulutuksesta. Järjestelmä ei kannusta säästämään.

Oma talo, asunto ja taloyhtiö

Omistusasunnoissa ja yksityisissä vuokrataloissa asuvat haastateltavat ovat melko tyytyväisiä omaan asuntoonsa. Kaupungin vuokra-asunnoissa asuvat nostavat esille hieman muita enemmän asuntoihin liittyviä puutteita, eikä huoneistojen hinta-laatusuhde ole kaupungin vuokralaisten mielestä kohdallaan. Vuokria pidetään korkeina verrattuna yksityisen sektorin vuokra-asuntoihin. Mielipiteet omasta talosta ja taloyhtiöstä eivät ole positiivisia sen enempää vuokra- kuin omistusasujillakaan. Osaketaloissa ongelmat liittyvät kiinteistön ja pihan huoltoon ja huonoon äänieristykseen. Kaupungin vuokratalossa ongel-

maksi koetaan rappukäytävien ja ympäristön epäsiisteys. Paikat ovat rempallaan, eikä pieniäkään asioita hoideta kuntoon. Tyytyväisimmiltä vaikuttivat yksityisten vuokratalojen asukkaat: talot ovat hyvässä kunnossa ja peruskorjattuja. Epävarmuutta aiheuttavat tosin talojen omistajien suunnitelmat vuokrasuntojen myymisestä omistusasunnoiksi.

Haastatellut omistusasujat ovat tyytyväisiä naapureihinsa. Vuokrataloissa yksittäiset häiriköt ovat aiheuttaneet toisinaan ongelmia naapuruussuhteissa, mutta muuten naapureiden kanssa tullaan toimeen. Siivosti asuvia vuokralaisia ei miellytä, että he joutuvat ongelmavuokralaisten rikkomien asuntojen korjaustöiden maksumiehiksi. Peruskorjaukset ovat talojen iän vuoksi ajankohtaisia ja ne puhututtavat haastateltavia sekä omistus- että vuokrataloissa. Talojen hissittömyys tuottaa ongelmia monille haastateltaville. Ainakin kaksi haastateltavaa on joutunut vaihtamaan asuntoa ensimmäiseen kerrokseen hissien puutteen vuoksi.

Palvelut ja vapaa-aika

Peltosaaren palvelutarjontaa pidetään vaatimattomana ja ostoskeskuksen ympäristöä sosiaalisten ongelmien vuoksi epämiellyttävänä. Peltosaaren kauppaa haastateltavat käyttävät lähinnä täydentäviin pikkuostoksiin. Ostoskeskuksella sijaitseva talkoovoimin toimiva kierrätyskeskus mainitaan hyvänä asiana. Peltosaareen kaivataan muun muassa parturi-kampaamo, kahvilaa ja kohtaamispaikkaa eläkeläisille. Peltosaaren ja rautatieaseman väliset parkkikentät nousevat esille mahdollisena lisäpalveluiden rakennusalueena.

Moni haastateltava mieltää keskustan puolelle rataa rakennetun uuden kauppakeskus Atomin Prismoineen osaksi Peltosaaren lähipalveluita. Kauppakeskuksessa asioidaan usein ja sen palvelutarjontaan ollaan tyytyväisiä. Muutamat haastateltavat käyttävät tosin Peltosaarta ympäröivien asuinalueiden pikkukauppoja ja kioskeja muun muassa niiden laajempien aukioloaikojen vuoksi ja koska pientaloalueilla on miellyttävää käydä kävelemässä.

Julkisista palveluista päiväkotit ja koulu saavat myönteisiä mainintoja niiltä, joilla on paikoista omakohtaista kokemusta. Useampi haastateltava tuo esiin nykyistä monipuolisempien nuorisotoimen palveluiden tarpeen alueella. Nykyisten palveluiden ei koeta tavoittavan etenkin ostoskeskuksen ja rautatieaseman seudulla parveilevia, uhkaavaksikin koettuja, nuorisoporukoita. Alueelle toivotaan terveyspalveluita, esimerkiksi terveydenhoitajaa vanhempia ihmisiä varten. Alueen liikuntapalveluihin ja virkistysmahdollisuuksiin haastateltavat ovat tyytyväisiä.

Turvallisuus

Alueen turvallisuus jakaa mielipiteitä. Moni haastateltava kokee etenkin ostoskeskuksen seudun, asematunnelin ja niitä yhdistävän kevyen liikenteen väylän pelottavana ympäristönä iltaisin. Osa haastateltavista ei koe Peltosaarella pelättävää päivä- eikä yöaikaan.

Useampi haastateltu vanhempi ihminen ei liiku iltaisin alueella, koska pelkää joutuvansa väkivallan uhriksi. Uhkaavasti käyttäytyvät aseman ja ostoskeskuksen seudulla aikaa viettävät nuorisoporukat mainitaan ongelmaksi. Alkoholistiporukoiden läpi käveleminen koetaan epämieluisaksi istuskeluringin ja ostoskeskuksen ympäristössä myös päiväsaikaan. Asematunnelin ongelmana on sosiaalisen kontrollin puute: hiljaiseen aikaan tunnelissa ei ole välttämättä muita kulkijoita ja tila on suljettu. Turvattomuuden tunne vaikuttaa usean haastateltavan reittivalintoihin Peltosaarella. Toisaalta vaihtoehtoisia

reittejä keskustasta Peltosaareen on hankala löytää, jos karttaa ainoana kevyen liikenteen yhteytenä toimivaa alikulkutunnelia.

Sosiaalinen elämä

Peltosaaren sosiaaliseen elämään kuuluu huono-osaisuus. Tellustuvan kahviporukka pohti, että mielenterveysongelmaisista ihmisistä välittäminen kuuluu naapurille. Vanhusten palveluihin toivotaan parannusta. Vanhukset kokevat turvattomuutta liikkueessaan. Pieni varhaisteinien joukko häiriköi vanhuksia ja humalaisia. Tähän ongelmaan halutaan eri viranomaisten puuttuvan pian. Kaikki nuoria seuranneet toteavat, että koulun nuorisotila on vain nuoremmille teineille ja vanhemmilta puuttuu paikkoja. Myös osa nuorista ja lapsista on haastateltavien mielestä syrjäytymisvaarassa. Alueen häiriöt vaihtelevat taloittain.

Asukkaat välittävät lähiympäristön ongelmista melko paljon. Huolta kannetaan juopoista, mielenterveysongelmaisista, yksinäisistä, vähätuloisista, nuorista, vanhuksista ja hylätyistä lemmikeistä. Haastateltavat kertovat puuttuneensa moniin tapauksiin. Asukkaat toivovat, että ongelmiin tartutaan. Heidän mielestään moniongelmaisista asukkaita ei saa sijoittaa asumaan samaan paikkaan. Ongelma-asumiseen halutaan kehittää tukiasumista sellaisille, jotka eivät pysty asumaan itsenäisesti. Eräs asukas ehdottaa tukihenkilötoimintaan ryhtymistä yksinäisille ja ongelmaisille ihmisille.

Sosiaalisista ongelmista huolimatta haastateltavat viihtyvät Peltosaarella ja kertovat pitävänsä sen asukkaista. Positiivisia asukaskokemuksia kuvatesaan asukkaat kertovat Peltosaarella järjestetyistä yhteisöllisistä tapahtumista. Peltosaaren sosiaaliseen elämään kuuluvat piha- ja siivoustalkoot. Kesäisin Tellustorilla on kesätori. Tellustupa ja Peltosaari-seuran kierrätyspiste ylläpitää kahvittelumahdollisuuksia. Nämä tarjoavat työttömille, yksinäisille ja vähän liikkuville vaihtelua. Palveluiden aukioloaikoja toivotaan pidennettävän. Asukkaat pitävät Peltosaarta paikkana, jossa opitaan suvaitsevaisuutta.

7 Kunnallishallinnon näkökulma Peltosaaren arkeen ja ongelmiin

Joni Heikkola, Tanja Lamminmäki, Jenni Ståhl & Katja Vilkkama

7.1 Johdanto

Seuraavassa tarkastellaan Peltosaaren asumisen arkea kunnallishallinnon näkökulmasta. Tutkimusta varten haastateltiin eri hallinnonalojen asiantuntijoita ja viranhaltijoita neljän kysymyksen selvittämiseksi:

1. Miltä Peltosaari näyttää eri hallinnonalojen näkökulmasta käsin ja liittykö alueeseen erityisiä piirteitä verrattuna Riihimäen muihin alueisiin?
2. Miten Peltosaaren erityispiirteiden kanssa on opittu selviytymään ja miten niitä hallitaan?
3. Onko eri hallintokuntien sisällä tai välillä käyty keskusteluja alueen kehittämistä, ja millaisia kehitysehdotuksia on esitetty?
4. Miten eri hallintoalat näkevät Peltosaaren muuttuneen viime vuosien aikana ja millaisena he näkevät Peltosaaren tulevaisuudessa?

Tutkimusta varten haastateltiin yhtätoista asiantuntijaa hallinnon eri aloilta.

- Anttila Anu, Kotikulman kiinteistöpalvelut Oy, apulaisisännöitsijä, (toiminut yhtiössä 11 vuotta, apulaisisännöitsijänä vuoden)
- Heikkilä Matti, Kotikulman kiinteistöpalvelut Oy, toimitusjohtaja (toiminut kiinteistöyhtiössä 1996–2000, 2006–)
- Kilic Anne, Kotikulman kiinteistöpalvelut Oy, asukasisännöitsijä, (toiminut alueella 25 vuotta, asukasisännöitsijänä kahdeksan vuotta)
- Koskinen Terhi, Kanta-Hämeen poliisilaitos, vanhempi konstaapeli (virassa 20 vuotta, vuonna 2003 toimi Peltosaaren lähiöpoliisina Peltsi-projektin aikana)
- Lehtoväre Jari, kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja (2005–)
- Lindroos Heidi, nuorisotyöntekijä (2006–)
- Peltola Sinikka, Teknisen viraston hallintopäällikkö (Riihimäen kaupungin palveluksessa vuodesta 1977 lähtien, Hallintopäällikkö 2008–)
- Santakallio Esa, Koulutoimenjohtaja (2001–)
- Ylioja Aila, Riihimäen kaupungin talousjohtaja
- Perusturvan hallintoalalta kaksi nimettömänä pysyttelevää haastateltavaa; toinen toimii hallinnon tasolla virkamiehenä, toinen sosiaalityöntekijänä.

Haastateltavat kattavat laaja-alaisesti Peltosaaren arkea tuntevia viranhaltijoita ja ammattilaisia. Haastattelut suoritettiin pääsääntöisesti haastateltavien työpaikoilla, ja yksi haastattelu suoritettiin puhelinhaastatteluna. Kotikulman kiinteistöpalvelu OY:n (KKKP) edustajien haastattelu suoritettiin ryhmähaastatteluna, mikä oli luonteeltaan erilainen verrattuna yksittäin haastateltuihin.

Haastattelut analysoidaan pääasiassa eri hallinnonaloittain. Teknis-taloudellisen otsikon alla käsitellään teknisen viraston, kiinteistöpalveluiden ja talousjohtajan haastattelut. Talousjohtajan haastattelu liitetään samaisen otsikon alle, koska haastattelu liittyi vuokra-asuntostrategiaan ja vuokrataloja koskeviin erityiskysymyksiin. Perusturvan ja sosiaalitoimen otsikon alla käsitellään vastaavien hallinnonalojen

haastattelut. Koulu ja nuorisotoimi käsitellään saman otsikon alla, koska haastattelut koskivat Peltosaaren kysymystä lasten, nuorten ja koulutuksen näkökulmasta. Poliisin ja kulttuuri- ja vapaa-ajantoimen haastattelut käsitellään omien otsikoiden alla, koska ne poikkeavat selkeästi muista aloista.

7.2

Teknis-taloudellinen näkökulma

7.2.1

Miltä Peltosaari asuinalueena näyttää?

Peltosaaren keskeisenä fyysisenä piirteenä nähdään vuokratalo- ja kerrostalovaltaisuus ja se, että vuokrataloasumista on alueella liikaa; *”hyvin sellaselta kerrostalovaltaselta alueelta, tietenkin tietyllä tapaa lähiöltä vaikka Peltosaari sijaitsee voisiko sanoa keskustan ytimessä”* (T1). Peltosaari näyttäytyy myös alueena, jota perheet välttelevät: *”hakijoista 60–70 prosenttia ilmoitti hakuvaiheessa ettei halua mennä Peltosaareen”* (T2). Peltosaaren välttelemisen takia alueella on paljon tyhjiä asuntoja, jotka vaikuttavat suuresti taloyhtiön taloudelliseen tilanteeseen. Huonokuntoisuuden lisäksi Peltosaaren asunnot eivät vastaa kysyntään. Alueelle on sijoitettu tarpeettoman paljon erityisasumista, koska muualle sitä ei ole päästy asuttamaan. Tämä näkyy Peltosaaren sosiaalisessa rakenteessa: alueella on korkeampi työttömyysaste sekä yleisiä sosiaalisia ongelmia enemmän muuhun Riihimäkeen verrattuna. Peltosaari näyttäytyy alueena, joka kerää Riihimäen erityisasukkaita alueelle viettämään aikaa. *”Sinne on kerääntynyt liikaa passiivista porukkaa, joka on myös työttömänä ja he leimaavat aluetta”*(....)*”Sinne kerääntyy pitkin kaupunkia asuvat erityisasukkaat ja häiritsevät tavallista väkeä”* (T2).

Peltosaarta pidetään vehreänä ja kauniina erityisesti kesällä. Peltosaaren alue nähdään myös lapsiturvallisena. Haastatteluissa tuli ilmi, että Peltosaari näyttäytyy rauhattomana lähinnä yhden osa-alueen johdosta ja korostettiin, että Peltosaari on parempi kuin mitä ihmiset ajattelevat. Peltosaari nähdään tavallisena lähiönä ja sitä verrataan muiden kaupunkien lähiöihin:

”Sanoisin ettei Peltosaari millään tapaa poikkee noista pääkaupunkiseudun lähiöistä, paitti sen osalta että se on keskellä kylää”. ”Sillä on tyypillisen vuokra-asuntoalueen imago, en tiedä onko se kummempi kuin mitä muissa kaupungeissa vuokra-asuntoalueilla, onko se huonompi tai parempi”(T3).

Kiinteistöhuolto-yhtiö KKKP on hoitanut vuoden Riihimäen kaupungin läntisiä ja muita vuokrataloalueita. Heidän näkökulmastaan Peltosaaren ja muiden Riihimäen vuokra-asuntoalueiden välillä ei ole kiinteistöhuollon kannalta suuria eroja: *”luultiin tavallaan et se (radan länsipuoliset vuokrataloalueet) olis ollu helpompi, mut ei se kyllä oo yhtään sen helpompi, et murheet on kyl yhtä samat ihan joka paikassa näköjään”* (T4). Lisäksi radan länsipuolisilla vuokra-asuntoasukkailla on jopa enemmän erimielisyyksiä kuin Peltosaassa:

”siellä on enemmän asukkailla keskinäistä kismaa ja joudutaan hirveesti selvittämään [Ö] riitoja, kyllähän täälläkin (Peltosaassa) niitä on mutta jotenkin ehkä se, että kerrostaloasukkaat niinku enemmän tajuu sen, että joka paikasta kuuluu kaikkee”(T4).

Hallinnossa työskenteleville Peltosaari näyttäytyy hieman enemmän ongelmien kautta, kun taas alueella työskentelevät tuovat esille enemmän alueen hyviä ominaisuuksia. Molemmat, sekä hallinnossa työskentelevät että alueella toimivat tuovat esille, että alue on leimaantunut vahvasti muutaman korttelin takia.

Peltosaaren edut

Seuraavassa kolmen haastateltavan yhteisessä vastauksessa tulee esille Peltosaaren keskeisimmät edut, jotka toistuvat pääasiallisesti myös muiden teknis-taloudellista hallintoalaa edustavien haastateltavien puheissa:

”-sijainti tietysti, et rautatieaseman lähellä”(T4) ”-ja sit nää kaikki palvelut...”(T5) ”- tääl on kaikki peruspalvelut mitä oikeestaan kuka tahansa tarvii, kaikki, ihan kaikki”(T4) ”- keskustaan tosi lyhyt matka”(T3) ”- hirveesti parkkipaikkoja” (T5) ”- ”ihan kivoja, just noi lasten leikkipaikatkin periaatteessa, tääl on siis kaikki, koulut kaikki, mullel tuu mieleen oikeestaan mitään sellasta mikä puuttuis, et olis ihan välttämätön”(T4) ”-ja sit täs niinku kaupungin harrastetiloja on lähellä, toi jäähalli ja urheilukenttä ja..”(T3) ”-Prismakeskus”(T5).

Alueelta pääsee nopeasti kaupungin itäisille ulkoilualueille. Peltosaaren hyvinä puolina pidetään kaunista puistoaluetta; *”puisto ja lampi ovat viehättäviä paikkoja”* (T2) sekä alueen edullisia omistusasuntoja. Eräs haastateltava toi esille myös Peltosaaren ja Riihimäen edullisen sijainnin suhteessa suuriin lähikaupunkeihin kuten Lahteen, Tampereeseen sekä Helsinkiin.

Kiinteistöhuollon näkökulmasta etuna nähdään kiinteistöhuoltoyhtiön sijoittuminen *”keskelle pelipaikkaa”* sekä *”yritysmuoto”*. Kaikki toiminnot, isännöinti sekä kiinteistöhuolto hoituvat saman katon alta, mikä luo edellytykset nopealle vasteajalle erityisesti kiireellisissä tapauksissa: *”melko saman tien kun soitetaan niin huoltomies puhuu melkein jo oven takana”* (T3). Peltosaaren asukastoiminta on eräiden haastateltujen mielestä vilkkaampaa verrattuna länsipuolisiin vuokrataloalueisiin. Keskeisenä syynä nähdään Peltosaaren alueen yhtenäinen rakenne verrattuna muihin Riihimäen vuokrataloalueisiin; *”kyllä se täällä on vilkkaampaa ku tuolla, missä meidän vuokratalot on niinku hajallaan kaupungista.”*(T4)

Peltosaaren ongelmat

Peltosaaren ongelmat voidaan jakaa kolmeen teemaan: imagoon, sosiaaliin ongelmiin sekä vuokrataloyhtiöiden fyysiseen ja taloudelliseen kuntoon.

Kaikki haastateltavat toivat esille Peltosaaren yhtenä ongelmana huonon imagon, joka on heidän mielestään huonompi kuin alue itsessään on: *” Siellä on älyttömän hyviäkin (osa)alueita. Muutamat (osa)alueet, jotka ovat todella rauhattomia, niin ne leimaavat koko alueen. Se on epäoikeudenmukaista ”*(T2).

Alueen ongelmat sijoittuvat lähinnä luoteisosaan, jossa ongelmat kumuloituvat vain muutamiin häiriötä aiheuttaviin henkilöihin: *”et jos täällä on joku muutama hassu, ketä aiheuttaa häiriö, niin tää on ihan kamala paikka ja tääl on kaikki samanlaisia, kun ei se todellakaan näin ole”* (T4). Ongelmat kasautuvat tietyille henkilöille, mutta määrällisesti heitä ei kuitenkaan ole haastateltavien mielestä niin monta kuin ajatellaan; *”Et ei niitä sillai määrällisesti oo, mutta ne mitkä on niin sitten niitten kans todella on ongelmia elikkä ne on niin isoja ongelmia niitten samojen ihmiste kanssa puidaan jatkuvasti”*(T4) ”- ja niit on kaikissa ikäryhmissä, niin lapsissa kuin vanhemmissa”(T3).

Keskeisin ongelma Peltosaareissa kiinteistöpuolen näkökulmasta ovat sosiaaliset ongelmat, jotka heijastuvat usein asumiseen: *”se on semmonen juttu, että tää yhteiskunnallinen pahoinvointi, niin puretaan yhteiskunnan omaisuuteen, ei muuten niin pystytää kostamaan tätä pahaa oloa, kyllä se näin on... tosiaan tää paha olo kulminoituu tähän tonttiin mitä me hoidetaan, elikkä tähän asumiseen, se on valitettava tosiasia”* (T3).

Sosiaaliset ongelmat näkyvät eritoten asumisen hulvattomuudessa; *”hajotetaan asuntoja, häiritään naapureita, ei niinku osata asua ollenkaan, eikä välitetäkään niin miten*

asutaan" (T4). Yleinen ilkeä ei alueella ole kiinteistöpuolen mielestä lisääntynyt, mutta "se on varmaan kasvanu, että tehdään totaalista tuhoa, et ennen vähän raapittiin ja potkittiin jotai roskiksia mutkalle tai jotain.... siis näkisitte ne kämpät kun ne lähtee jotkut pois, et siel ehjää paikkaa ei oo" (T3).

Alueen työttömyysaste heijastuu yhden haastateltavan mukaan kaikkeen. Lämpiminä vuodenaikoina kaupan edustalla aikaa viettävä "kamalaa älämölöä pitävä (T4)" juopporinki koetaan ongelmana muiden asukkaiden sekä alueen yleisilmeen kannalta;

"jos toi olis jossai tääl sivussa ni se ei olis varmaan kenellekään niin suuri ongelma, mut kaikki kulkee tosta asemalle, keskustaan, niin ne kokee et ne tavallaan pilaa sitä näkymää, talvellahan sitä ongelmaa nyt ei oo ku ei siellä kukaan nyt istu, mut kohta kun ilmat taas lämpenee, niin hetihän se tulee, ja ne istuu siinä todella aamusta iltaan. Vähän ne vaihtuu ne porukat siinä mutta aikalailla samoja tyyppejä"(T4).

Juopporinki koetaan omakohtaisestikin häiritsevä: "kieltämättä kesällä, tost itekkin ku menee tonne kaupalle ni ei se kauheen mukavaa oo"(T4).

Sosiaaliset ongelmat näkyvät asumisen lisäksi Peltosaassa kasvatuksellisenä välinpitämättömyytenä; "mutta siis kauhistuttavan pieniä (lapsia) tuolla mennä viuhottaa omia teitään"(T5) "– joo, vanhemmat ei välitä, et ne saa tuol olla yömyöhään..." (T4).

Toinen keskeinen ongelma kiinteistöpuolen näkökulmasta on alueen suuri, kolmenkymmenen prosentin vuosittainen vaihtuvuus vuokralaisissa, mikä heijastuu kaikkiin kiinteistöyhtiön keskeisiin toimintoihin: huoltoon, isännöintiin, ja alueen asukastoimintaan. Asukkaiden suuri vaihtuvuus vaikeuttaa myös asukastoimintaa, vaikka Peltosaassa toiminta onkin vireämpää kuin radan länsipuolen alueilla.

Peltosaaren vuokrayhtiöiden taloudellinen tilanne on haastava. Yhtiöt ovat velkaantuneita ja asuntojen vuokrataso on pääkaupunkiseudun tasoa. Yhtiöiden ongelmat ovat alkaneet kasautua jo Peltosaaren rakentumisen aikoina. "Ongelmana (on) se ettei rakentaminen tai rakentamistapa ole ollut silloin aikoinaan niin laadukasta kuin tänä päivänä on. Tämä on vaikuttanut niin, että sitä pientä peruskorjausta on ollut alusta saakka. Taloudelliset ongelmat ovat vuosien aikana kasaantuneet" (T1).

Riihimäen kaupungin vuokra-asuntostrategiassa (2008) arvioitiin, että seuraavien kuuden vuoden aikana peruskorjaustarve koko Riihimäellä on 27 miljoonaa euroa. Vuokrien korottaminen johtaisi kuitenkin tilanteeseen, jossa asukkailla ei olisi varaa asua enää asunnoissa. Peltosaassa on lisäksi joissain taloissa kosteusongelmia; "alakerran asuntoja joudutaan korjaamaan jatkuvasti, ne ovat kaikki ne talot entisen Vantaanjoen päällä" (T2).

Pelkoa alueella työskennelleet eivät ole kohdanneet. "Tää meidän homma on yks semmonen, et se on turha tulla tähän hommaan (jos pelkää)"(T3). Varovaisuus nähdään kuitenkin terveenä piirteenä alalla työskennellessä:

"Ei, me ei pelätä mitään. Tottakai tietyissä asioissa pitää olla niin kun varovainen silleen... vaik on sattunu vaik mitä, siis niinku, ei meille oo sattunu mitään pahaa, mut meinannu sattuu, et ei silti, vaik on vaik mitä, niin ei silti osaa pelätä..."(T4).

Varovaisuuden merkitys näkyy myös seuraavasti: "Mut kyl mä kun huoltoa ajatellaan, että niin kun ku lähet ovea aukasemaan yöllä, menee kuppilat kiinni ja sillä on avaimet kotona tai muuten hukassa, ni kyllä se tiettyä rohkeutta vaatii lähtee ku ei tiedä koskaan mitä vastassa on"(T3). Myöskään alueen kiinteistöjen siivoojat eivät ole haastateltavien mukaan viestittäneet kokevansa työssään pelkoa. Siivoojilla on omat siivottavat kohteensa ja he tuntevat sen tähden asiakkaansa, siten "ne väistää sit sellasia tapauksia joita tulee varoakin" (T4).

Peltosaaren uhkia ja mahdollisuuksia

Vuokrataloyhtiöiden heikko taloustilanne koetaan konkreettisena Peltosaaren uhkana. Alueen tulevaa muutosta silmällä pitäen uhkana koetaan myös ennakkoluulot sekä pitäytyminen vanhassa. Toisin sanoen uudet ideat ja innovaatiot alueen parantamiseksi nähdään välttämättömiksi.

Peltosaarella on haastateltavien mukaan mahdollisuuksia. Riihimäen kaupungin yleinen kehitys, esimerkiksi nopea väestönkasvu ja sijainti radan varressa osana kasvavaa metropolialuetta luovat otollisen mahdollisuuden Peltosaaren kehittämiseksi. Aseman seudun hankkeiden sekä yleisen sijaintinsa myötä on Peltosaarella haastateltavien mukaan mahdollisuus muuttua uudeksi, moni-ilmeiseksi sekä moderniksi kaupunginosaksi. Kaavoittamisen näkökulmasta Peltosaaren muuntumista ei nähdä mahdottomana, sillä alue on liikenteellisesti turvallinen ja siellä on paljon viheralueita, joista osa on hyödyntämättä. Mahdollisuutena tuodaan esille myös neljäs raide Helsinkiin sekä se, että alueelle voitaisiin saada enemmän sosiaalista kontrollia; *”ei tarvitse olla talossa kuin muutama topakka perhe niin talon elämän pysyy hanskassa”* (T2).

Alueen erityispiirteet ja hallintoalan selviytymiskeinot

Asumisen ja elämisen parantamiseksi alueella on toteutettu aiemmin erilaisia projekteja (Peltsi paremmaksi ja Pemari), jotka koetaan haastateltujen keskuudessa hyviksi ja toimiviksi hankkeiksi. Suurena ongelmana on se, että projektit loppuvat. Sen jälkeen kovan työn tuloksena syntyneet verkostot esimerkiksi viranomaisten välillä höltyvät. Viimeisten projektien myötä asukastoiminta on aktivoitunut, mikä nähdään hyvänä. Projektien satoa on Peltosaassa toimiva asukasisännöitsijä, jolla on suuri rooli asukkaiden valitsemisessa ja opastamisessa, sekä asukkaiden riitojen ja häiriöiden selvittämisessä.

Asumisen parantamiseksi alueelle on pyritty valitsemaan asukkaat talokohtaisesti: *”että saataisiin sinne sellainen perhe tai asukas, että siellä olisi terve asukasrakenne, mutta siinä me olemme epäonnistuttu”* (T2). Epäonnistumisen takana on haastateltavan mukaan halu saada lukuisat tyhjät asunnot asutetuiksi.

Kiinteistöhuollon kannalta yhtenä selviytymiskeinona nähdään kiinteistöyhtiön sijainti alueella, mikä on edesauttanut yhtiön helppoa lähestyttävyyttä: *”no tietysti se on ainakin mun mielestä täällä etu, et kun tunnetaan nää ihmiset niin hyvin, elikkä ne ehkä kokee et niiden on pikkasen helpompi tulla selvitteleen niitä asioita kun ne tietää kenen kans ne tulee niitä selvittämään...”* (T4). Tämä on hyvä asia myös yhtiössä toimivan asukasisännöitsijän kannalta. Yhtenä selviytymiskeinona tulee haastattelussa esille välitön puuttuminen ongelmatilanteisiin. Esimerkiksi muutama vuosi aiemmin lasten tekemiin töhryihin puututtiin. Lapsia puhuteltiin lähes päivittäin ja heidät laitettiin siivoamaan omat jälkensä. Tämä tuotti tulosta.

Alueella toimiva Peltosaariseura saa osakseen kritiikkiä eräältä haastateltavalta, joka kokee, että Peltosaariseura ei ole tarpeeksi aktiivinen ja uskalias alueen kehittämisen suhteen; *”Pienissä jutuissa se voi olla aktiivinen, mutta isoissa jutuissa ne eivät hakenet rahaa.”* (...) *”Ne eivät ole käyttäneet sitä mahdollisuutta, joka heillä on ollut.”* (T2).

Taloudellisesti kaupunki on taannut vuokrataloyhtiöiden lainoja ja antanut pieniä avustuksia, mutta se ei ole ollut riittävää: *”eli ei se panostus joka kaupungilla tähän saakka on ollut, se ei ole riittänyt. Toki kaupungilla ei ole mahdollisuutta sen suurempiin panostuksiin eli budjettiteitse ei asiaa myöskään voida korjata”* (T1). Vuokrataloyhtiöt ovat edelleen toiminnassa ja se voidaan nähdä siten saavutuksena huonossa taloudellisessa tilanteessa. Vuokra-asuntostrategian myötä syntyneeseen vuokra-asuntorahastoon sijoitetaan vuokra-asuntojen myynnistä saatavat tulot, joita voidaan jakaa avustuksina yhtiöille.

7.2.6

Peltosaaren muutos viimeisen 3–10 vuoden aikana

Erään haastateltavan mukaan Peltosaaren *”ongelmat alkoivat näkyä jo heti 1970-luvun lopussa ja 1980-luvun alussa”* (T2). 1990-luvun laman aikana, jolloin Peltosaaren asukasluku oli suurimmillaan, ongelmat näkyivät ja olivat pahimmillaan. Verrattuna tuohon ajanjaksoon, esimerkiksi huumeongelmat Peltosaareissa ovat vähentyneet. Pahoinvointi ei ole enää yhtä näkyvää, minkä haastateltava arvelee johtuvan asukasluvun vähenemisestä.

Alueen maineen haastateltavat arvioivat parantuneen kymmenen viime vuoden aikana. Asunnonvalinnassa on vähentynyt jyrkästi Peltosaareen muuttoa vastustavien osuus. Piha-alueet ovat kiinteistöhuollon mukaan muuttuneet ehdottomasti parempaan suuntaan ja alue on *”vehrempi ja kauniimpi”*. Toinen näkemys on, että alueella ei ole tapahtunut mitään merkittävää muutosta pienen vuokra-asuntoalueen siistiytyksen lisäksi.

Alueella on havaittu myös joitakin negatiivisia muutoksia:

”kyl tää julkijuopottelu on lisääntynyt, on sillai että kävellään pullot kädessä eikä niinku salata sitä...et nuoret ja lapset on niinku samoissa ympyröissä...ja kyllä lapset kun matkimalla oppii kaikki niin ei se mikään hyvä juttu oo” (T3).

”Se on just kun on tullut sitä työttömyyttä ja muuta niin tavallaan niinku ryypätään ja rällästetään kun ei oo muutakaan tekemistä...sen verran ajatellaan, että ei viedä niinkun sitä porukkaa asuntoon, tavallaan ettei menetetä sitä asuntoa...helpompi mennä tonne torille ryypäämään” (T4).

Lisäksi *”vuokrarästit, ne on kasvanut, periaatteessa vois sanoa, että kokoajan, mut sanotaan varmaan et viimeisen 10 vuoden (aikana)...”* (T4). Vuokrarästien kanssa selviytymisen viimeisenä keinona nähdään asukkaan häätö. Yleensä häädetävällä asukkaalla on laaja-alaisia ongelmia, joita pyritään viimeiseen saakka selvittämään sosiaalitoimen kanssa. Häätötapaukset ovat ongelmallisia siinäkin mielessä, että asunto on yleensä näissä tapauksissa niin huonossa kunnossa, että se joudutaan remontoimaan. Tämä lisää taloyhtiöiden taloudellista painetta. Asuntojen totaaliset tuhoamiset ovat lisääntyneet.

7.2.7

Peltosaaren kehittäminen

Peltosaaren merkittävimpana kehityssuuntana nähdään keskeisen sijainnin hyödyntäminen ja toisaalta yhdistäminen toiminnallisesti muuhun yhdyskuntarakenteeseen. Kaikkien haastateltujen näkemys Peltosaaren kehittämiseksi pohjautuu radikaaleille ja konkreettisille toimenpiteille. Nähdään, että alue tulee muuttaa ennen kaikkea rakenteellisesti, kaavamuutoksin ja lisärakentamisen keinoin. Tärkeänä pidetään myös vuokratalovaltaisuuden vähentämistä esimerkiksi asunto-osakeyhtiöiksi muuttamalla. *”Täytyis hiffata hyödyntää ja uskaltaa tehdä radikaalejakin ratkasujakin”* (....) *”Peltosaaren näkökulmasta tommonen konkreettinen pieni näpertely ei pelasta tätä, vaan tää täytyy nii kun pistää ihan uusiin puihin koko homma”* (T3). *”Tarvitaan sinne (Peltosaareen) muunkinlaista toimintaa ja palveluita, jotta se ilme, eläminen ja oleminen ja rakenne olisi monimuotoinen”* (T1).

Kehittämisehdotuksena nousi esille Vantaanjoen rannan kehittäminen ja vesiongelman kunnollinen kartoittaminen. Lisäksi Peltosaareen kaivataan työllistämistoimenpiteitä. Peltosaaren uudistaminen rakenteellisesti ei kuitenkaan ole yksiselitteinen asia, sillä Peltosaaresta löydettiin huomioitavia arvojakin: *”(Peltosaari on) 30-vuotias*

lähiö, joka on arvo sinänsä, että on todella paljon ihmisiä, jotka haluavat tän sinällään säilyttää ja kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti todella tärkeä tää alue”(T3). Sosiaalisten ongelmien ollessa ehkäpä keskeisimpiä, toivotaan Peltosaareen sosiaalitoimen pisteen perustamista.

7.2.8

Peltosaaren toivottu tulevaisuus

Haastatellut toivovat, että Peltosaari olisi tulevaisuudessa vetovoimainen, turvallinen ja kaunis paikka, minkä kautta alueen maine muuttuisi. Vuokrien nousu huolestuttaa, ja toivotaan että ne pysyisivät alueella kohtuullisina. Kaiken kaikkiaan Peltosaari voisi olla vihreä keidas keskellä kaupunkia: *”Et täst tulis sellanen ihan samanlainen asuinalue kuin mikä muu tahansa, tai että ihmiset ajattelis, että tää on ihan samanlainen kun muut; ja sehän on samanlainen kun mikä muu tahansa, mutta kokee et tää on ihan jotenkin erilainen ja tänne voida tulla”(T4). Lisäksi toivottiin, että alueen asukkaat olisivat verkottuneita toistensa kanssa ja ”löytäneet arjesta yhteisiä säveliä” (T2).*

7.3

Perusturva

7.3.1

Miltä Peltosaari asuinalueena näyttää?

Maineeltaan Peltosaarta pidetään vaikeana ja ongelmainten asukkaiden alueena, ja eräs haastateltava myöntää, että se pitää helposti paikkansa. *”Peltosaaressahan asuu paljon yksinäisiä. ja sitten on niitä vähän rauhattomampia alueita, vaikka on myös niitä rauhallisia alueita. Mä en halua paisutella tätä mainetta liikaa negatiiviselle puolelle...mulla ei ole itellä sellaista vertailupohjaa muihin alueisiin” (P2).*

Toinen haastateltava toteaa, että alueella vain tietyt talot ovat ongelmataloja, ja nämä tietyt talot ovat leimanneet koko Peltosaaren. *”Siellähän on taloja jotka toimii ja on ihan hyvin ja ei mitään valittamista ja asukkaat on ihan ok, voittavat pihapalkintoja ja tän tyyppistä ja sitten on tietyt talot jotka on ongelmataloja”(P1). Päiväsaikaan alue näyttää rauhalliselta, mutta iltaisin alue voidaan kokea rauhattomaksi.*

Haastateltavien mukaan Peltosaari poikkeaa Riihimäen muista alueista kerrostalovaltaisuuksensa osalta. Pienellä alueella asuu paljon ihmisiä. Rakenteeltaan Peltosaaren ei nähdä poikkeavan esimerkiksi Vantaan ja Helsingin kerrostaloalueista. *”Must tuntuu, että niinkun huonomaineinen lähiö, niin jos me nyt tämä meidän huonomaineinen lähiö siirrettäis johonkin Helsingin huonomaineisen lähiön viereen niin olisko tää sit niinkuin hyvämaineinen” (P1).*

Peltosaaressa on paljon työttömiä ja pienituloisia asukkaita. Perusturvan näkökulmasta Peltosaari erottautuu toimeentulotuen rahamenoissa ja lastensuojelutapausten määrissä muista Riihimäen alueista. Haastateltavan näkemyksen mukaan Peltosaaressa on kuitenkin vähemmän nuoria sosiaaliturvan asiakkaita kuin muilla alueilla: *”Peltosaaressa on paljon työttömiä ja vähätulosisia ihmisiä, nyt kun lama on, niin ollaan huomattu, että muilta alueilta tulee enemmän ihmisiä työttömiksi ja lomautetuiksi tulleita kuin Peltosaaresta. Ne alueet kasvavat näin sosiaaliavun näkökulmasta”(P2).*

7.3.2

Edut

Peltosaaren eduksi mainitaan sijainti keskustassa lähellä palveluita. Peltosaaren eduksi mainitaan myös sen väljä rakenne ja lapsiturvallisuus. *”Se on paikka josta*

on lyhyt matka joka puolelle. Ja sitten lähionä ajattelisin niin, että vaikka siellä on paljon rakennettu niin sehän on aika väljä, ei mikään tiivis, sehän hyvä puoli siinä, ja sitten suunnittelussa, lapsiturvallisuus; korttelipihat.. Ne on ainakin myönteisiä asioita, ja sitten helposti koko Peltosaari saa leiman joka ei sille kuulu, saa leiman muutamasta talosta”(P1). Toinen haastateltava näki Peltosaaren edut hieman rajallisemmin: ”En mä tiedä onko siellä mitään muuta hyvää, kuin se sijainti”(P2).

7.3.3

Ongelmat

Perusturvan haastateltavat nostivat Peltosaaren ongelmiksi kuusi tekijää: maine, läpikulku, sosiaalinen rakenne, vuokratalovaltaisuus, vuokrien maksamatta jättäminen ja ilkeä. Peltosaaren mainetta on pidetty huonona jo alueen rakentamisesta lähtien, ja mainetta epäiltiin liioitelluksi. Peltosaarta ei nähdä mielikuvissa yhtä hyväksi asuinalueeksi kuin muut Riihimäen alueet. Esimerkiksi vanhemmat eivät halua laittaa lapsiaan Peltosaaren päiväkotiin. Peltosaarella on myös ongelmaksi koettu rooli läpikulkupaikkana. Haastatteluissa korostettiin, että Peltosaassa on myös omistus- ja vuokra-asuntoja, joissa ihmiset viihtyvät hyvin.

Peltosaarelaisten sosiaalitoimen asiakkaiden ei nähdä eroavan muiden alueiden asiakkaiden. Peltosaareen on vain kerääntynyt paljon ”perustyöttömiä”. ”Sitten siellä on hyvin paljon eläkeläisiä, joille ei oikein ole mitään. Ja paljon on työttömiä, joilla viina on saanut niin suuren osan, että ei niillä ole muuta elämässä” (P2). Haastatteluissa ei nousut esille yhtään uhkaavaksi tai turvattomaksi koettua tilannetta Peltosaassa, joita haastateltavat olisivat itse kokeneet, ja pääsääntöisesti asiakkaat koetaan mukaviksi. Jonkinlaista turvattomuutta kotipalvelussa on kuitenkin jouduttu kokemaan.

”Se on totta, kotipalvelussa, jossa joudutaan mennä illalla, niin on totta, että meillähän on palkattu jopa saattaja, ja se on yks talo, et se on kuitenkin.” [Ö] ”Pelko, ja sitten kyl se, ehkä on jotain tapahtunutkin, et kyl se ihan sellaista on et kun sieltä verissäpäin tulee vastaan ja joku täntyyppistä, et kyl siel sillälailla, en tiedä onko niihin työntekijöihin, se elämänmeno siinä talossa on niin hulvatonta, et sitä ei tiedä mitä vastaan tulee, näin mä oon kuullu”(P1).

Vuokratalojen ja omistusasuntojen suhde koetaan heikoksi. Vuokratalovaltaisuus on osasy siihen, että alueelle on kerääntynyt tiettyä väestönosaa ja asukkaita. Niillä on vaikeuksia huolehtia omasta elämästään. ”Jos on työtön ja on vielä mielenterveys-ongelmia ja vielä vaikeuksia elämänhallinnan kanssa, ja sellaisia kasaantuu, niin kyllä se näkyy”(P2). ”Vanhuksat viestittää sillälailla että, ne on vuokrataloja, että naapureista kuuluu tappelua ja meteliä ja käytävillä on epäsiistiä ja että siellä pelottaa vanhaa ihmistä. Ollaan tässä ajateltu että se on vähän hassusti rakennettu eli, että siellä on tällanen vuokratalojen kuja”(P1).

Päihteidenkäyttäjät tuotiin esille pelätyimpänä ryhmänä. Ongelmat näyttäytyivät alueella epäsosiaalisuutena, irrallisuutena ja toiminnan puutteena, vaikka ihmisillä on alueella myös omia sosiaalisia verkostoja hyvässä ja pahassa. ”Jos ei ole paikkoja mihin menee ja miten sen sisällön siihen päiväänsä saa, että silloin helposti nautitaan päihteitä. Kyllä se heijastuu ympäristöön, ja jos sitten ei ole muuta, kun päihteiden käyttö, niin kyllä se heijastuu, porukat menee toiselta toiselle. Sitten on näitä mielenterveyteen liittyviä pulmia kovasti kanssa”(P2). ”Juopot, väkivaltaiset, epäsosiaaliset, meinasin sanoa miehet, mutta olisikohan ne miehet ja naiset”(P1).

Vuokratalojen ongelmana on, että vuokria jätetään paljon maksamatta ja paikkoja rikotaan ja sotketaan. Peltosaassa koetaan olevan epäsiistejä paikkoja niin taloissa kuin pihallakin. Rappukäytävät ovat joissain taloissa huonossa kunnossa, ja myös puistoalueita koetaan hoidettavan alueella huonommin kuin muualla. ”Jotkut asiakkaat valittaa, että joskus on vaikeaa saada apua, jos joku paikka on rikki tai omasta mielestään on home-ongelmaa, tai jotakin, niin asiat eivät oikein etene siellä. En tiedä sitten, kun siellä rikotaan niin paljon paikkoja, niin siitä sitten seuraa joku sellainen kierre, en tiedä”(P2).

”kyllä täytyy sanoa että se vuokratokeskittymä on kielteinen puoli, sitten epäsosiaalisuus näkyy, sitten näkyy joissain taloissa ja joissain pihoissa epäsiisteys, ja sitten yleisesti tulee sellainen tunne että Peltosaari on turvaton, ei ehkä ole sen kummempi kuin muukaan mutta kyllä sellainen tunne, meillä riirimäkeläisillä on”(P1).

Ilkivalta ja vuokrien maksamatta jättäminen nostavat alueen vuokratasoa, joka koetaan korkeaksi jo muutenkin. Vuokrien maksamattomuus johtaa häätöihin, mutta tyhjiin asuntoihin voi olla vaikea löytää uusia vuokralaisia. Tämä johtaa siihen, että vuokralaisia ei ole mahdollista valikoida ja alueelle kasaantuu tietyn tyyppisiä ihmisiä. Haastatteluissa tuli ilmi myös mielenkiintoinen ilmiö omistusasuntojen vuokraamisesta pääkaupunkiseudulta lähtöisin oleville huono-osaisille. Haastateltavien tietoon on tullut joitakin tapauksia, joissa pääkaupunkiseudulta on muuttanut Peltosaareen ihmisiä, joilla on ollut valmiiksi sosiaalisia ongelmia. Ilmiön laajuutta ja syitä ei tiedetä. Arveluna on, että Riihimäeltä ei ole löytynyt asuntoihin vuokralaisia, joten ne ovat jääneet muualta tulleiden asutettaviksi. *”Yksi on, mikä on pistänyt silmään, niin on se, että kun siellä on näitä omistusasuntoja, niin ne laittaa niitä vuokralle, niin eikö se sitten saa tavallisia ihmisiä täältä Riihimäeltä vuokralle, kun niitä tulee sitten tänne pääkaupunkiseudulta, näitä huono-osaisia asumaan tänne Peltosaareen. Tavallaan se on erikoinen kierre”(P2).*

7.3.4

Mahdollisuudet

Hyvän sijainnin koetaan tarjoavan alueelle mahdollisuuksia: *”Peltosaari voisi olla, jos tilanne olisi toinen, niin jos asuisin Otsolassa, ihan toisella puolella, niin Peltosaaren päiväkotini voisi olla sellainen, mihin vien lapsen, koska se on aseman vieressä ja menisin junalla töihin. Näin ei tapahdu”(P1).*

7.3.5

Peltosaaren muutos 3–10 vuoden aikana

Peltosaaren ongelmien nähdään alkaneen pian alueen rakentumisen jälkeen. *”Jos katsoo pitemmällä aikaperspektiivillä niin sehän näytti siltä, että aikanaan kun Peltosaari rakennettiin niin se niinkun toi hyvää tänne kaupunkiin, eli täällä vähävaraiset ihmiset asui huonokuntoisissa omakotitaloissa ja pääsi muuttamaan Peltosaareen niin sehän oli huima parannus asumiseen, oli mukavuudet... Ja silloin puhuttiin että pääsee niinkun mukavuuksien piiriin, et sillälailla se näytti hyvältä’ ja näyttää se monessa asiassa vieläkin myönteiseltä, se on kuitenkin sillälailla että osa siitä ongelmasta mikä näkyy johtuu siitä että siellä asuu suhteellisen paljon, pienellä alueella paljon väkeä. Et jos saman verran väkeä laitetaan johonkin muuallekin yhtä tiiviisti, niin monia ongelmia näkyisi myös muualla.”[Ö]* *”Kyllä se sitten juu, aika pian, ehkä se johtuu siitä sitten, että sinne asutettiin niin paljon ihmisiä, ja vähävaraisia ja syrjäytyneitä, että kyllä se rupesi tietysti aika nopeasti näkymään se. Ja jo silloin näky se että ne oli ne tietyt talot”(P1).* Viime vuosien aikana Peltosaaren ei nähdä muuttuneen paljoakaan.

7.3.6

Peltosaaren kehittäminen

Riihimäellä on ollut halua ja tahtoa alueen korjaukseen ja muuttamiseen. Kaupungin sosiaalitoimi tekee yhteistyötä työvoimatoimiston kanssa laatien muun muassa aktivointisuunnitelmia työttömille sekä yrittäen järjestää työkyvyttömyyseläkeratkaisuja. Asumiseen liittyen Riihimäellä on kaksi niin sanottua kattoryhmää, joissa etsitään ratkaisuja asumiseen liittyviin tekijöihin. Kattoryhmässä ovat mukana eri hallintokuntia, asuntotoimi, A-klinikka, kriminaalihuolto, perusturva ja psykiatrian sosiaalityöntekijä. Yhteistyön nähdään toimivan hyvin. Riihimäelle on kaavailtu

myös ennaltaehkäisevän yhdyskuntasosiaalityön virkaa, mutta tavoite on vielä toteutumatta.

Yhteistyö asukkaiden kanssa nähdään mahdollisuudeksi. Asukkaiden kanssa voisi esimerkiksi suunnitella sosiaalityön kehittämistä. Kontaktit asukkaisiin nähdään tärkeiksi keinoiksi puuttua Peltosaaren epäkohtiin ja asiakastyötä tehdään paljon. Välitön puuttuminen epäkohtiin estää kierteen syntymisen. *"Mä uskon ihan vakaasti, se että puuttuminen asioihin, et ihan 'oho, mites menit noin tekemään', [...]"*Niitä ihmisiä pitäisi enemmän ihan kädestä pitäen vaatia ja ohjata sitä et vuokra tulee maksaa, miksi et oo maksanu, et tän tyyppisiä, et niinkun välitöntä puuttumista sillä alueella, se ei varmana oo helppo mut se on se meidän näkemys mitä siellä pitäisi tehdä"(P1).

Ratkaisuksi ei nähdä sosiaalityöntekijöiden lisäämistä alueella, vaan vaaditaan rakenteellisia ratkaisuja. *"Et ei tämmösen työntekijän kitaran soitto paljoa auta jos ei tehdä isoja rakenteellisia muutoksia."* *"ainahan nämä ihmiset keskuudessamme on, mutta kun emme vaan kaikkea kasaa samaan taloon, nii sillen siihen jo naapurusto puuttuu"*(P1).

Peltosaaren kehittämisen lähtökohdaksi mainittiin ulkoisten olosuhteiden siistiminen niin, että ulkoiset seikat eivät ruokkisi ränsistymisen kierrettä. Radikaalejakin rakenteellisia ehdotuksia tuli esille, kuten huonokuntoisten talojen purkaminen. Myös vuokra-asuntojen ja omistusasuntojen suhdetta ehdotettiin muutettavaksi ja hajauttavaksi. Toisaalta pitäisi katkaista se kierre, miten asukkaita alueelle valitaan. Mainetta pitäisi saada paremmaksi, jotta se houkuttelisi alueelle enemmän ihmisiä. *"Ehkä sitä mainetta pitäisi ensin saada paremmaksi tai jotain selkeätä uudistusta tehdä"*(P2). Asukkaiden auttaminen lähtee taloudellisen pohjan saavuttamisesta ja tulonlähteen löytämisestä. *"tällä toimistolla on niin kova tahti, että yhtä asiakasta autetaan ja ei aina pitkällä tähtäimellä pysty näkee työnsä tulosta. Usein käy niin, että jos yhtä ihmistä tulee autetuksi, niin ei siitä sen jälkeen kuulu"*(P2).

Haastateltavat eivät nähneet tarpeelliseksi perustaa Peltosaareen sosiaaliavun toimistoja. Riihimäki on pieni kaupunki, ja toimintojen kehittäminen koskee aina koko kaupunkia eikä Peltosaarta pidetä kehittämistyössä erillisenä. Uusien projektien kautta nähdään olevan mahdollisuus kokeilla uusia toimintatapoja, vaikka toiminnan painopiste pitää olla arkityössä. Käynnissä oleva Peltosaari-projekti koetaan kuitenkin erilaiseksi aikaisempiin projekteihin verrattuna, koska hanke lähtee teknisen viraston puolelta ja pyrkii vaikuttamaan myös sosiaalisen rakenteen ongelmiin. Tämä vahvempi muutos koetaan hyväksi. Hanke koetaan tärkeäksi, koska Riihimäki on muuttovoittokaupunki, mitä kautta Peltosaaressakin nähdään potentiaalia.

7.3.7

Peltosaaren tulevaisuus

Peltosaari halutaan nähdä tulevaisuudessa radan länsipuolen tavoin keskuksena ja vetovoimaisena asuinalueena. Paikallisten ihmisten toivotaan viihtyvän alueella ja löytävän elämälle kiinnostusta ja sisältöä. *"Ei kai se alueena loppujen lopuksi ole huono, mutta ihmiset ei vain aina oikein hallitse niitä asioitaan. Ja sitten siinä tulee se, että jos alueella on paljon työttömiä, niin kun sitä aikaa on, niin se näkyy siellä sillä tavalla. Jotakin ihmisen elämässä pitäisi olla, jotakin tarkoitusta jolla päivänsä täyttää"*(P2). *"Riihimäki on epäonnistunut, jos Peltosaari jää pahanmaineiseksi lähiöksi"*(P1).

Miltä Peltosaari asuinalueena näyttää?

Poliisin näkökulmasta Peltosaari näyttää asukasluvultaan suurelta alueelta, mikä tarkoittaa alueella olevan myös poliisin asiakkaita ja hälytystehtäviä. Alueelle on kerääntynyt erilaisen sosiaalisen taustan omaavia ihmisiä. Peltosaari nähdään samanlaisena kuin muutkin samankokoiset asuinalueet, mutta Riihimäen sisällä sillä on kuitenkin erityisasema. Poliisin mukaan *"Hälytystehtäviä on siihen kaupunginosaan varmaan jokseenkin enemmän kuin suhteessa ehkä muualle. Voi olla väärää tietoa. Kyllä ne ongelmat kohdentuvat, kun siellä oli ennen kaksi kauppaa ja yksi kioski ja on juoksukaljabuumi. Ihmiset käyvät näpistämässä. Tällaisia ongelmia sieltä nousee, ei tarvitse kun kuunnella radioita."* Peltosaari näyttäytyy poliisin näkökulmasta myös hieman sokkeloisena ja oman erityispiirteen sille antaa laaja aluepysäköintikielto. Poliisin mukaan joka kylässä on oma erityislähiö, ja Riihimäellä se on Peltosaari. Poliisi toteaa, että Peltosaaresta puhutaan ja se on mukana jokapäiväisessä työssä, *"mutta ei se mikään punainen vaate ole."*

Peltosaaren edut, ongelmat, uhat ja mahdollisuudet

Riihimäki on rakenteeltaan tiivis kaupunki ja yhteydet poliisilaitokselta ovat lyhyet sen eri osiin. Alueen ihmiset ja toimijat ovat valmiina auttamaan ja yhteistyöhön muun muassa vahingontekotapauksissa. Poliisi myös painottaa, että vaikka Peltosaaren kohdistuu hälytystehtäviä, on se monessa suhteessa hyvä alue poliisin näkökulmasta.

Suurin ongelma Peltosaareissa on julkijuopottelu. Poliisin mukaan *"kesäaikaan julkijuopottelu on silmiinpistävää ja asukkaat ovat reagoineet jo vuosia hirveen vahvasti."* Julkijuopottelusta seuraa erilaisia järjestyshäiriöitä, ja se on muihin Riihimäen alueisiin verrattuna näkyvää. Alueen juopotteluporukoihin kuuluu myös muita kuin peltosaarelaisia. Alueen ihmiset eivät pidä häiriötä aiheuttavista alkoholia nauttineista henkilöistä. *"Ihmisillä parvekkeilta yhteys siihen (kaarille, joilla nautitaan alkoholia), ja kun he kuuntelevat sitä aamusta iltaan, niin ne ovat kypsiä siihen."*, kommentoi poliisi. Alueen ongelmaksi koetaan myös näpistykset.

Yhteistyötä Peltosaaren koulun kanssa pidetään mahdollisuutena. Poliisin ja koulun välinen hyvä yhteistyö on jatkunut jo kaksikymmentä vuotta. Ajatusten vaihtoa koulun ja poliisin välillä käydään usein ja poliisi vieraileekin koululla aika ajoin. Poliisi toivoo myös, että kaupat varautuisivat hyvin järjestysmiesten avulla, jotta poliisitehtävät vähenisivät. Nähdään hyvänä, jos poliisi pystyisi toimimaan enemmän alueella ihmisten parissa. *"Hienoa jos siellä voisi olla joku 24 tuntia vuorokaudesta, joka kuuntelee heidän ongelmiaan, jotka ovat koirankakan ja huumejutun välillä"*. Uhkia alueella ei juuri nähty olevan.

Peltosaaren muutos viimeisen 3–10 vuoden aikana

Alueen ulkoinen olemus on muuttunut positiiviseen suuntaan. Rakennuksia ja pihoja on kunnostettu. Muutenkin alueen yleisilme on poliisin mukaan siistiytynyt. Myös muutaman yksittäisen talon kohdalla on ollut huomattavissa rauhoittumista uusien tuettujen asumisratkaisujen myötä. Tällä poliisi tarkoittaa päihteidenkäyttäjille tarjottua asuntolaa.

7.4.4

Alueen erityispiirteet ja poliisin selviytymiskeinot

Alueella tapahtuvaan julkijuopotteluun on puututtu tiukasti. *”Jos huonossa kunnossa, niin poliisi vie putkaan. Kaataa alkoholijuomia mahdollisesti pois”*. Myös sakkojen kirjoittaminen ja alueelta pois häätäminen on poliisille tuttua työtä Peltosaaressa. Alkoholiongelmaisille perustettiin muutama vuosi sitten *”puskabaari”*, joka sijaitsi metsässä Peltosaaren ja rautatieaseman välissä. Siellä oli nuotiopaikka, muutama penkki ja katos. Tarkoituksena oli antaa alkoholiongelmaisille paikka, jossa he saisivat olla rauhassa. Kaikki häiriötä aiheuttavat ihmiset eivät kuitenkaan menneet sinne, ja häiriöt jatkuivat myös *”puskabaarissa”*. Alue muutettiin myöhemmin parkkipaikaksi.

Erilaiset Peltosaarta kehittäneet projektit ovat olleet poliisin mukaan hyviä alueen kannalta. Projekteissa on tehty yhteistyötä kaupungin ja A-klinikan kanssa. Poliisi pitää hyvänä sitä, että projekteilla vaikutetaan alueeseen ja sen asujaimistoon kokonaisuutena. Peltosaariseura nähdään myönteisenä alueelle. Poliisin mukaan *”Peltosaariseura toimii hirveen hyvin, se on nähtävissä, paljon tosi hyvää toimintaa”*.

7.4.5

Peltosaaren kehittäminen

Peltosaareen on pyritty tuomaan asukkaiden tarvitsemia palveluja, minkä poliisikin näkee tärkeänä. Alueen valaistukseen tulisi poliisin mukaan panostaa. Alueen asukkaita on pyritty aktivoimaan ja heidän kanssaan on pyritty järjestämään yhteistointia. Yhteistyö Kotikulman Kiinteistöpalvelut Oy:n kanssa on jatkuvaa.

7.4.6

Peltosaaren toivottu tulevaisuus

Peltosaaresta toivotaan kaikille viihtyisää ja rauhallista aluetta, jossa myös poliisitehtävät olisivat vähäisiä. Nykyisinkin poliisin mukaan vain pieni murto-osa asukkaista aiheuttaa ongelmia, jotka kärjistyvät poliisitehtäviksi.

7.5

Koulu- ja nuorisotoimi

7.5.1

Miltä Peltosaari asuinalueena näyttää?

Haastatteluissa tulee esille Peltosaaren omaleimaisuus muihin alueisiin verrattuna. Niin sanotulla Riihimäen itäisellä alueella on kaksi imagoltaan selkeästi erilaista osaa: Pataistenmäen pientaloalue sekä Peltosaaren kerrostaloalue. Omakotialueilta on vaikeaa saada lapsia Peltosaaren kouluun vanhempien vastustuksen takia, minkä vuoksi koulun opetusryhmät ovat vajaakäytössä. Oppimistulosten osalta Peltosaaren koulu ei kuitenkaan eroa muista Riihimäen kouluista. *”Koulu tuottaa kuitenkin oppimistuloksia ihan samalla lailla kuin muutkin, opetusryhmät ovat vajaakäytöllä, kiitos sen, kun omakotialueelta ei pystytty sinne lapsia ohjaamaan vanhempien vastustuksen takia”*(K1). Koulun henkilökunta on innostunut työstään, eikä ole kokenut turvattomuutta koulupäivien aikana.

Peltosaaren erityispiirteeksi nousee sosiaalinen rakenne, joka on koko Riihimäkeen verrattuna poikkeava. Alueella asuu muuta Riihimäkeä enemmän maahanmuuttajia. *”Sitten sinne on keskittynyt (...) maahanmuuttajia, vietnamilaisvähemmistö, hyvin tiivis, joka kuvastaa sitä, että saattaa olla toisen tai kolmannenkin polven maahanmuuttajia, joiden vanhemmat eivät vieläkään puhu suomenkieltä ja lapset toimivat tulkkina. Ja kyllähän nämä*

lapset kielenkäytöltään tulevat hyvin toimeen, mutta käsitteiden hallinta on heillä selkeästi puutteellista”(K1).

7.5.2

Edut

Haastatteluissa Peltosaari nähdään *”tuhansien mahdollisuuksien paikaksi”*. Sen eduiksi mainitaan edullinen sijainti lähellä perus- ja liikuntapalveluita sekä ulkoilualueita. Sijainti on hyvä yhtäältä suhteessa Riihimäen keskustaan ja toisaalta lähikaupunkiin. Peltosaari koetaan myös rauhalliseksi ja turvalliseksi, vaikka maine on toisenlainen. *”Fyysiseltä etäisyydeltään se on ihan huippu paikka. Se on se lestinheittäjäporukka, siinä ostari-vuokrataloalueella”(K1).* Nuorisotoimen näkökulmasta positiivisiksi asioiksi nähdään yhteisöllisyys sekä lasten iloisuus ja avoimuus. *”Lasten kannalta, en sitten tiedä onko se hyvä vai huono, varsinkin niistä pienistä lapsista huomaa, että ne ovat oppineet selviytymään, tai ne eivät välitä pikkuasioista. Ja ehkä jotenkin, nämä pienet sitten ovat hirveen iloisia ja avoimia ja tulevat helpommin lähelle, kuin muualla. Se on hassua, että se näkyy täällä niin selkeesti”(K2).*

7.5.3

Ongelmat

Peltosaaren ongelmiksi nousee haastatteluissa neljä tekijää: alueen sosiaalinen rakenne, rauhattomuus, lyhyet asumisajat ja maine. Sosiaalinen rakenne on koettu liian yksipuoliseksi pienituloisen väestönosan osuuden ollessa muita alueita suurempi. Tämän koetaan johtavan siihen, että alueen perheet tarvitsevat enemmän ohjausta ja tukea.

”Ja mikä siellä on, niin jos sosiaalisia kerrostumia katsotaan, niin ylempi keskiluokka ja tavallaan, jos voi sanoa, johtavassa asemassa oleva porukka on huomattavasti enemmän vähemmistönä, kuin muilla asuinalueilla. Ja tästä johtuen siellä olisi kouluajan ulkopuoliseen toimintaan, harrastustoimintaan pitäisi olla enemmän ohjausta. Mutta selkeästi siellä on vanhempia ja perheitä, jotka tarvitsisivat tukea, eli tullaan sitten tähän perhetyön kuvioon, he eivät jaksa katsoa lapsensa koulunkäynnin perään samalla tavalla kuin ehkä monella muulla alueella. En ole kyllä edes ihan varma ovatko kaikki huoltajat tietoisia siitä, mitä kaikkia palveluja kaupungilla on tarjota sillä alueella”(K1).

Haastatteluissa ongelmaksi nousee alueen rooli läpikulkupaikkana. Ihmiset asuvat Peltosaarella pääsääntöisesti vain lyhyen aikaa, mikä näkyy koulussa oppilaiden suurena vaihtuvuutena ja levottomuutena. Haastateltavan arvioiden mukaan 35:stä ensimmäisen luokan aloittaneesta oppilaasta saattaa samalla kuudennella luokalla Peltosaaren koulussa opiskella enää alle kymmenen. *”Jos opetusryhmässä kaverit vaihtuvat jatkuvasti, niin ei se ole ollenkaan hyvä juttu”(K1).* Koulun ilmapiirin rauhoittamiseksi ja opetusryhmien tervehdyttämiseksi eri asuinalueiden oppilaiden sekoittaminen koettiin tarpeelliseksi. Nuorisotoimen puolella läpivirtaus ei välttämättä näy samalla tavalla, eikä nuorisotiloissa käyvissä nuorissa ole havaittavissa suurta vaihtuvuutta. Ne nuoret, jotka ovat Peltosaaresta muuttaneet pois, saattavat edelleen käydä Peltosaaren nuorisotilassa.

Peltosaaren alue koetaan rauhattomaksi. Nuorisotoimen näkökulmasta rauhattomuus voi näkyä lapsissa, vaikka suurempia ongelmia ei ole kohdattu. Lasten ongelmat koetaan johtuvan siitä, että perheiden tuki ei ole riittävää. Peltosaarella katso- taankin perheiden tarvitsevan tukea selkeästi enemmän kuin muilla alueilla. Lasten hakema kontakti nuorisotyöntekijään arvellaan johtuvan osittain siitä, että lapsi ei ole saanut kodissaan riittävästi huomiota. Peltosaarella lapset viettävät enemmän aikaa itseksensä ja ovat myöhempään ulkona kuin muilla alueilla, mikä nähdään ongelmana. Nuoret keksivät silloin *”älyttömiä tempauksia”*. Peltosaarella tapahtuu enemmän asioita, joita nuorisotyöntekijän täytyy olla selvittelemässä. Yhteydenotolla vanhempiin

ei välttämättä ole koettu olevan odotettua vaikutusta. *”Mun mielestä huolestuttavaa, että meidän isommat nuoret hengailee tuolla kaupoilla, kun ne ei ole täällä, ja juopot hakee niille viinaa ja tupakkaa, siihen ehkä jotain muutosta, mutta mitäpä sille tekisi, kun se on periaatteessa lähtöisin kotoa.”[...] ”Mä en usko että nää meidän nuoret, ei ne oo niin tyhmiä, että ne mitään tekis. Mä ehkä oonkin liian sinisilmäinen niiden suhteen. Kyllähän tässä kuulee kaikista tappeluista ja sen sellaisista, että aika avoimesti ne kertoo niistä. mutta ei siis mitään ihan älyttömiä ongelmia ole ollut”(K2).*

Peltosaaren koululle on annettu suhteessa enemmän resursseja niin opetuksen, jakotuntien kuin opetusryhmienkin suhteen. Annetun tuen ei koeta kuitenkaan olleen tuloksellista. Erityisen tuen piirissä oleville lapsille koetaan tarpeelliseksi muodostaa omia kuntouttavia ryhmiä ja palkata enemmän erityiskoulutettuja opettajia. Tavoitteena on, että lapset pystyisivät palaamaan normaalin opetuksen pariin ja kaikki saisivat peruskoulun päättötodistuksen.

Peltosaaren huono maine nousee haastatteluissa muutaman kerran esille. Peltosaaren maine vaikuttaa haastateltavien mukaan siihen, että vanhemmat eivät halua lapsiaan alueen kouluun. Peltosaaren kouluun on keskitetty Riihimäen vammaisopetus, mikä osaltaan saattaa vaikuttaa koulun maineeseen, vaikka oppimistulokset eivät poikkeakaan muista kouluista. Alun perin vammaisopetus on sijoitettu Peltosaaren kouluun siihen tarvittavien sopivien sosiaalitoimien takia.

7.5.4

Mahdollisuudet

Omistusasuntoyhtiöiden asukkaiden kannanotossa Peltosaaren kehittämisestä ilmenee, että alueelle kaivataan kansalaisopistoa. Tätä hanketta ollaan haastatteluiden perusteella valmiita viemään eteenpäin. Tällä hetkellä koulun liikuntasali on ahkerassa käytössä, mutta muiden koulun tilojen aktiivisempi hyödyntäminen vapaa-aikatoiminnassa ja niin sanottuna oppilaiden vapaa-ajan keskuksena koulupäivien jälkeen nähdään mahdollisena ja hyvänä ideana. Koululle ehdotettiin myös lähiliikuntapaikkaa, vaikka urheilupuisto onkin varsin lähellä Peltosaarta. Urheilupuisto koetaan olevan pienemmille lapsille hankala saavuttaa, mutta sitä käytetään silti. *”(Nuoret) käy useesti, ainakin pienemmät, mutta myös yllättävän moni isompikin käy siellä luistelemassa tai ihan vain hengailemassa kesäisin ja keväisin”(K2).* Lähiliikuntapaikan uskottiin kuitenkin aktivoivan enemmän omaehtoiseen liikkumiseen, tavoittavan paremmin peltosaarelaisia, minkä lisäksi lähiliikuntapaikka virkistäisi koulun pihamiljöötä. Alueen kehittämisessä tärkeäksi nousee asukkaiden aktivointi, jota voisi tukea ja mahdollistaa tarjoamalla koulun tiloja kuntalaisten käyttöön. Myös muita kuntalaisten omaehtoista toimintaa tukevia mahdollisuuksia voisi lisätä.

Nuorisotoimessa alueen mahdollisuuksia on mietitty lähinnä tapahtumien kautta. Peltosaareen ei ole varsinaisesti suunniteltu mitään uutta, vaan nuorisotoimen tapahtumia suunnitellaan koko kaupungin mittakaavassa. Riihimäellä on jo muutama isompi tapahtuma vuodessa, joissa käy kaikkien alueiden lapsia ja kaikilla nuorisotiloilla mainostetaan muiden nuorisotilojen tapahtumia.

Syksyisin koulujen alkaessa on niin sanottu seiskojen päivä, joka on tarkoitettu uusille seitsemäsluokkalaisille. Heidät kutsutaan tutustumaan koulutiloihin ja samalla pyritään herättämään kiinnostusta myös nuorisotiloihin. Tiloissa käyvät pääasiassa ne nuoret, joilla ei ole muita harrastuksia. Sillä ketkä tiloissa käyvät, on vaikutusta myös siihen, ketkä uskaltavat tulla nuorten iltoihin. Nuorisotyöntekijä painottaa kuitenkin, että tila on turvallinen ja rauhallinen ympäristö. Peltosaaren nuorisotila ei ole perjantaisin eikä lauantaisin avoinna. Viikonloppuisin palvelee keskustan nuorisotila Toffeli, ja perjantaisin myös Jukolan nuorisotila. Peltosaaren nuorisotilan perjantai-aukiolo nähdään mahdolliseksi, jos resurssit sen mahdollistaisivat. *”Pienempiä kävisi täällä vaikka joka päivä. Aina ne kyslee, miksi tämä ei ole joka päivä auki”(K2).*

7.5.5

Peltosaaren muutos 3–10 vuoden aikana

Peltosaaren ei nähdä muuttuneen kymmenen vuoden aikana. Rauhattomuuden kehityksessä ei havaita muutosta. Koulun näkökulmasta Peltosaaren pohjoispuolen rivitaloasutuksen rakentaminen näyttäisi rauhoittaneen koulun arkea, mutta muuten muutosta ei ole nähtävissä.

7.5.6

Peltosaaren kehittäminen

Poikkihallinnollinen yhteistyö nähdään yhdeksi keinoksi kehittää aluetta. Yhteistyö on toiminut edellisten projektien aikoina, mutta ei projektien päättymisen jälkeen. Projektit alkavat ja loppuvat, mutta pitempiaikaisille vaikutuksille tarvitaan rakenteellisia muutoksia ja kaikkien hallinnonalojen yhteistyötä. *”Nyt pidetään äärettömän tärkeänä tätä hanketta, koko Peltosaari-projektia. Koska mä en oikein voi käsittää, kuin keskelle kaupunkia voisi jäädä tällainen paikka. Projektit alkavat ja loppuvat, täytyy tehdä rakenteellisia muutoksia, ja se vaatii kaikkien hallinnonalojen yhteistyötä, kaavoituksesta lähtien”* (K1). Haastateltavien näkemyksen mukaan erityistä muutosta kaivattaisiin alueen sosiaaliseen rakenteeseen ja asuntojen hallintamuotoihin.

Näiden lisäksi pitäisi puuttua lyhyihin asumisaikoihin alueella, asukkaiden omaehtoisen toiminnan aktivoimiseen ja perheiden tukemiseen, sekä tuoda alueelle koko perheen tapahtumia. *”Lasten ongelmat tulevat ennemmin siitä, ettei perheiden tuki ole riittävä. Vapaa-ajan ja harrastustoimintaan ohjaaminen ja tietynnäköinen sosiaalinen kerrostuneisuus luo lapsille sellaisiakin kuvia, joita kaikkialla ei pidettäisi kovin normaaleina.”*[...] *”Lyhyellä aikavälillä, ennen kuin saadaan asukasrakennetta muutettua, niin kyllä lapset tarvitsisivat selkeästi ohjatumpaa, vähän erilaistakin aktivointia. Aktivointia tarvitaan, kun kaikilta huoltajilta sitä tukea ei tule niin paljon kuin pitäisi olla. Tarvitaan lasten ohjaamista tiettyjen harrastusten piiriin, liukkaalta polulta tukevammalle polulle”* (K1).

Riihimäellä on toiminut ennen viikonloppuilla katupartio, mutta partiointia on enää vain vappuna, uutena vuotena, koulujen päättäjäisinä ja ennen koulun alkua olevina viikonloppuina. Katupartio koetaan edelleen tarpeelliseksi järjestää, vaikkakaan nuoria ei ole enää helppo tavoittaa kaduilta. *”Ennen nuoret oli keskustassa kaduilla, mutta nyt siellä ei ole ketään. Me ei oikein tiedetä missä ne nuoret oikein on. Tai Peltissä ne on koululla tai kaupoilla pyörii, mutta keskustassa nuoria ei näy. Mutta kyllähän sitäkin toimintaa voisi kehittää, partiointia”* (K2). Yhteistyö sosiaalitoimen kanssa koetaan hyväksi ideaksi.

Kaavoituksen keinoin nähtiin olevan erilaisia mahdollisuuksia kehittää Peltosaarta. Peltosaaren kehittämisen yhdeksi keinoksi nähdään työpaikkojen sijoittaminen alueelle, jonka uskottaisiin muuttavan alueen profiilia välittömästi. Myös kaavojen muuttaminen ja kerrostalojen purkaminen rakennuskohtaisena toimenpiteenä nähdään mahdollisena. Hyvinkin pienillä hallintamuotojen muutoksilla saataisiin lisättyä alueen viihtyisyyttä. *”Mun mielestä rakennuskohtaisesti pitäisi pystyä kattomaan niitä malleja, mutta edelleen sanon sitä, että Linnunradankatu on kuin muuri, sen toisella puolella ollaan kuin normaalia elämää, en tiedä miksi sinne on jätetty tää kuvio (vuokratalovaltaisuus), sillä kohtaa pitäisi muutama vuokrataloasunto muuttaa omistusasunnoksi tavalla tai toisella, niin katkeis se kuvio siellä. Me tarvitaan totta kai vuokratalojakin”* (K1).

7.5.7

Peltosaaren tulevaisuus

Itäisellä alueella on kaksi kasvualuetta, Vahteristo 1 ja Vahteristo 2, joiden rakentaminen lisää väkimäärää noin seitsemällä sadalla uudella asukkaalla. Uudet kasvualueet

ja se, että lasten vanhemmat suosivat ennakkoluulojen vuoksi muita kouluja, aiheuttaa haasteita koulutoimen järjestämiseen Riihimäen itäisellä alueella. Peltosaaren koulu on itäisen alueen suurin alakoulu. Vanhemmat haluavat lastensa käyvän mieluummin alueen muita fyysisesti kauempana ja kooltaan pienempiä kouluja. Pienemmät koulut eivät kuitenkaan riitä kasvavan väestön tarpeisiin. Ratkaisuehdotukseksi on esitetty koulujen muuttamista, että alueen kolme koulua olisivat 1–2-luokkalaisille ja muut koulut 3–5-luokkalaisille. Tämän muutoksen nähdään edesauttavan myös sosiaalista sekoittumista alueella. Muutoksen läpivieminen voi tosin olla vaikea toteuttaa, koska opetushenkilökunta ensisijaisesti vastustaa muutosta ja omakotiväestöllä on myös eriävät mielipiteet asiasta. Luokkajakoon on kuitenkin mahdollista tehdä muutoksia, kun perusopetus tullaan jakamaan ylä- ja alakouluihin.

Tulevaisuudessa toivotaan alueen maineen muuttuvan ja Peltosaari nähtävän kaupungin haluttuna kerrostaloalueena. *”Ei tää niin paha paikka ole, kuin ihmiset kuvittelee tai luulee. Onhan tää ihan ok paikka, mutta tottahan, kun on paljon vuokra-asuntoja, niin onhan tää meno toisenlaista kuin muualla”*(K2).

7.6

Kulttuuri ja vapaa-aika

7.6.1

Miltä Peltosaari asuinalueena näyttää?

Kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan näkökulmasta Peltosaari näyttää asuinalueena haasteelliselta. Peltosaaren alueella asuu paljon ihmisiä, joiden erityistarpeet on huomioitava. Alueen asukkaat tulevat eri kulttuuritaustoista ja osin sosioekonomisesti heikommista väestönosista. Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluiden tuottaminen näille kohderyhmille koetaan välillä ongelmalliseksi. Alueen liikuntapaikat, kuten alueen pohjoispuolella sijaitseva urheilupuisto sekä koulun liikuntasali ovat aktiivisessa käytössä. Ei ole kuitenkaan selvää, ovatko asukkaat tyytyväisiä saatavilla oleviin palveluihin. Kokonaisuudessaan kulttuuri- ja vapaa-ajanhallinnon edustajan mukaan nämä palvelut ovat kuitenkin järjestetty alueella hyvin.

7.6.2

Etuja, ongelmia, uhkia ja mahdollisuuksia

Alueen tärkeimpänä etuna pidetään sitä, että kaikki kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut ovat hyvin saavutettavissa. Liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut ovat Peltosaareissa ja kulttuuripalvelut vain lyhyen matkan päässä Riihimäen keskustassa. Kehittämisen näkökulmasta etuna voidaan pitää sitä, että alueella on riittävän suuri väestöpohja, joka edesauttaa palvelujen keskittämistä ja niiden tuomista alueelle. Peltosaaren keskeinen sijainti ja asukkaiden yhteisöllisyys nousivat keskustelussa myös esille.

Maahanmuuttajien tarvitsemat palvelut koettiin epäselviksi. Asiaa ei ole kuitenkaan lähdetty tarkemmin selvittämään.

Haastateltu hallintoalan edustaja näkee Peltosaareissa paljon kehityspotentiaalia. Liikunta- ja nuorisopalveluita voisi parantaa entisestään. Sen sijaan kulttuuripalveluiden viemistä alueelle ei kannateta, koska ne sijaitsevat niin lähellä Riihimäen keskustassa. Myöskään taiteen sijoittamista alueelle ei kannateta suuren ilkevaltariskin takia. Mahdollisuutena pidetään asuntokannan lisäystä. Jos alueella lähdetään toteuttamaan laajempaa muutosta, kuten vuokra-asuntokannan osittaista purkamista, myös taiteen sijoittamista alueelle pitää harkita uudelleen. Suurimpana uhkana pidetään sitä, että alueella ei kokonaisuudessaan tapahtuisi kehitystä. Kulttuuri- ja vapaa-ajanhallinnossa alueen kehitystä luonnehditaan seuraavasti: *”*(Peltosaaren kehitys on) yhteydessä

koko asemaseudun kehitykseen, ei saa jäädä pois siitä kehityksestä”. Tämä koetaan tärkeäksi, sillä vastakkainen kehitys veisi aluetta huonompaan suuntaan. ”Jos jämähdetään, alue muuttuu rauhottomammaksi”, toteaa haastateltu hallintoalan edustaja.

7.6.3

Peltosaaren kehittäminen ja tulevaisuus

Kulttuuri ja vapaa-ajan palveluiden kannalta suurta kehittämisen tarvetta ei ole, koska ne sijaitsevat aivan Peltosaaren vieressä. Alueelle on kuitenkin suunnitteilla kotikaupunkipolku, joka edistäisi uusien kaupunkiin muuttajien ja riihimäkeläisten kotiutumista. Toteutuessaan se olisi Riihimäen toinen kotikaupunkipolku. Myös rautatieaseman läheisyydessä sijaitsevat VR:n veturitallit olisivat houkutteleva paikka sijoittaa kulttuuripalveluja. ”VR:n veturitalleille löytyisi heti käyttöä ja se palvelisi samalla Peltosaarta, koska se on ihan vieressä”, riemastuu edustaja. Veturitallit ovat tosin vielä VR:n käytössä. Urheilupuiston tekojää tullaan kattamaan lähiaikoina. Lisäksi mieltittävänä on uuden rullalautapuiston rakentaminen. Nykyinen rullalautapuisto on niin huonokuntoinen, että se tullaan purkamaan.

Kulttuuritoimintaa Peltosaareen ei kaupungin puolelta ole suunniteltu, mutta asiaan kyllä kannustetaan. Esimerkiksi jos jokin yhdistys ottaisi toimintaa vastuulleen, kaupunki olisi valmis tukemaan: ”Siellä (Peltosaarella) on toimiva ja vilkas asukas-yhdistys, käsittääkseni. Heidän kanssa toivoisi enemmän yhteistoimintaa”.

Peltosaaresta toivotaan paikkaa, jossa lapsiperheiden olisi viihtyisä ja turvallinen asua. Peltosaaren asukasrakenteen toivotaan monipuolistuvan.

7.7

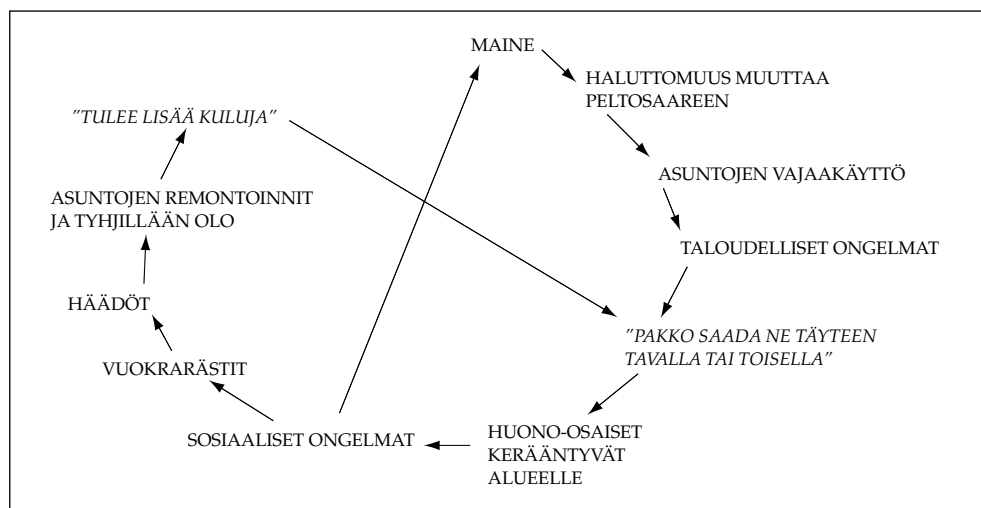
Yhteenvedo

Eri hallinnonalojen näkökulmat ja painotukset ovat osin erilaisia, mutta eroja voimakkaammin haastatteluista nousee esiin suuri toistuvuus Peltosaaren ongelmien luonteen ja taustan tulkinnassa. Sosiaaliset ongelmat nousevat etumaisiksi kaikissa haastatteluissa ja niiden taustalla nähdään alueen poikkeuksellinen vuokratalovaltaisuus. Lisäksi kannetaan huolta alueen maineesta, jonka nähdään heikentävän aluetta entisestään.

Näiden erillisten seikkojen lisäksi oman tulkintamme mukaan valtaosaa haastatteluista leimasi ajattelutapa, joka liitti nämä yksittäiset piirteet toisiinsa eräänlaiseksi alikehityksen kehäksi (ks. kuva 1, s. 142).

On syytä korostaa, että yksikään haastateltava ei esittänyt tällaista, kuvan 1 esittämää kehää ja se tässä mielessä perustuu haastattelijoiden tekemään tulkintaan. Kuitenkin jokainen haastateltavista näki jonkinlaisia, Peltosaaren heikkoutta tai ongelmia ylläpitäviä yhteyksiä tai niiden muodostamia ketjuja. Lisäksi näissä käsityskannoissa oli merkittävää toistuvuutta. Jos nämä erilaiset painotukset ja niissä esiintyvä toistuvuus yhdistetään toisiinsa, syntyy kuvan 1 muodostama kokonaisuus.

Olennaista tässä on yhtäältä se, kuinka keskeiselle sijalle Peltosaaren maine selityksissä nousee, ja toisaalta se, millä tavalla se on viranhaltijoiden näkemyksen mukaan yhteydessä muihin, Peltosaarta leimaaviin ongelmiin, vuokratalo- ja asunto-osakeyhtiöiden taloudellisiin vaikeuksiin ja paikallisiin sosiaalisiin ongelmiin. Haastatteluissa nousee esille vuokrataloyhtiöiden taloudelliset ongelmat, jotka nähdään myös asumisen kehittämisen uhkana. Taloudellinen tilanne on pahentunut vuokratien, remonttien ja saneerausten myötä, mikä johtuu osaltaan rakennusten huonosta kunnosta ja osaltaan vuokralaisten välinpitämättömyydestä. Kiinteistöhuolto-yhtiö kohtaa haasteita niin asuntojen kuin asukkaidenkin kanssa. Huolto-yhtiön haastattelussa ei suoraan tule esille pelon kokemuksia työssä, vaikka varovaisuuden merkitys mainitaankin.

Kuva 1. Sosiaalisten ja taloudellisten ongelmien kasaantuminen Peltosaareessa. (Kunnallishallinnon haastattelujen perusteella laadittu kuva).

Asuntojen vajaakäyttö ja alhaiset hinnat vaikeuttavat niiden korjausta, alueelle on vaikea saada asukkaita, väestöpohja vinoutuu, tulokseksi syntyy sosiaalisia ongelmia, jotka edelleen heikentävät sitä mainetta, joka lähtökohtaisesti on heikko, ja määrittää alueen haluttavuuden paikallisilla asuntomarkkinoilla alhaiseksi.

Sikäli kuin kehälle nähdään jonkinlaista lähtökohtaista rakenteellista perustaa, se haastatteluissa näyttäisi lähinnä liittyvän alueen voimakkaaseen vuokratulovaltaisuuteen. Kun ongelmille nähdään alueen rakennuskantaan liittyvä rakenteellinen perusta, syntyy tilanne, jossa erilliset hallintokunnat – omine keinoineen – päätyvät potemaan vähintäänkin jonkinasteista voimattomuutta paikallisten pulmien edessä. Vain harvat paikalliset kehittämishankkeet koetaan onnistuneiksi (vrt. poliisin huumevalvonta). Tulos on, että monet paikalliset viranhaltijat olivat valmiita harkitsemaan myös radikaaleja toimia alueen kehittämisessä, jos muut eivät auta.

Peltosaaren kehittämisohdotuksia tiedusteltaessa useat haastateltavat toivat esille Riihimäen kaupungin työryhmän vuonna 2006 laatiman vuokra-asuntostrategian kehittämistoimenpiteitä. Lähes kaikki haastatellut toivat vahvasti esille näkemyksen, jonka mukaan aluetta tulee kehittää laaja-alaisesti. Kehitykseen tulisi vaikuttaa sekä rakenteellisesti että kaavallisesti, jotta vuokra-asuntojen ja omistusasuntojen suhde, sekä tätä kautta sosiaalinen rakenne muuttuisi "terveemmälle" pohjalle. Alueelle tulisi sijoittaa lisää palveluita ja muita toimintoja kuten työpaikkoja. Useat haastateltavat olivat joidenkin rakennusten purkamisen kannalla, mikäli se koettaisiin taloudellisesti kannattavimmaksi ratkaisuksi.

Hallintokuntien edustajien haastatteluissa ei tullut esille suuria hallinnon alojen välisiä näkemyseroja. Suurien eroavaisuuksien puuttumista voidaan pitää myönteisenä asiana Peltosaaren kehittämisen kannalta. Yhteistyön voi odottaa sujuvan hyvässä yhteisymmärryksessä. Haastateltavien tavassa puhua Peltosaaresta on kuitenkin merkittävä ero. Hallinnon tasolla Peltosaaresta tuotiin helpommin esille sen ongelmallisiksi koetut piirteet ja aluetta tarkasteltiin ikään kuin etäämmältä. Alueella työskentelevät toivat enemmän esille myös Peltosaaren hyviä puolia, joita he näkivät olevan alueella hallinnon tasolla työskenteleviä verrattuna enemmän. Alueella työskentelevät kokivat alueen ihan tavalliseksi lähiöksi, jossa on omat ongelmansa. He ehkä välttelivät leimaamasta mielikuvaa alueesta huonommaksi ja todennäköisesti heillä on myös enemmän myönteisiä kokemuksia Peltosaaresta. Kaikki suhtautuivat kuitenkin positiivisesti Peltosaari-projektiin ja näkivät rakenteellisten muutosten toteuttamisen tärkeiksi ja tarpeellisiksi.

8 Peltosaaren asukaskysely

Saara Yousfi & Rami Ratvio

8.1

Johdanto

Tässä luvussa analysoidaan Helsingin yliopiston maantieteen laitoksen toteuttaman Riihimäen Peltosaaren asukaskyselyn tuloksia. Kyselyn tavoitteena on kartoittaa Peltosaaren tulevan kehittämisen tueksi sitä, kuinka alueen nykyiset asukkaat arvioivat asuntojaan ja asumistaan eri osalohkoilla. Jokaiseen peltosaarelaiskotiin jaetussa kirjekyselyssä tiedusteltiin monipuolisesti heidän asumiseensa liittyviä teemoja (kts. liite 2, s. 170).

Tutkimuksessa selvitetään asumistyytyväisyyttä eri tasoilla. Alueellisesti Peltosaarta tarkastellaan jakamalla tämä keskellä kaupunkia oleva lähiö koilliseen, kaakkoiseen, lounaiseen ja luoteiseen osa-alueeseen, jotta voidaan paikantaa alueen sisäisen dynamiikan erot ja ongelmakohdat. Asukaskyselyllä haetaan tietoa asunnon toimivuudesta ja alueella viihtymisestä, koetusta turvallisuudesta, asukkaiden päivittäisestä toimintaympäristöstä ja liikkumisesta sekä alueen kehittämistä koskevista asenteista ja ehdotuksista. Peltosaaren asukkaiden asumistyytyväisyyden ja arjen osalohkojen kokeminen suhteutetaan Helsingin kaupungin vuonna 2001 toteuttaman vuokratalokyselyn tuloksien ja Stakesin ja Helsingin kaupungin tietokeskusten vuonna 2002 toteuttaman Pääkaupunkiseudun hyvinvointi -asumistutkimuksen vastaaviin tuloksiin.

Peltosaaren asukaskysely on toteutettu osana Helsingin yliopiston maantieteen laitoksen, VTT:n ja TKK:n EcoDrive-tutkimusprojektia.

8.2

Aineisto

Asukaskysely jaettiin kaikkiin Peltosaaren 1750:een kotitalouteen helmikuussa 2009. Asukkaita pyydettiin palauttamaan vastaukset Peltosaaren päivittäistavarakaupan lukittuun vastauslaatikkoon tai alueen kiinteistöpalveluyrityksen postiluukkuun.

Ensimmäisen kyselykierroksen jälkeen kaikkiin kotitalouksiin jaettiin ensimmäinen ja puolentoista viikon vastausajan jälkeen toinen karhukierros. Ensimmäisen kyselykierroksen jälkeen vastausprosentti jäi neljääntoista prosenttiin. Uusilla jakokierroksilla pyrittiin nostamaan kyselyn vastausprosenttia sekä varmistettiin, että kysely oli tavoittanut alueen kaikki kotitaloudet. Kyselyyn saatiin yhteensä 527 vastausta lopullisen kotitalouksien vastausprosentin ollessa 30 prosenttia. Kyselyiden vastausprosentti on ollut alueella tyypillisesti alhainen (Ravanti 2009).

Asukaskyselyyn aktivoituneiden vastaajien suhteelliset osuudet eroavat Peltosaaren todellisesta väestörakenteesta. Tämän vuoksi aineiston pohjalta ei ole mielekästä laatia keskimääräisestä kyselyyn vastaajasta demografisten ominaisuuksien perusteella kuvaa. Aineiston lievä vinous otetaan huomioon aineiston analysoinnissa siten, että kunkin analyysin osalta tarkistetaan vastaajatyyppejen väliset keskinäiset erot ja suhteutetaan Peltosaaren kokonaisuuteen. Tällä tavoin aliedustetut ryhmät saavat tarvitsemansa merkityksen osana kokonaisuutta.

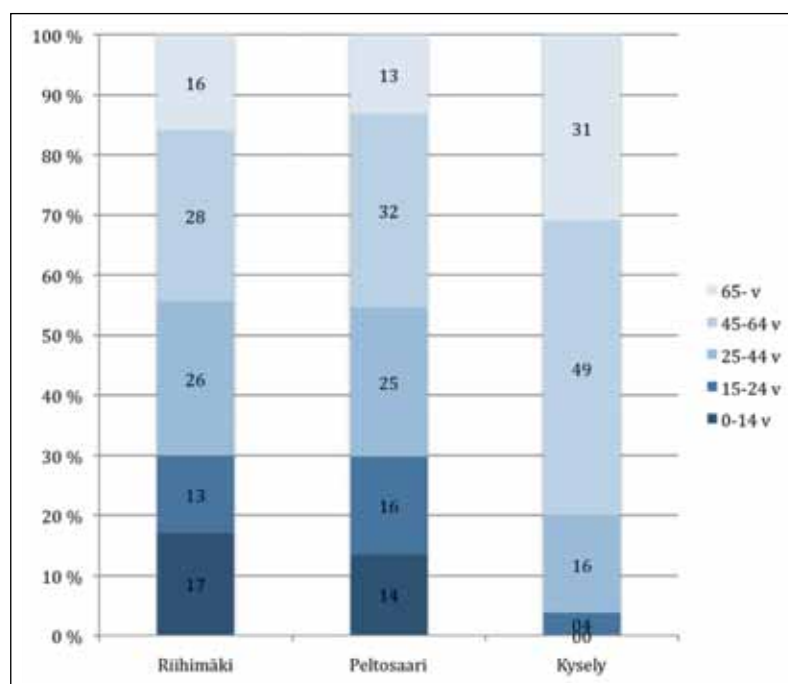
8.3

Peltosaaren osa-alueiden ja vastaajien profiili

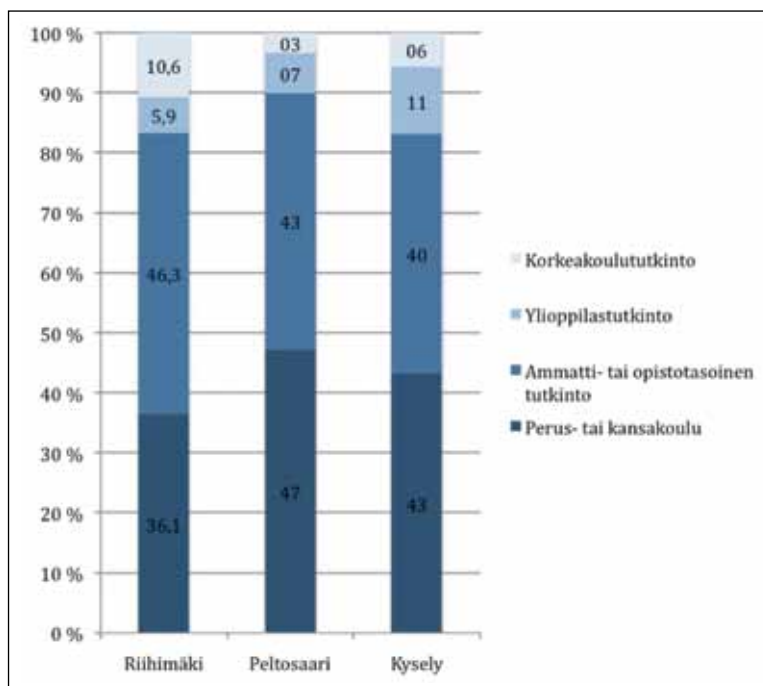
Kyselyyn vastanneista noin kaksi kolmasosaa on naisia ja kolmannes miehiä. Suurin ikäryhmä vastaajista ovat 45–64 -vuotiaat, joiden osuus on lähes puolet. Kyselyssä aliedustettuina ovat nuoret ja työikäiset (kuva 1). Kotitaloudessa on keskimäärin 1,65 asukasta. Noin puolet vastaajista on yhden hengen talouksia. Lapsiperheiden osuus kyselyyn vastanneista on oikeassa suhteessa alueen lapsiperheisiin nähden. Yli 95 prosenttia vastaajista puhuu äidinkielenään suomea ja noin prosentti ruotsia. Aineisto ei mahdollista kieliryhmittäisten analyysien tekoa johtuen muiden kuin suomenkielisten vähäisestä lukumäärästä aineistossa. Tilastojen mukaan vieraskielisten osuus Peltosaaren asukkaista vuonna 2007 oli 8,8 prosenttia (Riihimäen tilastot, ks. Holstila et. al 2010), mutta asukaskyselyyn heistä vastasi ainoastaan yhdeksän. Maahanmuuttajien tavoittaminen tutkimuksiin on usein todettu vaikeaksi (Forsander & Alitolppa-Niitamo 2000), eikä tätä ole helpottanut ainoastaan suomenkielellä tarjolla ollut kyselylomake.

Yliedustettuina kyselyssä ovat korkeakoulu- tai ylioppilastutkinnon suorittaneet ja aliedustettuina perus- tai opistotutkinnon suorittaneet (kuva 2). Ammattiasemaltaan on eniten työntekijöitä. Aliedustettuina ovat työttömät ja alemmat toimihenkilöt sekä lisäksi opiskelijat. Lähes puolet kyselyyn vastaajista on eläkeläisiä kun heidän väestöosuus Peltosaarella todellisuudessa on vajaa neljännes.

Peltosaaren eriytymistä ja sisäisen dynamiikan eroja selvitetään jakamalla Peltosaari koillis-, kaakkois-, lounais- ja luoteisosiin kuvan 3 mukaisesti. Käytetyn aluejaon on määritellyt Riihimäen kaupungin tekninen virasto. Vastaajista 34 prosenttia asuu koillisella ja 33 prosenttia kaakkoisella osa-alueella. Lounaisen alueen vastaajien osuus jää 22 prosenttiin aineistosta ja luoteisella alueella 11 prosenttiin. Aineiston vastaajien osuudet mukailevat Peltosaaren todellista asukasjakaumaa vain lievästi painottuen koilliseen ja kaakkoon. Tilastokeskuksen mukaan Peltosaaren asukasluku vuonna 2007 oli 2702 henkeä ja Riihimäen teknisen viraston mukaan Peltosaarella

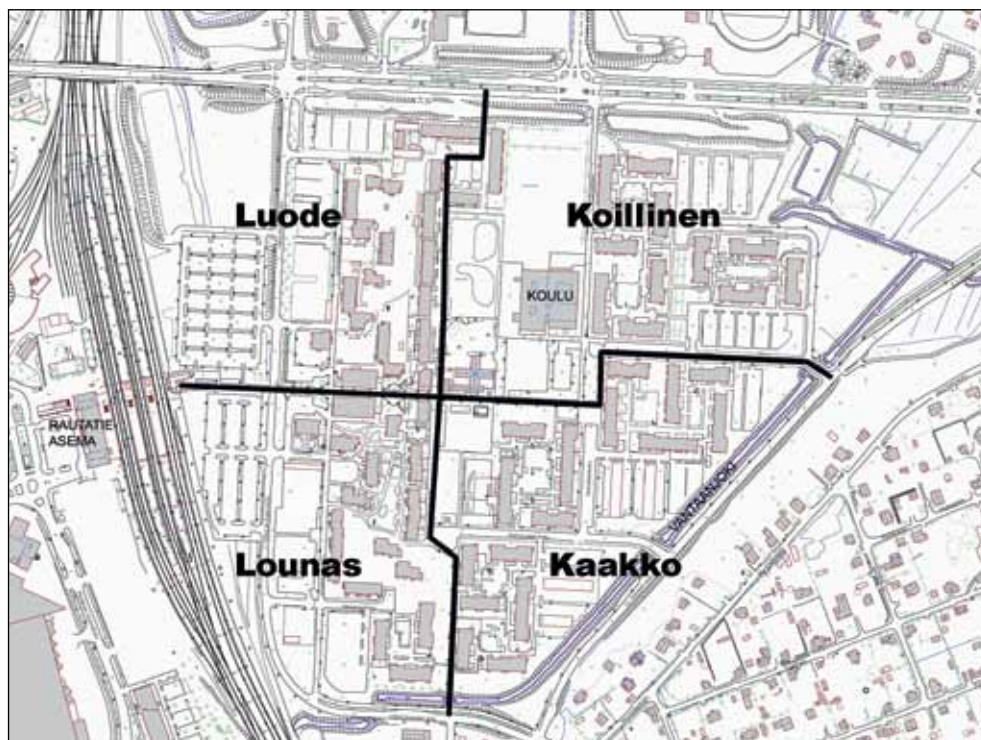
Kuva 1. Riihimäen, Peltosaaren ja kyselyaineiston vastaajien ikärakenne.

Kuva 2. Riihimäen, Peltosaaren ja kyselyaineiston vastaajien koulutusrakenne.

on 1750 kotitaloutta eli perhettä. Tilastokeskuksen ruututietokannan (vuodelta 2007) tilastoyksikkö ei täsmää käytetyn aluejaon kanssa, mutta suuntaa antavasti väestö-osuudet ovat koillisessa 31 prosenttia, kaakossa 20 prosenttia, lounaassa 32 prosenttia ja luoteessa 17 prosenttia lähiön koko asukaskannasta.

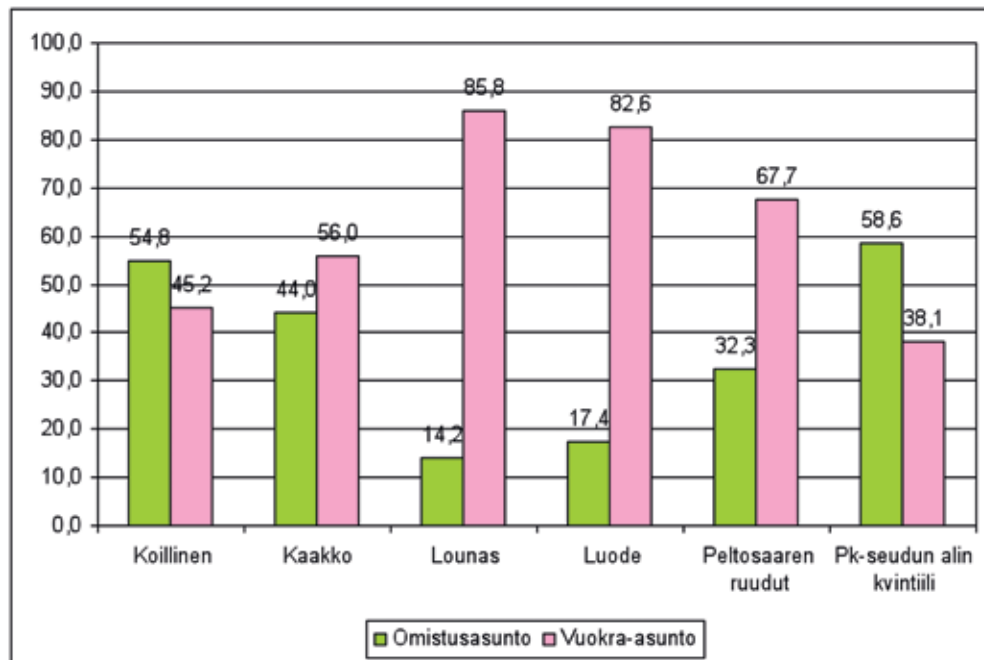
Lähiön keskeisiä erikoispiirteitä ovat alhaiset työllisen väestön osuudet ja alhainen koulutusaste, mitkä yhteisvaikutuksineen näkyvät tilastoissa 67 prosentin pienitu-

Kuva 3. Kyselyn analysoinnissa käytetty Peltosaaren osa-aluejako.

loisuutena. Työllisten osuudet ovat koillisessa 50 prosenttia, kaakossa 35 prosenttia, lounaassa 36 prosenttia ja luoteessa 40 prosenttia. Korkeakoulutuksen suorittaneet peltosaarelaiset ovat keskittyneet kaakkoon, jossa heidän osuutensa on yksitoista prosenttia (muilla alueilla vain 2–5 prosenttia).

Keskeinen Peltosaaren osa-alueiden erilaisuutta rakentava tekijä on asuntojen hallintasuhteissa. Peltosaaren asukaskyselyyn vastanneista 60 prosenttia asuu omistusasunnoissa kun vastaava osuus Tilastokeskuksen vuoden 2007 ruututietokannan mukaan on 32 prosenttia. Vuokra-asujat eivät ole siis aktivoituneet samassa määrin vastaamaan kyselyyn. Kuvassa 4 näkyy, että omistusasuntojen osuus laskee siirryttäessä koillisesta kaakkoon, lounaaseen ja luoteeseen. Kaikilla Peltosaaren osa-alueilla omistusasuntojen osuus on vähäisempi kuin pääkaupunkiseudun alimman kvintiilin alueilla. Asukaskyselyaineiston mukaan yksityisten vuokra-asuntojen osuus on lounaisella alueella lähes kaksi kertaa yleisempää muihin osa-alueisiin nähden.

Kuva 4. Peltosaaren asuntojen omistussuhde Tilastokeskuksen ruututietokannan 2007 mukaan verrattuna pääkaupunkiseudun alimman kvintiilin aineistoon.

8.4

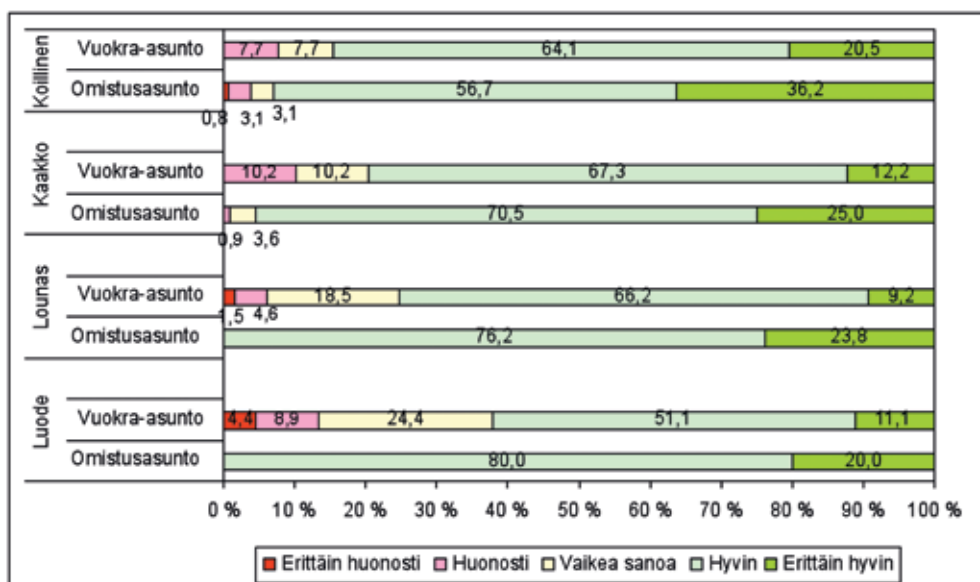
Asumistyytyväisyys

Peltosaarelaiset ovat pääosin tyytyväisiä nykyisiin asuntoihinsa. Vahva enemmistö, jopa 86 prosenttia peltosaarelaisista, viihtyy hyvin tai jopa erittäin hyvin, kun vastaavasti huonosti tai erittäin huonosti viihtyvien osuus on viisi prosenttia. Näin ollen Peltosaari koetaan keskimääräisesti tarkasteltuna viihtyisänä. Hyvin viihtyvien osuus on korkeampi kuin Helsingin kaupungin vuokrataloissa, joissa vastaava kysely suoritettiin vuonna 2001. Alueellisesti viihtyvyydessä on merkittäviä eroja. Peltosaaren luoteisosan tilanne on heikoin; erittäin hyvin viihtyvien osuus jää alle kolmentoista prosentin ja erittäin huonosti asunnossaan viihtyvien osuus kasvaa vajaaseen neljään prosenttiin (taulukko 1).

Taulukko 1. Asunnossa viihtyminen Peltosaaren osa-alueittain ja vertailuna Helsingin kaupungin vuokratalokyselyn vastaava tulos.

	Miten viihdytte nykyisessä asunnossanne?					Helsingin kaupungin vuokratalo kysely
	Luode	Lounas	Koillinen	Kaakko	Peltosaari	
Erittäin hyvin	12,7%	14,7%	32,3%	20,9%	22,5%	19%
Hyvin	56,4%	69,7%	58,1%	69,9%	64,4%	58%
Vaikea sanoa	20,0%	11,0%	4,8%	5,5%	8,1%	15%
Huonosti	7,3%	2,8%	4,2%	3,7%	4,0%	7%
Erittäin huonosti	3,6%	1,8%	0,6%		1,0%	1%
Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Erittäin hyvin viihtyvien osuus laskee siirryttäessä koillisesta kaakkoon, lounaasta luoteeseen, mikä on heijastumaa alueittaisista ongelmista, joita jatkossa tarkastellaan yksityiskohtaisemmin. Omistusasujat viihtyvät keskimäärin vuokra-asujia paremmin nykyisissä asunnoissaan. Omistusasujista kertoo viihtyvänsä huonosti alle neljä prosenttia. Vuokra-asujista huonosti ja erittäin huonosti viihtyviä on huomattavasti enemmän: luoteessa yli kolmetoista prosenttia (kuva 5).

Kuva 5. Tyytyväisyys asuntoon asunnon omistussuhteittain ja Peltosaaren osa-alueittain tarkasteltuna.

Kouluarvosanoin tarkasteltuna Peltosaari pärjää hyvin saaden kyselyyn vastanneilta asuinaluetyytyväisyyden keskiarvoksi 7,3 ja asuntotyytyväisyyden keskiarvoksi 8,1. Huolestuttava piirre tulee esiin osa-alueittaisissa jakaumissa (taulukot 2 ja 3). Luoteisen alueen asukkaista joka kymmenes antaa alimman eli heikon arvosanan ja joka kolmas antaa välttävän arvosanan. Asuntotyytyväisyyden alueelliset jakaumat ovat samansuuntaisia asuinaluetyytyväisyyden kanssa siten, että luoteis- ja lounaisosat pärjäävät merkittävästi koillista ja kaakkoa heikommin, mutta kuitenkin siten, että omaan asuntoon ollaan merkittävästi tyytyväisempiä kuin alueeseen yleisemmin.

Taulukko 2. Aluetyytyväisyyden kouluarvosanat tarkasteltuna Peltosaaren osa-alueittain.

	Aluetyytyväisyys				Yhteensä
	Luode	Lounas	Koillinen	Kaakko	
Heikko, 4	9,3%	,9%	4,3%	1,2%	3,1%
Välttävä, 5-6	33,3%	28,7%	13,7%	21,5%	21,8%
Tyydyttävä, 7-8	51,9%	60,2%	60,9%	60,1%	59,5%
Kiitettävä, 9-10	5,6%	10,2%	21,1%	17,2%	15,6%
Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Taulukko 3. Asuntotyytyväisyyden kouluarvosanat tarkasteltuna Peltosaaren osa-alueittain.

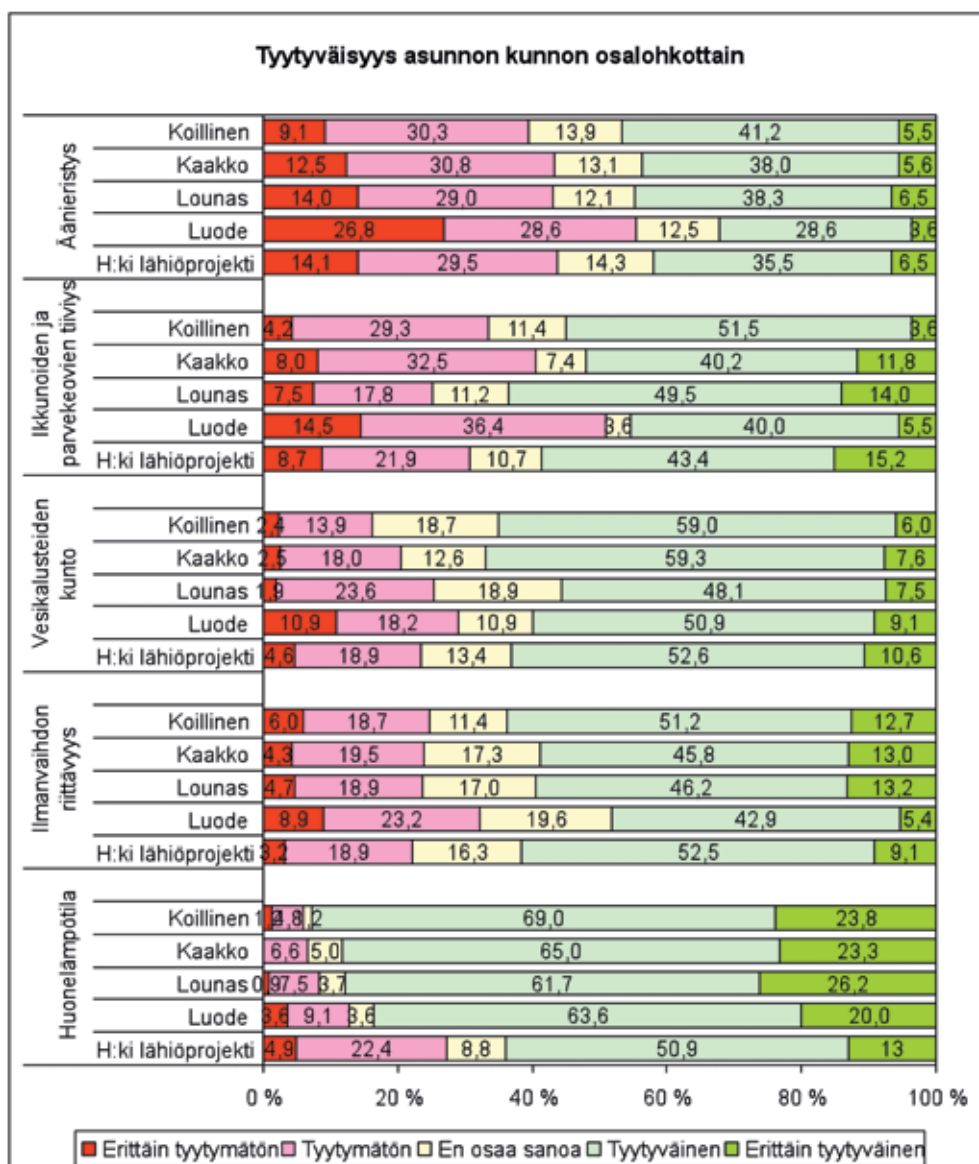
	Asuntotyytyväisyys				Yhteensä
	Luode	Lounas	Koillinen	Kaakko	
Heikko, 4	5,6%	3,7%		0,6%	1,7%
Välttävä, 5-6	14,8%	9,3%	7,5%	7,6%	8,8%
Tyydyttävä, 7-8	48,1%	56,1%	45,9%	48,1%	49,2%
Kiitettävä, 9-10	31,5%	30,8%	46,5%	43,7%	40,4%
Yhteensä	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Asuinalue- ja asuntotyytyväisyyksissä ei ole merkittäviä eroja sukupuolittain eikä koulutusasteittain, mutta kieliryhmittäin suomen- ja ruotsinkieliset ovat asteen verran tyytyväisempiä vieraskielisiin nähden. Tässä on kuitenkin muistettava, että kieliryhmittäinen aineisto ei ole vieraskielisten osalta edustava, joten tiedot eivät ole luotettavia vaan suuntaa-antavia.

Enemmistö peltosaarelaisista antoi myönteistä palautetta asunnon kunnosta viiden kysytyn osalohkon osalta. Huonelämpötila sai eniten myönteistä palautetta kaikilla Peltosaaren osa-alueilla, jopa Helsingin lähiöprojektialueiden arvoja enemmän. Ikkunoiden ja parvekeovien tiiviys sekä äänieristys ovat yleisimpiä ongelmia kaikilla pienalueilla (kuva 6). Äänieristykseen on Peltosaassa kaikkiaan tyytymättömiä yli 40 prosenttia vastaajista, mutta luoteisella alueella jopa yli puolet. Ikkunoiden ja parvekeovien tiiviys vaivaa luoteisen asukkaista 51 prosenttia ja kaakon asukkaista 41 prosenttia. Ilmanvaihdon riittävyys on luoteessa joka kolmas asukas tyytymätön ja muilla alueilla joka neljäs. Helsingin kaupungin lähiöprojektialueiden vuokratalojen keskiarvoon verrattuna Peltosaaren asuntojen kuntoon ollaan aavistuksen verran tyytyväisempiä koillisessa, kaakossa ja lounaassa. Luoteisen Peltosaaren asukkaiden asuntotyytyväisyys jää Helsingin lähiöprojektialueiden vuokratalojen asukkaiden antamien keskiarvojen alle ja erittäin tyytymättömien osuudet ovat suuret.

Asumisen hintaan, eli vuokran tai yhtiövastikkeen suuruuteen on 35 prosenttia tyytymättömiä Peltosaaren luoteisosassa, ja koillisosassakin vielä lähes joka viides.

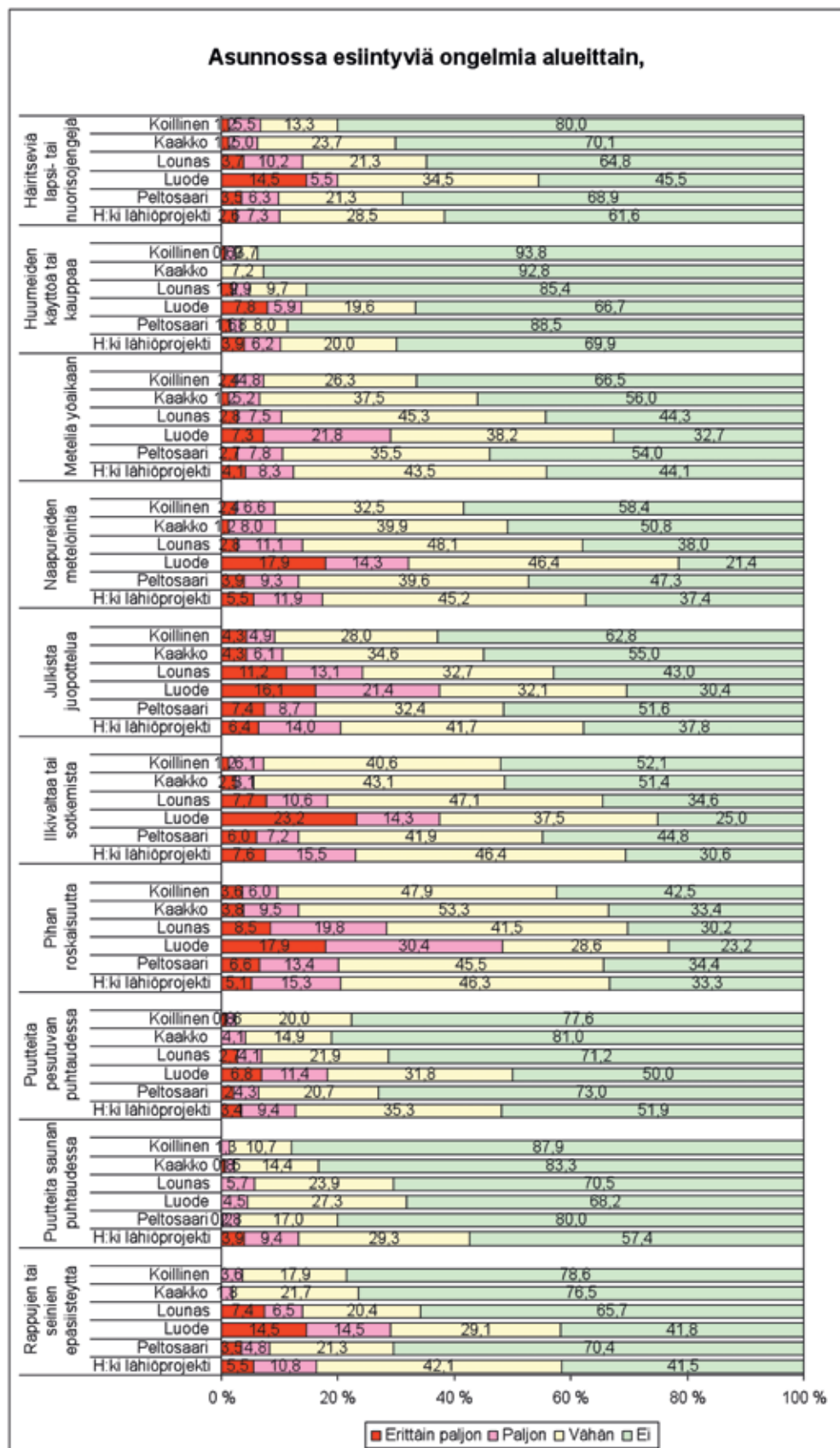
Talokohtaisia ongelmia kysyttäessä luoteisosan talot esiintyvät muihin Peltosaaren alueisiin ja Helsingin kaupungin lähiöprojektialueisiin verrattuna erittäin ongelmallisina (kuva 7). Luoteisen alueen vastaajista puolet sanoo pihalla esiintyvän paljon roskaisuutta, kaksi viidestä sanoo olevan paljon ilkeävaltaa ja paljon julkista juopotte-
lua, joka kolmas sanoo olevan paljon rappujen epäsiisteyttä, paljon naapureiden metelöintiä ja paljon meteliä yöaikaan. Joka viides vastaaja kokee olevan paljon häiritseviä lapsi- ja nuorisojengejä sekä epäsiistit pesutuvan tilat. Tämän lisäksi luoteessa useampi kuin joka kymmenes kokee talossa olevan paljon huumeiden käyttöä tai kauppaa.

Kuva 6. Tyytyväisyys asunnon kunnon osalohkoittain Peltosaaren osa-alueilla, vertailuna Helsingin kaupungin lähiöprojekti-alue.

Lounaisen alueen vastaajista lähes joka kolmas kokee talonsa pihalla esiintyvän paljon roskaisuutta, joka neljäs kertoo olevan paljon julkista juopottelua, joka viides kokee talossa esiintyvän paljon ilkkua ja sotkemista. Useampi kuin joka kymmenes kokee, että talonsa rapuissa on paljon epäsiisteyttä, naapurit metelöivät paljon myös yöaikaan ja on paljon häiritseviä lapsi- tai nuorisojengejä. Kaakkosen alueen taloissa joka kymmenes kokee talonsa pihalla paljon roskaisuutta ja paljon julkista juopottelua. Muut kaakkosen alueen taloissa ilmenevät ongelmat ovat vastaajien mukaan vähäisempiä. Koillisessa samaiset ongelmat ilmenevät muita Peltosaaren osa-alueita lievemmin.

Peltosaaren asunnot pärjäävät keskimäärin hyvin vertailtaessa niitä Helsingin itäsuunnan lähiöihin, jotka ovat mukana lähiöprojekteissa. Luoteinen Peltosaaren osa-alue itsessään on merkittävästi heikompi kuin itäisen Helsingin lähiöprojekti-alueiden keskiarvo ja esiintyy peltosaarelaisittain ongelmallisimpana. Tarkasteltaessa Peltosaarta asuntojen omistussuhteiden mukaan säilyvät alueelliset erot myös omistusasujien keskuudessa.

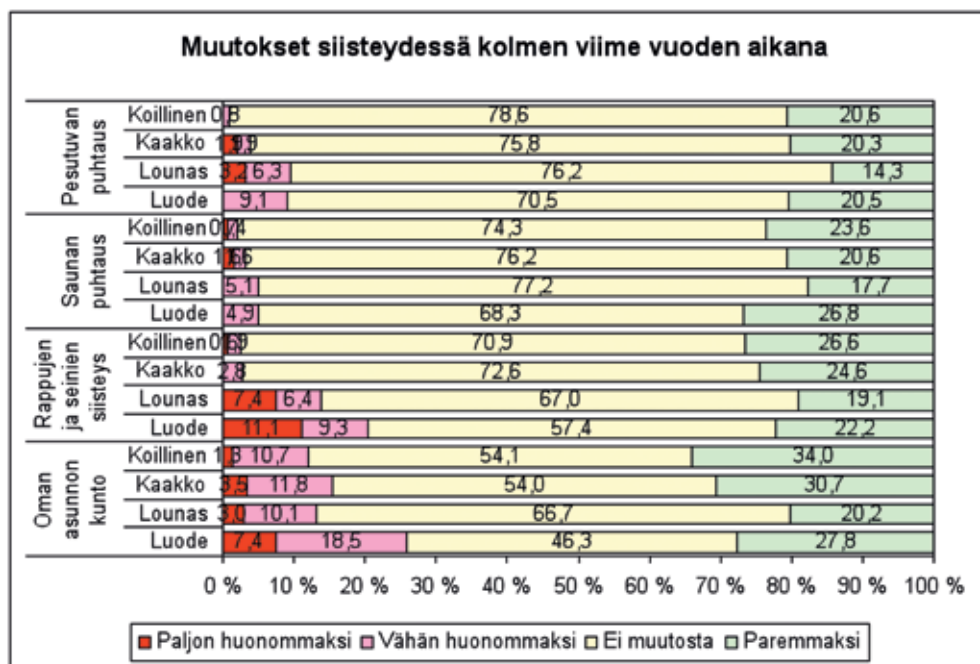

Kuva 7. Asunnossa esiintyviä ongelmia Peltosaaren alueittain ja vertailuna Helsingin kaupungin lähiö projektialue vuodelta 2001.

Kysyttäessä viimeisten kolmen vuoden aikana tapahtuneita muutoksia liittyen siisteys- ja sosiaaliseen häiriökäyttäytymiseen näkyy jälleen alueelliset erot merkittävinä, mutta sen lisäksi asunnon omistussuhde. Asumiskustannusten osalta muutoksen parempaan ovat kokeneet omistusasujat ja yksityiset vuokra-asujat. Asumiskustannusten muutoksen paljon huonompaan suuntaan raportoineet ovat lähes yksinomaan Riihimäen kaupungin vuokra-asujia.

Oman asunnon kunto on parantunut lähes kolmanneksella asukkaista sekä koillisessa että kaakkoisessa Peltosaaressa (kuva 8). He ovat yksinomaan omistusasujia. Asunnon kunto on parantunut myös reilulla neljänneksellä luoteisessa Peltosaaressa, ja joka viidennellä lounaisen asukkaalla. Näistä noin kolmannes on kaupungin vuokra-asujia. Samaisena ajanjaksona on kuitenkin ollut monta muuta asuntoa, joissa asuntokohtaisia parannuksia ei ole tehty, ja joiden asuntojen kunto on merkittävässä määrin heikentynyt. Luoteisen asukkaista seitsemän prosenttia kokee asunnon kunnon muuttuneen paljon huonommaksi (he ovat kaikki kaupungin vuokra-asujia) ja 19 prosenttia vähän huonommaksi (heistä 80 prosenttia on kaupungin vuokra-asujia).

Noin joka viides vastaaja kullakin pienalueella kokee pesutuvan puhtauden parantuneen oman talonsa osalta, mutta samalla on muutamissa luoteisen ja lounaisen pienalueen taloissa kehityksen suunta muuttunut heikommaksi siten, että joka kymmenes luoteisen ja lounaisen asukas kokee pesutuvat epäsiistimmiksi aikaisempaan nähden.

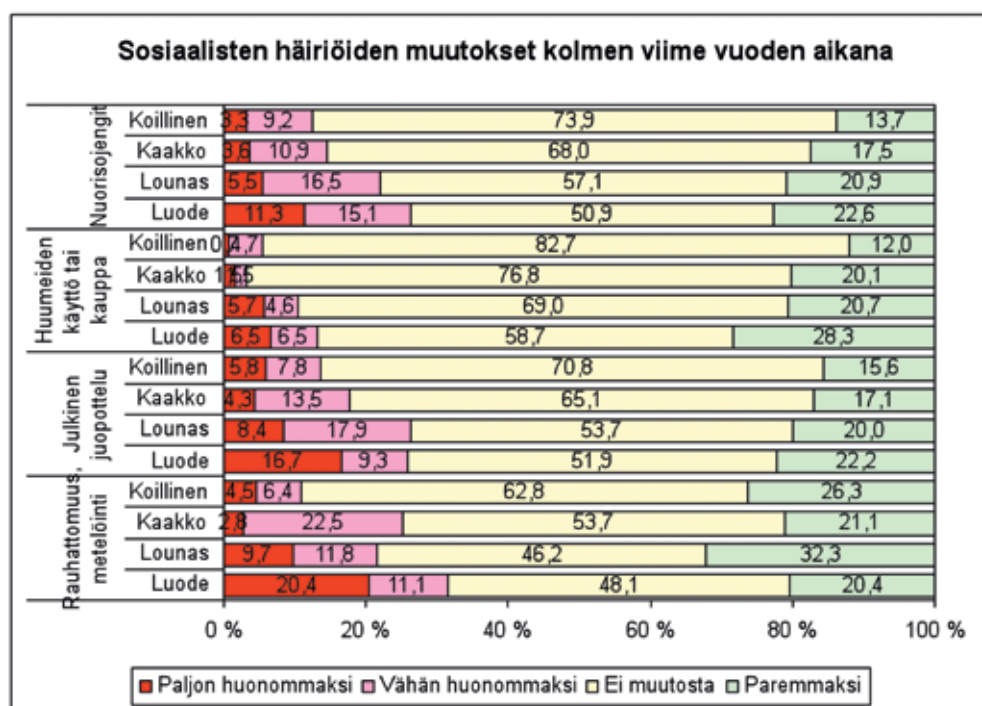
Kuva 8. Kolmen viime vuoden aikainen kehitys siisteyden osalta pienalueittain.

Nuorisojengien ja julkisen juopottelun ongelmallisuus on pääosin lisääntynyt luoteessa ja lounaassa kolmen viime vuoden aikana vaikka samalla noin viidennes vastaajista näilläkin alueilla kokee muutoksen olleen parempaan. Selvää yhteistä piirrettä ei löydy määrittelemään ketkä kokevat muutoksen parempaan tai huonompaan tältä osin.

Kolmen viime vuoden aikana rauhattomuus ja metelöinti ovat lisääntyneet lähes joka kolmannen luoteisen asukkaan ja joka neljännen kaakkoisen asukkaan mielestä (kuva 9). Luoteisen alueen omistusasujat ja Jealha Oy:n vuokra-asujat eivät ole kokeneet muutosta kumpaankaan suuntaan. Muutokset luoteessa parempaan kokeneet

ovat kaikki kaupungin vuokra-asujia, mutta kuitenkin vain viidennes kaikista luoteisen alueen vastaajista. Muutokset huonompaan kokeneet vastaajat ovat yksityisten, kaupungin, HOPS:n ja kuntien eläkevakuutuksen vuokratalojen asukkaita.

Lounaisella pienalueella rauhattomuus ja metelöinti ovat kehittyneet parempaan joka kolmannen vastanneen asukkaan mielestä (näin kokevat ovat pääosin kuntien eläkevakuutuksen ja kaupungin vuokra-asujia), mutta samalla on kuitenkin taloja, joissa on käynyt toisin. Joka viides lounaisen alueen asukas kokee rauhattomuuden ja metelöinnin lisääntyneen (pääosin kaupungin vuokra-asujia, mutta myös omistus-asujia ja yksityisiä vuokralaisia). Muilla pienalueilla rauhattomuuden ja metelöinnin muutoksen kokeminen ei ole yhteydessä asumismuotoon.

Kuva 9. Kolmen viime vuoden aikainen kehitys sosiaalisten häiriöiden osalta pienalueittain.

Taulukko 4. Asuinalueen eniten mainitut ilon ja viihtymisen aiheet teemoittain.

- 1. Hyvä sijainti keskustaan ja sen palveluihin nähden sekä liikenneyhteydet**
"Rautatieaseman läheisyys, palveluiden parantuminen (Kauppakeskus Atomi); pääsee nopeasti muualle jos tarve vaatii; helppo liikkua jalan"
- 2. Ulkoilumahdollisuudet, luonnonläheisyys ja viheralueet**
"Tämä on luonnonläheistä aluetta, näkee paljon lintuja, joskus jopa rusakko juoksee pusikkoon; sorsalampi; hiihtoreitit"
- 3. Rakentamisen väljyys**
"oma piha-alue; väljä ja matala rakentaminen"
- 4. Asukkaiden yhteisöllisyys**
"rehtiys, oikeudenmukaisuus; naapurit, joista suurimman osan kanssa ystävyksiä; Tellustupa; pihakokoukset; jokainen hyväksytään sellaisena kuin on"
- 5. Rauhallisuus ja turvallisuus**
"liikennemeluttomuus ja -turvallisuus; autoteiden vähäisyys; turvallista lähiöelämää"
- 6. Siisteys**
"pihan siisteys"
- 7. Muut tekijät**
"Kesätori; edullinen asuminen; hyvä asunto; kirpputori"

Asukkaita pyydettiin nimeämään yhtäältä asuinalueella koettuja ilon ja viihtymisen aiheita ja toisaalta alueen ongelmia. Yleisimmät ilon ja viihtymisen aiheina koetut asiat ovat teemoittain taulukossa 4. Luoteis- ja lounaisosien vastaajat korostavat ilon ja viihtymisen aiheissa sijaintiin liittyviä tekijöitä, koillis- ja kaakkoisosissa mainitaan useammin oma pihapiiri ja asuintalo. Asuinalueella koetuissa ongelmissa nuoremmat ikäluokat mainitsevat turvallisuuteen liittyviä ongelmia hieman vanhempia ikäluokkia useammin, mikä voi selittyä muun muassa nuorempien asumisella rauhattomamassa alueen osassa tai aktiivisemmalla alueen käytöllä.

Asukkaat arvostavat Peltosaarella yleisimmin alueen sijaintia suhteessa Riihimäen keskusta ja sen palveluihin sekä toimivia liikenneyhteyksiä ja lyhyitä etäisyyksiä. Toiseksi eniten positiivisia mainintoja saa Peltosaaren luonnonläheisyys, vihervävyys ja näihin liittyvät ulkoilumahdollisuudet. Kolmanneksi eniten arvostetaan rakentamisen väljyyttä. Asukkaat kokevat Peltosaaren etuina riittävän matalan rakentamisen, avaruutta tuovat piha-alueet ja ikkunanäkymät. Myös naapureilta saatu tuki, liikenneturvallisuus, pihojen siisteys ja tapahtumat mainitaan positiivisina tekijöinä.

Alueen tärkeimpiä ongelmia sekä erityisiä asuntoon tai asuinympäristöön liittyviä kehitystoiveita koskevat vastaukset ovat pitkiä ja yksityiskohtaisia. Asukkaiden yleisimmin mainitsemat ongelmakohdat on koottu teemoittain yleisimmin mainituista harvemmin mainittuun taulukossa 5. Eniten tyytymättömyyttä aiheuttavat erilaiset sosiaaliin ongelmiin liittyvät häiriöt kuten julkijuopottelu, nuorisojengit ja häiriköasukkaat. Yleisinä ongelmina vastaajat mainitsevat myös alueen epäsiisteyteen sekä asunnon ja kiinteistön kuntoon tai yhdyskuntarakenteeseen liittyvät ongelmat.

Taulukko 5. Asuinalueen eniten mainitut ongelmat ja harmin aiheet teemoittain.

1. Sosiaaliset ongelmat

"julkijuopottelu; kurittomat lapsijoukot ja nuorisojengit; naapureiden piittaamattomuus järjestyssäännöistä ja häiriköasukkaat; ilkeiden teko kellarissa ja pyörävajoissa"

2. Epäsiisteys

"roskaaminen; huonosti hoidetut pihat vuokratiloissa; rumat talot; autonromut parkkipaikoilla; huonosti toimivat jätepiest"

3. Asuntojen, kiinteistöjen ja yhdyskuntarakenteen ongelmat

"asuntojen kunto: vetoisuus, huono äänieristys; liian tiivis rakentaminen; kolkot pihat; ei sähköpistoketta parkkipaikalla, lisää leikkikelineitä"

4. Hallinnolliset ongelmat

"epäselvyydet parkkipaikkojen ja autotallien käytöstä, epäselvyydet kiinteistöhuoltoyritysten vastuukysymyksistä"

5. Alueen huono maine

"negatiivinen mediajulkisuus: media haukkuu ja yleistää koko alueen"

6. Alueen tulvaherkkyys ja vesiongelmat

"puutteelliset vesikaadot; vesialtaat kaduilla lumen sulaessa"

7. Muut ongelmat

Liikenne: "autoliikenne kaduilla ja kävelyteillä, mopoliikenne",
Sijainti: "liian kaukana keskustasta", huonot palvelut, asukkaiden mielipiteitä ei kuulla tarpeeksi

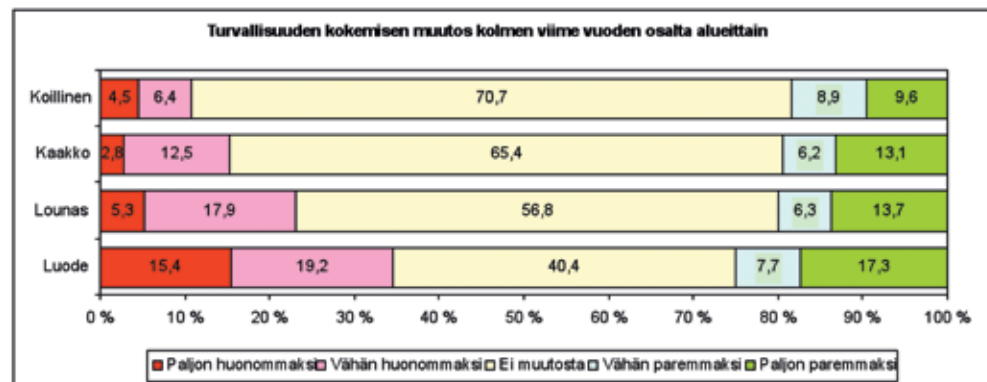
8.5

Turvallisuus

Peltosaaren asukkaiden kokemaa kehityksen suunnan muutosta tiedusteltiin kyselylomakkeessa kysymällä: "Mitä mieltä olette kehityksen suunnasta kolmen viime vuoden aikana? Onko tilanne muuttunut paremmaksi vai huonommaksi kun ajattelette..." Tässä kysymyksen esittämisen muodossa on heikkoutena se, että kysymyksessä ei selkeästi tarkenneta kaikkien osalohkojen osalta mitä kohdeyksikköä kysymyksellä tarkoitetaan. Esimerkiksi turvallisuuden kokeminen on omaa taloa laajemman alueen kehitykseen vahvasti sidoksissa.

Muutokset turvallisuuden kokemisessa vaihtelevat vastaajien keskuudessa. Vastajan asunnon omistussuhde ja vastaajan ikä eivät ole merkittäviä selittäviä tekijöitä turvallisuuden kokemisen muutoksessa, mutta sen sijaan vastaajan ammattiasema on. Työnantajat, johtajat, asiantuntijat ja ylimmät virkamiehet, työttömät ja opiskelijat kokevat muutoksen olleen enemmänkin huonompaan suuntaan. Eläkeläiset ja yrittäjät mainitsevat muutoksen useammin olleen parempaan suuntaan. Enimmäkseen Peltosaarella yli kymmenen vuotta asuneiden mielestä turvallisuus on kolmen viime vuoden aikana parantunut. Alueellisesti turvallisuuden muutoksen kokemisessa on merkittäviä eroja siten, että aluekohtaisesti mielipiteen ilmaisu kehityksen suunnasta lisääntyy kumpaankin kehityksen suuntaan siirryttäessä koillisesta kaakkoon, lounaasta luoteeseen. Koillisella ja kaakkoisella alueella vastaajista useampi kokee muutoksen olleen parempaan. Lounaisella ja luoteisella alueella vastaajista useampi kokee turvallisuuden heikentyneen (kuva 10).

Julkinen juopottelu ja nuorisojengit ovat lisääntyneet joka neljännen luoteisen ja lounaisen pienalueen asukkaan mielestä kolmen viime vuoden aikana. Luoteessa joka kolmas asukas kokee kuitenkin huumeiden käytön ja kaupan vähentyneen paremmaksi.

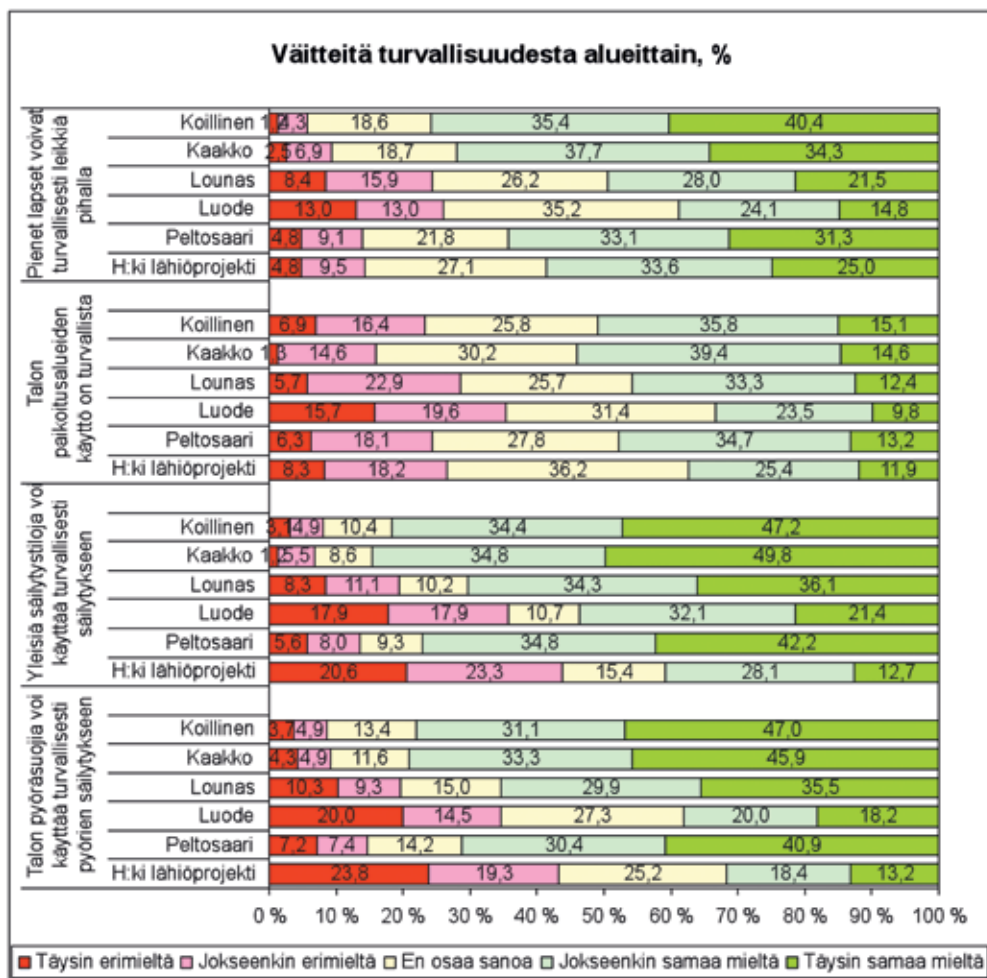
Kuva 10. Turvallisuuden kokemisen muutos kolmen viime vuoden osalta alueittain.

Kuinka turvallisuuden kokeminen sitten ohjaa asukkaiden päivittäisiä toimia? Aineellisen materiaalin säilyttämiseen liittyvä turvattomuus Peltosaaren koillis-, kaakkois- ja lounais-alueilla on huomattavasti Helsingin lähiöprojektialueita parempaa. Luoteisella alueella reilu kolmannes vastaajista kokee että pyöräsuojia ja talon yleisiä säilytystiloja ei voi käyttää turvalliseen säilytykseen eikä talon paikoitusalueiden käyttö ole turvallista (kuva 11).

Merkittävä alueellisen päivittäisen turvallisuuden heikkous koskee lapsia. Reilu neljännes luoteisen ja lounaan asukkaista ei koe pihoja pienille lapsille turvallisiksi leikkipaikoiksi. Luoteisen vastaajista jopa kolmetoista prosenttia on täysin eri mieltä siitä, että pienet lapset voisivat turvallisesti leikkiä pihalla. Helsingin lähiöprojekti-alueilla vastaava täysin erimielistä olevien osuus oli alle viisi prosenttia.

Koillisella ja kaakkoisella alueella yleiset säilytystilat ja pyöräkatokset koetaan lounaista ja luoteista aluetta useammin turvallisiksi mutta silti vajaa kymmenes pitää niitä turvattomina. Paikoitusalueen kokee vajaa joka viides turvattomaksi. Pienten lasten ulkoiluun kokee vajaa kymmenes liittyvän turvattomuutta.

Päivittäistä turvattomuutta kokee Peltosaarella muutama prosentti kunkin pienalueen asukkaista. Kuukausittain tai useammin väkivallan kohteeksi pelkää luoteisen alueen asukkaista lähes joka neljäs kyselyyn vastanneesta (taulukko 6). Turvattomuus keskittyy voimakkaasti vuokra-asujiin kullakin pienalueella. Peltosaarelaisten kokema turvallisuus on keskimäärin samaa luokkaa kuin pääkaupunkiseudulla vuonna

Kuva 11. Väitteitä turvallisuudesta alueittain Peltosaaren osa-alueilla, vertailuna Helsingin lähiöprojekti-alueet.

2002 tehdyn kyselyn alimman kvintiilin eli pääkaupunkiseudun köyhimpien alueiden viidenneksen kokema turvallisuus. Peltosaaren luoteisen alueen turvattomuus on kuitenkin vielä tätä huomattavasti heikompa. Luoteisella alueella pelkää väkivallan kohteeksi joutumista viikoittain yksitoista prosenttia, kun pääkaupunkiseudun alimman kvintiilin alueella vastaavaa pelkoa kokee viisi prosenttia. Kuukausittain väkivallan kohteeksi joutumista luoteis-Peltosaassa pelkää 24 prosenttia, kun pääkaupunkiseudun alimman kvintiilin alueella kuukausittain pelkää kymmenen prosenttia.

Taulukko 6. Asukkaiden kokema väkivallan pelko alueella.

On pelännyt kuluneen vuoden aikana asuinalueellaan... ...väkivallan kohteeksi joutumista.						
	Koillinen	Kaakko	Lounas	Luode	Peltosaari yhteensä	Pk-seudun alin kvintili
	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	
Päivittäin	3,6	4,3	2,8	1,8	3,6	2,3
Viikoittain	7,2	7,4	4,6	10,9	7,2	5,5
Kuukausittain	9,6	12,9	16,7	23,6	13,9	10,3
Joskus vuoden aikana	45,2	44,6	49,1	56,4	47,2	45,7

Myös asuntomurron pelko on Peltosaareissa suurinta luoteisella alueella, jossa asuntomurron viikoittainen ja kuukausittainen pelko on kaksi kertaa yleisempää kuin vastaava pääkaupunkiseudun alimman kvintiilin alueiden pelko: viikoittain asuntomurtoa kotiinsa pelkää luoteessa yli seitsemän prosenttia ja kuukausittain kuusitoista prosenttia vastanneista (taulukko 7). Muilla Peltosaaren osa-alueilla asuntomurron pelko on vähäisempää kuin pääkaupunkiseudun verrokkialueilla.

Taulukko 7. Asukkaiden kokema asuntomurron pelko alueella.

On pelännyt kuluneen vuoden aikana... ...asuntomurtoa kotiinsa.						
	Koillinen	Kaakko	Lounas	Luode	Peltosaari yhteensä	Pk-seudun alin kvintiili
	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	
Päivittäin	1,2	1,2	0,9	3,6	1,5	1,9
Viikoittain	2,4	2,5	1,9	7,3	3,0	4,2
Kuukausittain	3,0	5,5	4,6	16,4	5,8	8,3
Joskus vuoden aikana	30,5	34,2	38,0	47,3	35,3	50,2

Kaikilla Peltosaaren alueilla pimeällä kävelyn pelko on yleisempää kuin pääkaupunkiseudun alimman kvintiilin alueiden asukkaiden kokema pelko. Peltosaarelaisista yhdeksän prosenttia pelkää kävelemistä pimeällä yksin päivittäin, ja 23 prosenttia pelkää kuukausittain kävellä pimeällä (taulukko 8).

Taulukko 8. Asukkaiden kokema pelko kävellä pimeällä yksin alueella.

On pelännyt kuluneen vuoden aikana asuinalueellaan... ...kävelemistä pimeällä yksin.						
	Koillinen	Kaakko	Lounas	Luode	Peltosaari yhteensä	Pk-seudun alin kvintiili
	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	
Päivittäin	9,0	8,0	8,5	14,3	9,3	6,2
Viikoittain	16,9	16,7	16,0	25,0	17,7	12,5
Kuukausittain	18,7	22,3	23,6	39,3	23,4	19,6
Joskus vuoden aikana	62,7	69,7	68,9	67,9	66,9	56,7

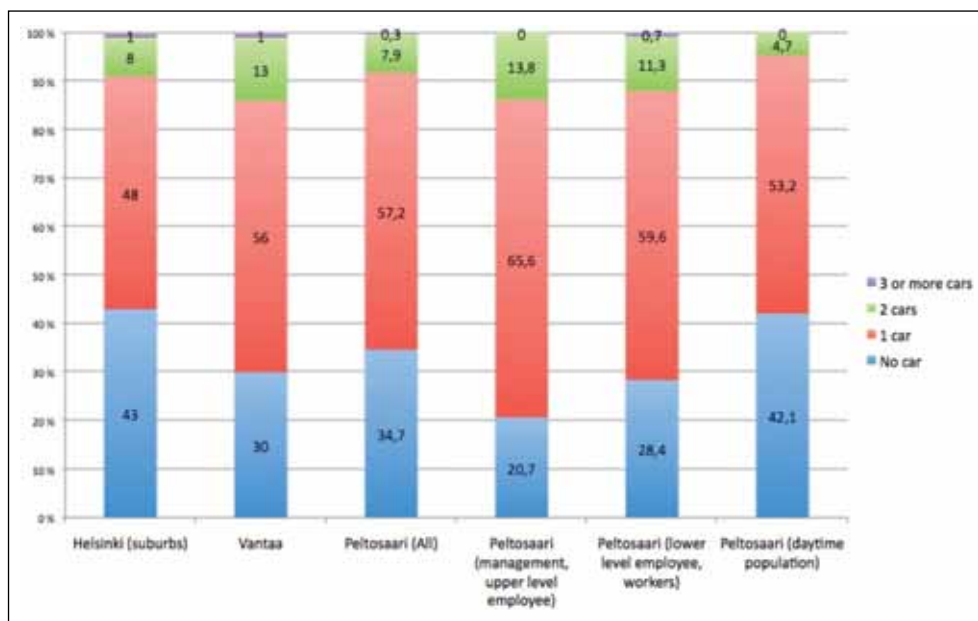
8.6 Päivittäinen toimintaympäristö

8.6.1

Asukkaiden liikkumistottumukset

Peltosaaren asukkaiden päivittäistä toimintaympäristöä on tarkasteltu asukkaiden liikkumistottumusten ja sosiaalisen kanssakäymisen näkökulmasta. Liikkumistottumusten selvittämistä varten vastaajia pyydettiin kirjaamaan yhden arkipäivän aikana tekemänsä matkat matkapäiväkirjaan. Asukkailta tiedusteltiin YTV:n käyttämän matkapäiväkirjamallin mukaisesti matka-aikaan, kulkutapaan, matkan tarkoitukseen ja lähtö- ja paluuosoitteisiin liittyviä tietoja. Matkapäiväkirjan täytti 349 vastaajaa, ja yhteensä aineistossa on 890 matkaa. Vertailuaineistona on käytetty YTV:n pääkaupunkiseutua koskevaa matkapäiväkirja-aineistoa vuodelta 2002.

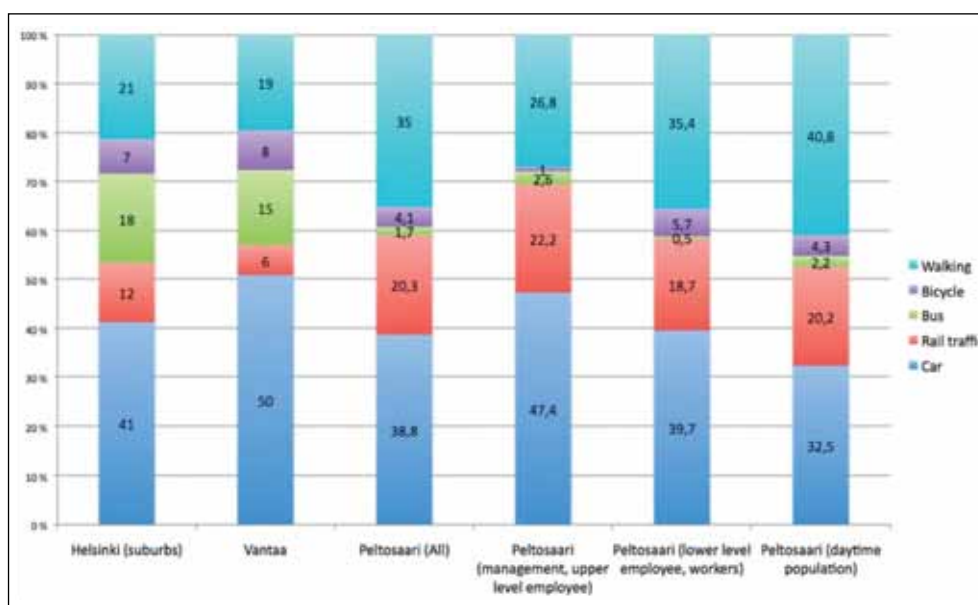
Peltosaaren vastaajien keskimääräinen autonomistusaste on hieman Helsingin lähiöitä korkeampi, mutta Vantaan keskiarvoa matalampi (kuva 12). Miehistä noin viidenneksellä ei ole autoa säännöllisesti käytettävissä, kun naisilla osuus on kaksi viidennestä. Myös asunnon hallintamuodolla ja osa-alueella on yhteys autonomistusosuuteen. Pienin autonomistusosuus on vuokra-asunnoissa ja Peltosaaren luoteisella alueella. Autonomistusosuus vaihtelee myös vastaajien ammattiaseman mukaan.

Kuva 12. Autonomistusaste ammattiaseman mukaan Peltosaarella, Vantaalla ja Helsingin lähiöissä.

Työnantajien, yrittäjien, johtajien, ylempien virkamiesten, asiantuntijoiden ja ylempien toimihenkilöiden muodostamaan ylimpään ryhmään kuuluvista vastaajista vähintään yksi auto on noin 80 prosentilla, kun päiväväestöön eli alueella myös arkipäivisin aikaa viettäviin työttömiin, eläkeläisiin ja opiskelijoihin kuuluvilla vastaajilla osuus on alle kuusikymmentä prosenttia.

Sekä Helsingin lähiöalueiden kulkutapavalintoihin että Vantaan keskiarvoon verrattuna vas-taajat keskimäärin käyttävät päivittäisissä matkoissaan vertailualueita useammin kevyttä lii-kennettä ja vähemmän henkilöautoa. Joukkoliikenteen käytössä ei näy merkittävää eroa. Naisilla kevyen liikenteen osuus on huomattavasti miehiä korkeampi, ja henkilöautoilun osuus matalampi. Ammattiaseman mukaan

Kuva 13. Kulkutapavalinnat ammattiaseman mukaan Peltosaarella, Vantaalla ja Helsingin lähiöissä.

tarkasteltuna ylimpään ryhmään kuuluvilla henkilöautoilun osuus on suurin (noin puolet kaikista matkoista) ja kevyen liikenteen osuus pienin (noin neljäsosa kaikista matkoista), kun päiväväestöllä osuudet ovat lähes päinvastaiset (kuva 13).

Asukkaiden päivittäisten matkojen kohteita on analysoitu kuntatasolla. Kaksi kolmasosaa kaikista vastaajien tekemistä matkoista suuntautuu oman kunnan sisälle. Matkojen suuntautumisessa ei näy sukupuolittaisia tai Peltosaaren sisäisiä vaihteluita. Asukkaiden ammattiaseman mukaan vertailtaessa alueen päiväväestön, alempien toimihenkilöiden ja työntekijöiden matkat suuntautuvat Riihimäen alueelle ylempään ammattiasemaryhmään kuuluvia vastaajia hieman useammin. Kaikista vastaajien tekemistä päivittäisistä matkoista noin kahdeksankymmentä prosenttia suuntautuu Riihimäen alueelle.

Riihimäki kuuluu Helsingin työssäkäyntialueeseen. Saman työssäkäyntialueen kunnissa vähintään kymmenen prosenttia työvoimasta pendelöi alueen keskuskuntaan (Tilastokeskus 2009). Työvoimaan kuuluvista asukkaista Peltosaareissa noin viisitoista prosenttia ilmoittaa työpaikakseen Helsingin. Noin kahdella kolmasosalla Peltosaaren vastaajista työmatka suuntautuu oman kunnan alueelle, kun esimerkiksi Vantaalla keskimäärin hieman yli kolmasosa työskentelee omassa kunnassa. Ammattiryhmittäin tarkasteltuna korkeammassa asemassa työskentelevillä työmatka suuntautuu oman kunnan ulkopuolelle alempia toimihenkilöitä ja työntekijöitä useammin.

Kun Peltosaaren asukkaiden liikkumistottumuksia tarkastellaan autonomistusteen, kulkutapavalintojen ja matkojen suuntautumisen näkökulmasta, asukkaiden liikkuminen rakentuu havaintoihin kehyskuntien pientaloalueilta verrattuna ympäristön kannalta kestäväällä tavalla. Joukkoliikenteen ja kävelyn osuus on keskimäärin suuri, ja merkittävä osa kaikista päivittäisistä matkoista suuntautuu oman kunnan alueelle, tiiviisti rakennetun Riihimäen kaupunkialueen sisälle. Sekä autonomistustaste, kulkutapavalinnat että matkojen suuntautuminen asuinalueen lähelle on yhteydessä alueen sosiaaliseen rakenteeseen. Liikkuminen kotikunnassa ja omalla asuinalueella sekä kevyen liikenteen valitseminen määrittää elämää erityisesti päiväväestöllä, jonka osuus kyselyaineistossa on suuri. Voidaan myös kysyä, missä määrin asukkaiden liikkumista määrittävät valinnat ja mieltymykset, ja miltä osin valintamahdollisuuksien rajallisuus. Jos Peltosaaren asukasrakenteessa tapahtuu muutoksia, tämä vaikuttaa myös alueen asukkaiden liikkumistottumuksiin. Peltosaaren sijainti joukkoliikenneaseman vieressä on kuitenkin liikenteellisesti edullinen verrattuna tyypilliseen lähiohjelmaan.

8.6.2

Naapuruussuhteet

Peltosaaren arki ja kanssakäyminen naapureiden kanssa vaihtelevat pienalueittain siten, että luoteisella ja lounaisella asuinalueella naapureiden kanssa pidetään enemmän yhteyttä. Ohessa tarkastellaan kanssakäymisen lujuutta naapuruussuhteiden ylläpidon summafrekvenssillä (taulukot 9–11). Koillisen, kaakkoisen ja lounaisen alueen asukkaista useampi kuin kaksi kolmesta, luoteisen asukkaista jopa joka toinen juttelee naapureidensa kanssa vähintäänkin viikoittain. Kyläily on huomattavasti yleisempää lounaisella ja luoteisella asuinalueella, joissa joka toinen kyläilee vähintäänkin kuukausittain naapureiden luona. Koillisella ja luoteisella asuinalueella joka viides asukas saa jopa viikoittaista naapuriapua. Kuukausittain naapuriapua kokee saavansa useampi kuin joka neljäs kaikilla pienalueilla. Kaikkiaan joka kymmenes pitää tyytänsä täysin erillään naapurikontakteista juttelematta lainkaan naapureidensa kanssa vuoden mittaan. Joka neljännellä peltosaarelaisella ei ole sellaisia ystävyys-suhteita alueellaan, jotta haluaisi edes joskus vuoden aikana kyläillä alueellaan. Ja edellisten seurauksena joka viides peltosaarelainen on satunnaisenkin naapuriavun ulottumattomissa. Peltosaarelaiden sosiaalinen kanssakäyminen naapureidensa kanssa on

keskimäärin yhtä yleistä pääkaupunkiseudun alimman kvintiilin asukkaiden kanssa. Pääkaupunkiseudun aineiston mukaan naapureiden kanssa juttelu ja naapuriapu ovat kuitenkin merkittävästi yleisempiä ylempien kvintiilien asukkaiden keskuudessa päivittäin kuin Peltosaarta koskeissa asiantuntijahaastattelussa (ks. Holstila et al. 2010) on noussut esiin sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja naapuruussuhteiden lisääntyvän ongelmallisilla alueilla.

Taulukko 9. Asukkaiden juttelu yhdessä naapureiden kanssa alueella.

Kuinka usein juttelee naapureiden kanssa							
	Koillinen	Kaakko	Lounas	Luode	Peltosaari yhteensä	<i>Pk-seudun alin kvintiili</i>	<i>Pk-seudun ylin kvintiili</i>
	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %
Päivittäin	29,8	27,5	33,3	19,6	28,7	29,9	43,7
Viikoittain	73,8	66,7	73,1	53,6	69,1	65,9	87,6
Kuukausittain	85,1	78,6	80,6	62,5	79,4	75,8	94,2
Joskus vuoden aikana	98,2	98,2	97,2	92,9	97,4	94,3	99,2

Taulukko 10. Asukkaiden kyläily alueella.

Kuinka usein kyläilee alueella							
	Koillinen	Kaakko	Lounas	Luode	Peltosaari yhteensä	<i>Pk-seudun alin kvintiili</i>	<i>Pk-seudun ylin kvintiili</i>
	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %
Päivittäin	5,4	6,2	8,4	8,9	6,8	4,2	2,2
Viikoittain	24,4	20,9	27,1	35,7	25,2	22,7	16,6
Kuukausittain	39,9	33,2	48,6	51,8	41,0	38,7	39,7
Joskus vuoden aikana	79,8	73,2	80,4	71,4	76,8	75,1	88,0

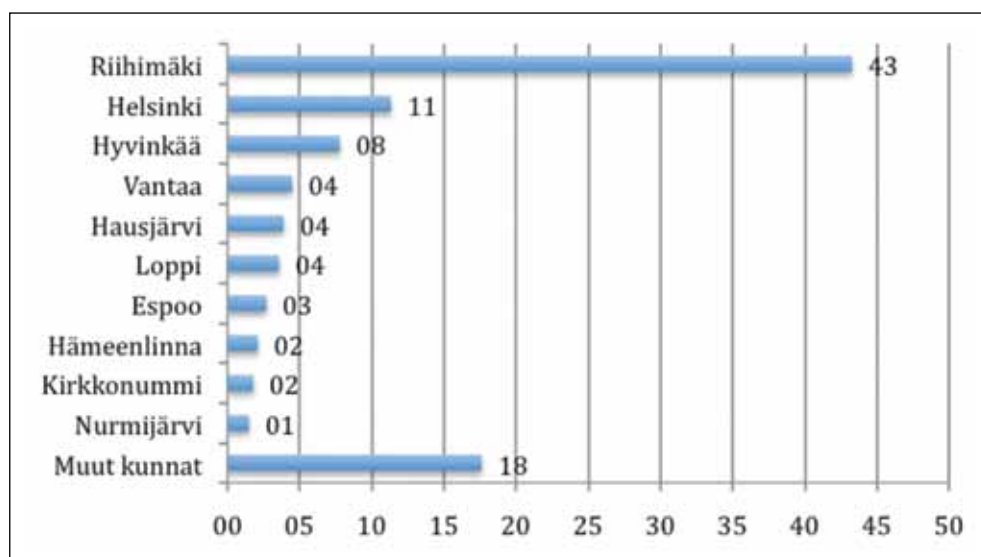
Taulukko 11. Asukkaiden antama tai saama naapuriapu alueella.

Kuinka usein on antanut tai saanut naapuriapua							
	Koillinen	Kaakko	Lounas	Luode	Peltosaari yhteensä	<i>Pk-seudun alin kvintiili</i>	<i>Pk-seudun ylin kvintiili</i>
	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %	Summa %
Päivittäin	4,2	1,2	3,7	3,6	3,1	2,9	3,0
Viikoittain	19,0	10,5	12,1	20,0	14,9	14,6	21,3
Kuukausittain	31,5	26,5	29,9	25,5	28,9	31,6	57,1
Joskus vuoden aikana	82,1	80,3	85,0	70,9	80,9	78,7	95,8

8.7

Asumishistoria ja muuttonäkymät

Peltosaarella on läpikulkualueen maine. Asukaskannan vaihtuvuus näkyy myös kyselyaineiston syvässä tarkastelussa. Vastaajien Peltosaarella asuma aika on kuitenkin pidempi kuin Helsingin vuokratiloissa keskimäärin. Tämä johtuu peltosaarelaisten vastaajien vinoutuneesta jakaumasta eläkeläis- ja omistusasujapainotteiseksi. Vastaajista 62 prosenttia on asunut yli kuusi vuotta Peltosaarella kun Helsingin lähiöprojektialueilla vastaava osuus on 51 prosenttia. Jo yksistään yli 15 vuotta alueella asuneiden osuus on 40 prosenttia.

Kuva 14. Asukkaiden lähtöpaikkakunnat nykyiseen asuntoon muutettaessa (osuudet prosentteja).

Noin neljäkymmentä prosenttia vastaajista on muuttanut Peltosaareen muualta Riihimäeltä (kuva 14). Toiseksi yleisin lähtöalue on pääkaupunkiseutu. Muiden lähtöpaikkakuntien osuudet hajautuvat pääosin Helsingin seudun kehyskuntiin.

Kyselyssä vastaajia pyydettiin kertomaan miksi he ovat ostaneet asunnon Peltosaaresta tai muuttaneet kyseiselle alueelle. Vastauksissa ei näy suuria ikäryhmittäisiä, alueellisia tai asumisajallisia eroja. Osa vastaajista tosin painottaa, että alue tai asunto ei enää nykyisellään vastaa muuttohetkellä arvostettuja ominaisuuksia. Yleisimmin mainittu Peltosaareen muuton syy on edulliset asumiskustannukset. Seuraavaksi tärkeimmäksi tekijäksi mainitaan alueen hyvä sijainti suhteessa Riihimäen keskustaan sekä toimivat kulkuyhteydet. Kolmanneksi yleisin syy alueelle muuttoon on ollut omiin tarpeisiin soveltuvan asunnon löytyminen Peltosaaresta. Elämäntilanteen muutokset ja henkilökohtaiset syyt mainitaan neljänneksi yleisimpänä syynä. Osa asukkaista mainitsee myös muuttaneensa Peltosaareen, koska ei ole löytänyt asuntoa muualta. Muita mainittuja syitä ovat koulun läheisyys, vähäisen liikenteen vuoksi lapsiystävällinen alue ja rauhallisuus.

Peltosaaren tulo- ja lähtömuutto vaikuttavat alueen väestörakenteen kehitykseen voimakkaammin kuin syntyvyys, mutta alueelliset erot ovat jälleen merkittävät. Koillisen ja kaakkoisen alueen vastaajista useampi kuin kaksi kolmesta ei ole muuttamassa, lounaisen alueen vastaajista lähes saman verran (taulukko 12). Luoteisen alueen asukkaista puolestaan alle puolet on tyytyväisiä paikalleen jääjiä. Luoteisella alueella neljännes vastaajista aikoo lähitulevaisuudessa muuttaa, ja lisäksi toinen neljännes haluaisi muuttaa, mutta kokee muuttomahdollisuuksiensa olevan kuitenkin lähitulevaisuudessa huonot.

Taulukko 12. Asukkaiden muuttohalukkuus alueittain.

Muuttohalukkuus alueittain, %	En ole muuttamassa	Haluaisin muuttaa, mutta mahdollisuudet ovat nyt huonot	Aion muuttaa
Koillinen	72,1	15,2	12,7
Kaakko	68,1	18,3	13,6
Lounas	62,3	23,6	14,2
Luode	44,4	27,8	27,8
Koko Peltosaari	65,5	19,5	15,0

Luoteisen alueen asukkaat ovat erittäin muuttohalukkaita verrattuna muihin Peltosaaren osa-alueisiin ja verrattuna Helsingin lähiöprojektialueiden asukkaiden muutossuunnitelmiin. Lähiöprojektialueiden asukkaista 22 prosenttia aikoo muuttaa lähimmän vuoden aikana, 25 prosenttia on harkinnut muuttavansa seuraavien viiden vuoden aikana ja ainoastaan 53 prosenttia ei ole harkinnut muuttoa.

Tarkasteltaessa alueelta muuttoa suunnittelevien profiileja nousee keskeiseksi piirteeksi alueen alikehityksen kierre. Tulomuutto on valikoivaa, mikä näkyy alueen vahvasti Riihimäen koko väestörakenteesta poikkeavana asukaskantana. Tähän kun lisätään poismuuttajien väestörakennetta muuttava vaikutus, on selvää, että asukasrakenne heikentyy entisestään.

Aktiivisesti muuttoa suunnittelevien vahvana piirteenä nousee alueen tietotaidon pyrkimys muuttaa pois Peltosaaresta. Kaikissa koulutusryhmissä muuttonsa näkee ajankohtaisena yli kymmenys, mutta opistotason ja ylioppilastutkinnon suorittaneiden osalta se on lähes kaksi kymmenystä. Alueen korkeakoulututkinnon suorittaneista jopa 54 prosenttia ja ylioppilastutkinnon suorittaneista 51 prosenttia haluaisi muuttaa pois Peltosaaresta. Näistä kuitenkin merkittävä osa kokee muuttomahdollisuutensa nyt huonoiksi ja jäävät ainoastaan sen vuoksi.

Peltosaassa on merkittävä määrä Riihimäen opiskelija-asunnoista. Reilu kolmannes opiskelijoista pitää muuttoonsa kohtalaisen ajankohtaisena. Tämän lisäksi vajaa puolet haluaisi muuttaa mutta jää, koska muuttomahdollisuudet ovat nyt huonot. Ainoastaan viidennes ei ole muuttamassa. Vastaavasti Peltosaaren asiantuntijoista ja ylemmistä toimihenkilöistä, joita Peltosaassa on vain kuusi prosenttia työvoimasta kun Riihimäellä vastaavasti on neljatoista prosenttia työvoimasta, reilu neljännes on muuttamassa pois Peltosaaresta ja toinen neljännes olisi myös muuttamassa, mutta muutto siirtyy koska mahdollisuudet ovat nyt huonot. Kolmas huolestuttavan muuttohalukas ryhmä ovat koti-isät ja koti-äidit perheineen, joista lähes kolmannes aikoo muuttaa, ja lisäksi 43 prosenttia muuttaisi jos olisi mahdollista. Näistä lapsiperheistä ainoastaan vajaa kolmannes ei näe muuttotarvetta.

Asukaskyselyyn vastanneiden mainitsemat tärkeimmät muuton syyt ovat henkilökohtaiset elämänmuutokset, alueella viihtymättömyys ja turvattomuuden tunne sekä tyytymättömyys asuntoon (taulukko 13). Vastaajat etsivät muuton kautta myös toisen tyyppistä asumismuotoa tai asunnon hallintamuotoa. Vastaajat harkitsevat enimmäkseen kunnan sisäistä muuttoa Hirsimäkeen, Riihimäen keskusta, Patastenmäkeen ja Jukolaan (taulukko 14). Toisena muuttotoivealueena mainitaan Helsinki. Riihimäen läheiset kehyskunnat sen sijaan eivät vaikuta merkittävän vetovoimaisilta.

Taulukko 13. Asukkaiden mainitsemat tärkeimmät muuton syyt.

Aion muuttaa lähitulevaisuudessa, tärkein syy on (n=66):
Henkilökohtainen syy (18 mainintaa) ("työtilanne, vanhuus, sairaus")
Alueen rauhattomuus, turvattomuuden tunne, viihtymättömyys (15 mainintaa)
Asunnon huono kunto tai varustelu (14 mainintaa) "huono äänieristys, hissien puuttuminen"
Toive asunnon hallintamuodon muutoksesta (6 mainintaa) "muutto yksityiselle"
Toive asumismuodon muutoksesta (6 mainintaa) "muutto rivitaloon"
Muut syyt (7 mainintaa) "asunto vain väliaikaiskäytössä; vuokran tai vastikkeen korkeus; huonot palvelut"

Taulukko 14. Kunnat ja asuinalueet joihin asukkaat suunnittelevat muuttoa.

Mikäli olette harkinneet muuttamista, mihin kuntaan ja asuinalueelle olisitte ensisijaisesti muuttamassa? (n=72)
Riihimäki (27 mainintaa) "Hirsimäki; Keskusta; Patastenmäki; Jukola"
Helsinki (10 mainintaa) Ei vielä tietoa (7 mainintaa)
Kehyskunnat (6 mainintaa) "Mäntsälä, Hyvinkää, Järvenpää, Kirkkonummi, Vihti"
Mihin tahansa muualle (5 mainintaa)
Muut kunnat "Akaa, Tampere, Hausjärvi, Rymättylä, Vantaa, Hämeenlinna, Kotka, Lahti, Lappeenranta, Loppi, Tervakoski, Turenki Turku, Vaasa, Lohja, Raasepori, Iisalmi"

8.8

Alueen kehittäminen

Peltosaarella on sekä fyysisen että sosiaalisen kehittämisen tarve, mikä on tullut esiin edellä esitetyissä asukaskyselyn analyysissä. Asukkaat ovat tietoisia alueensa ongelmista, ja näin ollen he odottavat muutoksia. Muutosvalmius on kuitenkin rajallinen. Ainoastaan kolme prosenttia vastanneista kokee, että alueella ei tarvita mitään parannustoimia, mutta muutoksen hyväksyvistä merkittävä osa valitsisi pienimuotoisia muutoksia (taulukko 15). Vastaajista ainoastaan puolet, 50 prosenttia, kokee, että huonokuntoisia, rumia tai korjauksiltaan liian kalliiksi tulevia taloja voisi purkaa. Vastaajista alle seitsemän prosentin mielestä Peltosaarta voisi parantaa rakentamalla alueelle lisää asuntoja. Tämän lisäksi ekotehokkuuden ymmärtäminen ja arvostaminen on alueella vähäistä, sillä 40 prosenttia vastaajista pitää ekotehokkuutta vähän tai ei lainkaan tärkeänä asiana. Ekotehokkuuden vähäinen arvostus korostuu luoteessa, jossa oman henkilökohtaisen energiankulutuksen vähentämisen ja rakennusten energiatehokkuuden parantamisen kokee vain neljännes vastaajista mahdollisina kehittämistoimina.

Omistusasujavastaajista kuusi prosenttia on sitä mieltä, että taloyhtiö voisi rahoittaa kiinteistön parannuksia rakentamalla ja myymällä uusia asuntoja tontilleen. 60 prosenttia oli jyrkästi vastaan. Omistusasujien jakauma säilyi samana kysyttäessä pitääkö lisärakentamista taloyhtiön taloustilanteen huomioiden perusteltuna.

Alueen asuntojen parantamisen rahoittamiseksi vuokra-asujista kymmenen prosenttia hyväksyisi ja 77 prosenttia ei hyväksyisi vuokrien korottamista. Neljänneksen vuokra-asujien mielestä vuokranantajan ei tule rahoittaa, kolmanneksen mielestä voisi rahoittaa talon parannustoimia rakentamalla ja myymällä uusia asuntoja alueelle.

Kysyttäessä peltosaarelaisilta, minne heidän mielestään voisi uusia asuntoja rakentaa, vastasi 26 prosenttia että ei minnekään alueelle. Peltosaarelaisten itsensä valitessa selkeä enemmistö, 55 prosenttia vastaajista, kannattaa uusien rakennusten rakentamista mahdollisesti purettavien rakennusten tilalle ja 37 prosenttia vastaajista kannattaa uusia rakennuksia rakennettavan alueen reunoilla oleville rakentamattomille tontin osille. Kolmikerroksisia taloja korottamalla, jos se teknisesti olisi mahdollista ja toisi mukanaan hissin, olisi 25 prosenttia valmiita hyväksymään uusia rakennuksia. Pysäköintialueille voisi lähes kahdentoista prosentin mielestä rakentaa, jos autopaikat saataisiin sijoitettua muualle lähiympäristöön. Vajaa kahdeksan prosentin mielestä yhtiön tontille voisi rakentaa jos se ei tuki pihanäkymiä asuntojen ikkunoista.

Taulukko 15. Peltosaaren parantamiseen käytettävät keinot.

Peltosaarta voisi parantaa...		Vastauksia	% vastaajista
Rakennusten julkisivuja kohentamalla	Koillinen	82	52,2
	Kaakko	71	46,7
	Lounas	37	35,9
	Luode	27	50,0
Rakennusten energiatehokkuutta parantamalla (pienemmät energiakulut)	Koillinen	79	50,3
	Kaakko	70	46,1
	Lounas	47	45,6
	Luode	15	27,8
Kunnostamalla pihat	Koillinen	96	61,1
	Kaakko	96	63,2
	Lounas	68	66,0
	Luode	36	66,7
Rakentamalla lisää yhteistiloja (talojen pohjakerroksiin tai Piharakennuksiin)	Koillinen	25	15,9
	Kaakko	27	17,8
	Lounas	18	17,5
	Luode	9	16,7
Rakentamalla uusia kerroksia talojen katoille	Koillinen	9	5,7
	Kaakko	14	9,2
	Lounas	7	6,8
	Luode	2	3,7
Rakentamalla alueelle lisää asuintaloja (tarkkaan valittuihin kohtiin, häiritsemättä nykyisten asukkaiden ikkunanäkymiä)	Koillinen	12	7,6
	Kaakko	18	11,8
	Lounas	11	10,7
	Luode	7	13,0
Purkamalla huonokuntoisia, rumia tai korjauksiltaan liian kalliiksi tulevia taloja	Koillinen	83	52,9
	Kaakko	69	45,4
	Lounas	54	52,4
	Luode	30	55,6
Vähentämällä omilla henkilökohtaisilla valinnoilla energiankulutusta huoneistossa	Koillinen	75	47,8
	Kaakko	71	46,7
	Lounas	33	32,0
	Luode	13	24,1
Kierrättämällä omat kotitalousjätteet	Koillinen	72	45,9
	Kaakko	77	50,7
	Lounas	40	38,8
	Luode	21	38,9
Olisin kiinnostunut osallistumaan vapaaehtoistoimintaan taloyhtiön/pihapiirin/Peltosaaren hyväksi	Koillinen	23	14,6
	Kaakko	19	12,5
	Lounas	7	6,8
	Luode	9	16,7
Mitään parannustoimia ei tarvita	Koillinen	4	2,5
	Kaakko	6	3,9
	Lounas	3	2,9
	Luode	4	7,4
Koillinen n=157, kaakko n=152, lounas n=103, luode n=54			

Vastaajia pyydettiin mainitsemaan erityisiä asunnon tai asuinympäristön kehittämiseen liittyviä toiveita Riihimäen kaupungille (taulukko 16). Yleisimmin mainittu kehitystoiveisiin liittyvä teema on sosiaalisten ongelmien ratkaiseminen alueella. Vastauksissa toistuu vaatimus siitä, ettei moniongelmaisia asukkaita keskitettäisi Peltosaareen. Turvallisuutta halutaan parantaa lisäämällä valvontaa ja sosiaalityön resursseja alueella. Sosiaalisten ongelmien korjaamisen ohella toivotaan alueen siistimistä sekä asuntojen ja kiinteistöjen kunnostamista.

Taulukko 16. Asukkaiden mainitsevat yleisimmät asuntoon tai asuinympäristöön liittyvät kehitystoiveet.

1. Sosiaalisten ongelmien ratkaiseminen alueella   – Moniongelmaisia asukkaita ei saa keskittää Peltosaareen: "Vuokratulojen määrää pitää vähentää radikaalisti, sitä kautta pienenevät myös sosiaaliset ongelmat. Tuntuu, että tänne asutetaan kaikki sellaiset ihmiset, jotka ovat valmiiksi moniongelmaisia."   – Turvallisuuden parantaminen alueella: häiriökäyttäytyminen kuriin lisäämällä valvontaa ja viranomaisläsnäoloa alueella, sisääntuloväylä Peltosaareen viihtyisäksi ja turvalliseksi "valokate tunnelista kaupoille"   – Sosiaalityöhön lisää resursseja: kohtauspaikkoja eri ikäiselle väestölle ja tukitoimintaa moniongelmaisille   2. Alueen siistiminen   – Roskakatokset ja kierrätysmahdollisuudet kuntoon; Joen ranta, kadut ja viheralueet siistimiksi   3. Asuntojen ja kiinteistöjen kunnon parantaminen   – äänieristyksen parantaminen, ilmanvaihdon parantaminen, saunatilojen ja kylpyhuonetilojen kunnostaminen, hissien asentaminen, vetoisuuden vähentäminen   4. Palveluita ja tapahtumia Peltosaareen   – "Terveystieteiden palvelut takaisin; mattojenpesupaikka; paremmat leikkipaikat; lisää positiivisia tapahtumia Peltosaareen"   5. Yhdyskuntarakenteen kehittäminen   – "huonokuntoisten talojen purkaminen; ei alueen tiivistämistä; autot pois alueelta; parkkipaikkojen kunnostaminen; katujen nimet paremmin näkyviin"   6. Autopaikkojen hallintaan liittyvät epäselvyydet kuntoon

8.9

Johtopäätökset

Peltosaaren ongelmat ovat kyselyaineiston mukaan moninaiset, eikä asukkaiden mielessä ole päällimmäisenä asuntojen fyysisen kunnon heikkous vaan sosiaaliset ongelmat ja alueen maisemassa usein ilmenevä häiriökäyttäytyminen. Asuntoihin ja asumiseen ollaan keskimäärin yhtä tyytyväisiä kuin Helsingin vuokratiloissa, mutta luoteisen alueen vastaajat raportoivat lähes poikkeuksetta muita alueita huonommista oloista, ongelmista ja heikkenevästä kehityksestä.

Verrattaessa Peltosaaren lähiötä kokonaisuudessaan Helsingin kaupungin vuokratilakyselyn tuloksiin sijoittuu Peltosaari itäisen Helsingin lähiöprojektialueiden kanssa samalle tasolle asuntojen kunnon ja sosiaalisten ongelmien osalta. Verrattaessa Peltosaarta pääkaupunkiseudun hyvinvointi -asumistutkimuksen tuloksiin pärjää se ainoastaan alimman kvintiilin eli köyhimmän viidenneksen alueiden luokassa. Ongelmat ja heikkoudet on paikannettavissa asukaskyselyn aineiston perusteella Peltosaaren luoteiseen osaan, joka sijoittuu vertailuissa Helsingin kaupungin itäisten lähiöprojektialueiden kaikista heikoimmin menestyvien alueiden luokkaan.

Peltosaarelaiset kokevat naapurisuhteet hyviksi ja toimiviksi, vaikka ne ovatkin keskimäärin samaa tasoa pääkaupunkiseudun alimman kvintiilin alueiden kanssa. Alueen kehittämisen mielikuvissa asukkaat nostavat esiin kohtaamispaikkojen tärkeyden ja arjen pieniä ratkaisuja. Muutoksia Peltosaaren kehittämiseksi toivotaan, mutta muutusvalmius on lähinnä pihojen kunnostuksessa ja julkisivujen kohentamisessa. Sen sijaan lisärakentamista ja suuria muutoksia ei vastauksissa joko osata hahmottaa lainkaan tai vastustetaan muutoin. Julkijuopottelu ja yöaikainen metelöinti luovat turvattomuuden ilmapiiriä. Häiriökäyttäytymisen yleisyyden myötä pihoja ei koeta pienille lapsille sopiviksi.

Alueen asukasvaihtuvuus on valikoivaa, mikä voimistaa sosiaalisen rakenteen heikkenemistä. Merkillepantavaa Peltosaaren asukasrakenteen kehityksessä on, että se näyttää heikkenevän ja yksipuolistuvan riippumatta yhteiskunnan taloudellisen

kehityksen suunnasta. Mikäli opiskelijat, lapsiperheet ja hyvässä ammattiasemassa olevat aktiivi-ikäiset jäisivät nykyistä useammin alueelle, olisi sillä merkittävä vaikutus asukasrakenteen tasapainottumiseksi.

Lähteet

- Forsander, A. & A. Alitolppa-Niitamo (2000). Maahanmuuttajien työllistyminen ja työhallinto. – keitä, miten ja minne? Työhallinnon julkaisu. Nro 242.
- Holstila, A-L., Huomo, M., Hölttä, K., Jokinen, J. & V. Bernelius (2010). Peltosaaren asukasrakenne: kysymys eriytymisestä ja heikkenemisestä. Teoksessa Miten kehittää lähiötä? – tapaustutkimus Riihimäen Peltosaaresta, metropolin laidalta. 117–137. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA.
- Ravanntti, L. (2009). Riihimäen kaupungin asuntosihteeri. Suullinen tiedoksianto 30.3.2009.
- Tilastokeskus (2009). Luokitukset. <<http://www.stat.fi/meta/luokitukset/tyossakayntial/001-2009/kuvaus.html>>

Liite I.

Lähiö metropolin laidalla: – Teema, osaongelmat ja ryhmätyötehtävät

13.01.09/mk&mv

1. Johdanto: tausta ja tarkoitus

- Lähiöiden osalta asuntopolitiikan painopiste on maassamme siirtynyt näiden kysymään alueiden peruskorjaamista ja kehittämistä. Tätä koskevaa keskustelua on Suomessa toistaiseksi käyty vasta vähän. Kansallisia kokemuksia erilaisien ratkaisujen toimivuudesta juurikaan ole.
- Muualla Euroopassa teemasta on jo ehditty tehdä laajoja tutkimuksia (Tosics et al: unkarin ja itäisen saksan peruskorjauksen opetukset). Niiden pohjalta on päädytty kysymään, millä ehdoilla peruskorjaus on järkevää osittaiseen purkamiseen ja uudelleenrakentamiseen verrattuna. Vastaukset näyttävät vaihtelevan. Kysymys näyttäisi olevan lähinnä siitä, millä keinoin mistäkin kohteesta on mahdollista muokata uudella tavalla veto- ja elinvoimainen alue.
- Lähdetään tästä näkökulmasta tekemään tutkimusta Riihimäen Peltosaaresta.

2. Riihimäki ja Peltosaari rakenteellisesta näkökulmasta

- (i) Tarkastellaan vertailevasti Riihimäen kasvua ja kehitystä metropoliseudun sisällä sen selvittämiseksi, missä määrin ja miltä osin Riihimäki on profiloitunut seudulliseksi voittajaksi, missä määrin ei (väestönkehitys, sosioekonominen rakenne, koulutustaso, lapsiperheet, tulotaso; kaikki tämä [yms] metropolialueen sisällä eri kuntia vertaillen).
- (ii) Tarkastellaan Riihimäen kehittämisen yleisiä suuntaviivoja ja kasvutapaa ja tehdään Riihimäen sisäinen rakenne tästä näkökulmasta ymmärrettäväksi (vrt. kuinka tiiviiksi ja matalaksi Riihimäki on rakennettu; yli 90 % asutokannasta kolmen kilometrin säteellä keskustan ympärillä; ja kuitenkin valtaosaltaan pientalovaltaista; so. Riihimäki on vallitsevasti matala, urbaani ja tiivis – miten ja miksi se on rakentunut tällaiseksi?)
- (iii) Tarkastellaan Peltosaaren sijaintia keskellä tätä urbaania keskittymää (rautatieaseman vieressä, radan toisella puolella ja siis) suunnassa, johon kaupunki luontaisesti olisi kasvamassa (vrt. liike- ja toimistokeskittymä on kasvamassa radan varteen; tähän liittyy ongelmia: radan itäpuolen liiketontteja on ollut toistaiseksi vaikea saada kaupaksi, ja tulos on, että rata halkaisee kaupungin kahtia (toisella puolella urbaani liikekeskus, toisella puolella peltosaari).
- Ainakin on mahdollista esittää oletus, että Peltosaari on sijaintinsa puolesta hyvin strategisella paikalla sekä metropoliseudun sisäisen että Riihimäen sisäisen dynamiikan kannalta. Riihimäen asema seudulla ja kaupungin rakenne avoimia kysymyksiä.

3. Peltosaaren suunnittelu ja toteutus: tausta, nykytilanne ja keskeiset ongelmat

- Tarkastellaan ainakin seuraavia seikkoja:
- (i) Käydään lävitse Peltosaaren rakentamista pohjustaneet suunnitteluasiakirjat ja näitä pohjustaneet keskustelut sen selvittämiseksi, millä tavalla Peltosaaren rakentaminen niveltui osaksi Riihimäen tuolloista kasvustrategiaa ja – tapaa (so. mihin tähdättiin). (Käydään suunnitteluasiakirjat lävitse, mahdollisesti haastellaan suunnittelijoita.)
- (ii) Tarkastellaan tältä pohjalta sitä, millä tavalla Peltosaari on yhdyskuntasuunnittelun näkökulmasta toteutettu ja rakentunut (esim. kartat alueesta, alue

osana paikallista liikenne- ja palveluverkkoa, talot hallintasuhteen mukaan kartalla ja prosentteina, asuntojen kokojakauma, paikalliset palvelut, viheralueet, koulut, sosiaali- ja terveystoimi).

- (iii) Tarkastellaan lopuksi, millä tavalla Peltosaari esineellisenä ympäristönä on ns. kestänyt aikaa (asuntokannan nykyiset ongelmat asiantuntijoiden näkökulmasta; tekniset, taloudelliset ja ekologiset; peruskorjausten tarve ja kustannusarviot).
- Oletus: Peltosaari esineellisenä rakenteena kantaa aikakautensa lähiösuunnittelun leimaa ja on saavuttanut laskennallisen käyttöikänsä loppupään (sen kunto ja vaadittavat korjauskustannukset heijastavat tätä).

4. Peltosaaren asukasrakenne: kysymys eriytymisestä ja heikkenemisestä

- Tarkastellaan ainakin seuraavia seikkoja:
- (i) Eritellään tilastotietojen valossa Peltosaaren asukasrakennetta ja tarkastellaan sen kehitystä 70-luvulta alkaen (työttömyysaste, työllisyysaste, perhetyypit [yksinhuoltajat, yksinasuvat], koulutus- ja tulotaso, etniset vähemmistöt) vertaillen sitä mahdollisuuksien mukaan (a) muun Riihimäen kehitykseen ja (b) metropoliseudun muiden lähiöalueiden (esim. Itä-Helsingin lähiöiden) kehitykseen.
- (ii) Tarkastellaan haastatteluiden avulla sekä Peltosaaren vuokratalokannan että omistusasuntojen asemaa toisaalta vuokra- ja toisaalta omistusasuntomarkkinoilla. Haastatellaan asunnonjakotoimiston toimihenkilöitä sen selvittämiseksi, mikä on Peltosaaren vuokratalokannan funktio seudullisilla vuokra-asuntomarkkinoilla (keitä sinne muuttaa sisälle, keitä pois, ketkä asettuvat). Haastatellaan paikallisia kiinteistövälittäjiä sen selvittämiseksi, mikä on Peltosaaren osakeasuntojen asema asuntomarkkinoilla (millaista niitä on myydä, ketkä myyvät, ketkä ostavat, miten hinnat ovat kehittyneet muuhun kuntaan verrattuna). Täydennetään näitä haastatteluja tilastollisella analyysillä Peltosaaren vuokratason ja osaketalojen neliöhintojen kehityksestä (suhteessa seudun ja Riihimäen keskivertoon).
- (iii) Vastataan edellä esitettyjen tarkastelujen pohjalta yleisempiin kysymyksiin siitä, kuinka jyrkkä Peltosaaren ja muun Riihimäen välinen ero on (seudullisesti vertaillen), ja onko se kasvava (ja jos on, millä indikaattoreilla ja mihin ajanjaksoon tämä kasvu paikantuu).

5. Peltosaaren sosiaalinen elämä: asukasnäkökulma Peltosaaren arkeen

- Tämän jakson tarkastelun nojataan kahteen toisiaan täydentävään lähteeseen seuraavasti:
- (i) Tehdään vapaamuotoisia teemahaastatteluja paikallisten asukkaiden keskuudessa (paikannetaan paikallisia aktiiveja eri osasta Peltosaarta ja aloitetaan heistä). Selvitetään haastatteluiden kautta sitä, millaisia ovat Peltosaassa asumisen hyvät ja huonot puolet asukkaiden omasta näkökulmasta, millaisia ongelmia asumiseen mahdollisesti liittyy, ja miten niistä on arjessa onnistuttu selviytymään.
- (ii) Tehdään haastatteluja täydentävä asukaskysely¹⁰ kaikkien Peltosaassa asuvien keskuudessa. Kyselyn teemat ovat yleisesti ottaen samat kuin haastatteluiden. Lomake laaditaan yhteistyössä paikallisten asiantuntijoiden ja viranhaltijoiden kanssa. Kysely rakennetaan niin, että Peltosaassa asuvien ihmisten asumisviihtyvyyttä ja erilaisia siinä mahdollisesti ilmeneviä ongelmia on mahdollista verrata muualta metropoliseudulta kerättyihin tietoihin (ja tätä kautta siis vastata siihen, voidaanko Peltosaassa muuhun seutuun verrattuna hyvin vai huonosti, ja jos, millaisiin seikkoihin tämä näyttäisi ensi sijassa liittyvän).

¹⁰ Kysely suoritetaan helmi- maaliskuussa Riihimäen kaupungin avustuksella, ja sen aineistot valmistuvat analysoitaviksi vasta kurssin päättyttyä.

6. Peltosaaren kehitys: kunnallishallinnon näkökulma Peltosaaren arkeen

- Nojataan tämän jakson tarkastelut siihen, että haastatellaan paikallisia asiantuntijoita – erityisesti erilaisia, kunnan tehtävissä toimivia erilaisia viranhaltijoita. Haastatteluissa keskitytään erityisesti seuraaviin kolmeen kysymykseen:
- (i) Miltä Peltosaari asuinalueena näyttää, jos sitä arvioi kunkin haastateltavan oman hallintokunnan (ja erityisalan) näkökulmasta, liittyykö Peltosaareen joitain erityisiä ongelmia, ja jos liittyy, millaisia ne ovat, miten ne ilmenevät ja miten ne ovat ajan ylitse (hallinnon näkökulmasta) kehittyneet.
- (ii) Miten Peltosaaren erityispiirteiden kanssa on opittu selviytymään (ongelma ongelmalta), ja kuinka tuloksellista tällainen työskentely on (hallinnon näkökulmasta) ollut.
- (iii) Onko hallinnon – ja siis eri hallintokuntien sisällä – käyty keskusteluja siitä, tarvittaisiinko alueen kehittämisessä joitakin uudenlaisia ratkaisuja, ja jos kyllä, millaisia ajatuksia on esitetty (kokeiluja, kokemuksia?).

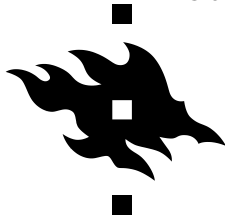
7. Tulokset, suositukset ja varaukset (kaikki olettamuksia)

- Lopuksi vedetään empiiristen tarkasteluiden tulokset yhteen, ja keskustellaan erilaisten kehittämisvaihtoehtojen merkityksestä tulosten valossa.
- Tähänastisten keskusteluiden valossa näyttäisi siltä, että Peltosaaren alue Riihimäellä on moniin muihin metropoliseudun lähiöalueisiin verrattuna varsin poikkeuksellisessa asemassa. Peltosaaren kaupunginosa on sijaintinsa puolesta täysin strateginen Riihimäen keskustan tulevan kehittämisen kannalta (juuri tällaisille alueille liike-elämä, palvelut ja väestö tahtovat keskittyä). Samalla näyttäisi siltä, että kaupunki olisi tältä kohtaa varsin jyrkästi segregoitunut. Tämä ristiriita tarjoaa poikkeuksellisia mahdollisuuksia Peltosaaren kehittämisessä, mahdollisuuksia, joita syrjäisempien lähiöiden kohdalla ei ole. Kysymys on nyt siitä, millä tavoin Peltosaaren strategista sijaintia on mahdollista käyttää hyväksi sen tulevassa kehittämistyössä. Jos onnistumme keräämään ja analysoimaan edellä esitellyt aineistot, pystymme lopuksi – näin ainakin toivomme – esittämään tästä arvioita ja suosituksia.
- Erityisen kiinnostavaa olisi, jos lopuksi osaisimme kehittää erilaisia skenaarioita Peltosaaren tulevasta kehittämisestä (peruskorjauksesta ja/tai uudelleenrakentamisesta), tehdä alustavia arvioita eri ratkaisujen kustannuksista ja tutkia vertailevasti sitä, millä tavalla erilaiset ratkaisut olisivat seudullisesti haluttavia erikseen vuokra- ja omistusasuntomarkkinoilla (vrt. muuttaisitko Peltosaareen, jos se peruskorjattaisiin?).

8. Käytännön tulema: opiskelijaryhmät ja niiden tehtävät

- Yleistä: työn on määrä olla valmis keväällä 2009, mikä edellyttää hyvin organisoitua, ja nopeaa työskentelyä. Perusajatus on jakaa edellä esitetyn suunnitelman määrittämät osatehtävät opiskelijaryhmille, jotka lyhyen opastuksen jälkeen itsenäisesti (kurssiassistenttien opastuksella) vastaavat osatehtäviensä suorittamisesta. Tehtävät määritetään raportin kokonaisrunkoa koskevan hahmotuksen perustalta, mutta niissä kussakin on oma itsenäinen ongelmansa, jonka ratkaiseminen edellyttää oman aineiston keräämistä, analyysia ja raportointia.
- Ryhmä 1: Riihimäen asema ja menestys osana kasvavaa metropoliseutua. Onko Riihimäki seudullinen voittaja (vaiko ei) ja jos on (tai ei), missä suhteessa? Vastataan kysymyksiin laatimalla karttaperustaisia ja tilastollisia vertailuja kuntatasolla seudullisesti mm. seuraavista seikoista: koko, sijainti suhteessa liikenneverkkoihin, kasvu, sosek koostumus, toimialarakenne, pendelöinti, asuntokanta. (Yksi mahdollisuus on valita samankokoisia verrokkipaikkakuntia suurin piirtein yhtä kaukaa, ja verrata Riihimäen rakennetta ja kehitystä myös niihin.)

- Ryhmä 2: Riihimäen kaupunkipolitiikka ja Peltosaaren synty. Selvitetään paikallisten asiantuntijoiden ja vaikuttajien haastatteluiden kautta sitä, miten ja miksi Riihimäestä on rakentunut matala ja tiivis urbaani kokonaisuus, ja mikä selittää sitä, että sen keskelle on rakennettu Peltosaaren kaltainen lähiöalue. Huomiota tässä ansaitsee myös kysymys sosiaalisesta sekoittamisesta, erityisesti sekoittamispolitiikan asemasta Riihimäen harjoittaman kaupunkipolitiikan osana (miksi ja millaisten ajatusten kautta on syntynyt ratkaisu, jossa suuri osa kaupungin vuokrataloista keskitetään isoksi klöntiksi keskustan ja aseman viereen).
- Ryhmä 3: Peltosaaren kaupunginosa yhdyskuntasuunnittelun näkökulmasta. Tarkastellaan sitä, millä tavalla Peltosaari on esineellisenä ympäristönä toteutettu ja rakentunut (esim. kartat alueesta, alue osana paikallista liikenne- ja palveluverkkoa, talot hallintasuhteen mukaan kartalla ja prosentteina, asuntojen kokojakauma, paikalliset palvelut, viheralueet, koulut, sosiaali- ja terveystoimi). Selvitetään sitä, millä tavalla Peltosaari (esineellisenä ympäristönä) on kestänyt aikaa (asuntokannan nykyiset ongelmat asiantuntijoiden näkökulmasta; tekniset, taloudelliset ja ekologiset; peruskorjausten tarve ja kustannusarviot).
- Ryhmä 4: Peltosaari sosiaalisen segregaaation näkökulmasta. (Katso edellä, osa 4.)
- Ryhmä 5: Peltosaari asukasnäkökulmasta: vapaamuotoiset teemahaastattelut paikallisten asukkaiden keskuudessa. (Katso edellä, osa 5, kohta i.)
- Ryhmä 6: Paikallisten viranhaltijoiden (ja eri hallintokuntien edustajien) näkökulma Peltosaareen arkeen, ongelmiin ja kehittämiseen. (Katso edellä, osa 6.)

HELSINGIN YLIOPISTO

Helsingin yliopiston asukaskysely Peltosaarella

Arvoisa Peltosaaren asukas,

Hyvää alkanutta vuotta! Riihimäen kaupunki on käynnistänyt Peltosaari-hankkeen, jonka tavoitteena on viihtyisyyden, turvallisuuden ja arkielämän sujuvuuden parantaminen alueella. Päämääränä on myös asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen heitä koskevassa suunnittelussa. Kun nyt tehdään päätöksiä Peltosaaren tulevasta kehittämisestä, on erityisen tärkeää, että tiedetään miten alueen asukkaat asumistaan ja ympäristöään arvioivat.

Tässä Helsingin yliopiston tekemässä tutkimuksessa tarkastellaan Peltosaarta asukkaiden näkökulmasta. Riihimäen kaupungin kanssa yhteistyössä tehtävässä tutkimuksessa tiedustellaan sekä asumiseen että päivittäiseen elämään liittyviä asioita. Tarvitsemme vastauksia joka puolelta Peltosaarta, joten Teidän vastauksenne on hyvin arvokas.

Kaikkia tässä kyselyssä antamianne tietoja käytetään vain tämän tieteellisen tutkimuksen tarkoituksiin. Niitä ei missään vaiheessa luovuteta viranomaisille tai muille tutkimuksen ulkopuolisille tahoille. Ne julkaistaan tutkimusraporteissa tilastoina ja taulukkoina, joista yksittäisen vastaajan tietoja ei voi tunnistaa.

Toivomme, että suhtaudutte myönteisesti tutkimukseemme ja **palautatte täytetyn kyselylomakkeen Peltosaaren Valintatalossa olevaan palautuslaatikkoon tai Kotikulman kiinteistöpalvelut Oy:n postiluukkuun (Linnunradankatu 9) viimeistään ke 18.2. mennessä.** Palauttamalla kyselylomakkeen lopussa olevan arvontalipukkeen osallistutte myös lahjakortin ja uimahallin vapaalippupakettien arvontaan. Peltosaari-hankkeen etenemisestä löydätte lisää tietoa pian myös Riihimäen kaupungin kotisivuilta www.riihimaki.fi.

Etukäteen kiittäen

Seppo Keskiruokanen
Riihimäen kaupunginjohtaja

Mari Vaattovaara
Kaupunkimaantieteen professori
Helsingin yliopisto, maantieteen laitos

Matti Kortteinen
Kaupunkisosiologian professori
Helsingin yliopisto, sosiologian laitos

Peltosaaren asukastyytyväisyystutkimus

Helsingin yliopisto Riihimäen kaupunki

1. Miten viihdytte nykyisessä asunnossanne?

- 1 ☐ erittäin hyvin
 2 ☐ hyvin
 3 ☐ vaikea sanoa
 4 ☐ huonosti
 5 ☐ erittäin huonosti

2. Millaisen kouluarvosanan kaiken kaikkiaan antaisitte asuinalueellenne ja asunnollenne oman viihtymisenne kannalta?

Rengastakaa arvosana.

2.1 asuinalueelle 10 9 8 7 6 5 4

2.2 asunnolle 10 9 8 7 6 5 4

3. Kuinka tyytyväinen olette seuraaviin asioihin asunnossanne?

	erittäin tyytyväinen	tyytyväinen	en osaa sanoa	tyytymätön	erittäin tyytymätön
3.1. Vuokra / yhtiövastike_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
3.2. Asunnon yleiskunto_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
3.3. Huonelämpötila_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
3.4. Ilmanvaihdon riittävyys_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
3.5. Ikkunoiden ja parvekeovien tiiviys_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
3.6. Vesikalusteiden kunto_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
3.7. Äänieristys_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

4. Esiintyykö talossanne tällä hetkellä...

	ei	vähän	paljon	erittäin paljon
4.1. rappujen tai seinien likaisuutta tai epäsiisteyttä?_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
4.2. puutteita saunan puhtaudessa?_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
4.3. puutteita pesutuvan puhtaudessa?_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
4.4. pihan roskaisuutta?_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
4.5. ilkivaltaa tai sotkemista?_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
4.6. julkista juopottelua?_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
4.7. naapureiden metelöintiä?_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
4.8. meteliä yöaikaan?_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
4.9. huumeiden käyttöä tai kauppaa?_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
4.10. häiritseviä lapsi- tai nuorisojengejä?_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

5. Mitä mieltä olette kehityksen suunnasta kolmen viime vuoden aikana? Onko tilanne muuttunut paremmaksi vai huonommaksi kun ajattelette...

		paljon parem- maksi	vähän parem- maksi	ei muutosta	vähän huonom- maksi	paljon huonom- maksi
5.1.	vuokran / yhtiövastikkeen kohtuullisuutta_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
5.2.	oman asuntonne kuntoa_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
5.3.	rappujen tai seinien siisteyttä_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
5.4.	saunan puhtautta_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
5.5.	pesutuvan puhtautta_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
5.6.	rauhattomuutta, metelöintiä_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
5.7.	julkista juopottelua_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
5.8.	huumeiden käyttöä tai kauppaa_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
5.9.	nuorisojengejä_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
5.10.	turvallisuutta_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

6. Seuraavassa on joukko väitteitä turvallisuudesta. Vastatkaa kunkin kohdalla mitä mieltä väitteestä olette.

		täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	en osaa sanoa	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä
6.1.	Talon pyöräsuojia voi käyttää turvallisesti pyörien säilytykseen_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
6.2.	Yleisiä säilytystiloja voi käyttää turvallisesti säilytykseen_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
6.3.	Talon paikoitusalueiden käyttö on turvallista_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
6.4.	Pienet lapset voivat turvallisesti leikkiä pihalla_____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

7. Oletteko viimeksi kuluneen vuoden aikana pelännyt...

		päivittäin	viikoittain	kuukausittain	harvemmin	ei koskaan
7.1.	Väkivallan kohteeksi joutumista asuinalueella?_____	5 ☐	4 ☐	3 ☐	2 ☐	1 ☐
7.2.	Asuntomurtoa kotinne?_____	5 ☐	4 ☐	3 ☐	2 ☐	1 ☐
7.3.	Kävelemistä asuinalueellanne pimeällä yksin?_____	5 ☐	4 ☐	3 ☐	2 ☐	1 ☐

8. Kuinka usein...

		päivittäin	viikoittain	kuukausittain	harvemmin	ei koskaan
8.1.	Juttelette naapureiden kanssa?_____	5 ☐	4 ☐	3 ☐	2 ☐	1 ☐
8.2.	Kyläilette alueella?_____	5 ☐	4 ☐	3 ☐	2 ☐	1 ☐
8.3.	Olette antanut tai saanut naapuriapua?_____	5 ☐	4 ☐	3 ☐	2 ☐	1 ☐

9. Oletteko harkinneet muuttoa Peltosaaresta?

- 1 ☐ En ole muuttamassa
- 2 ☐ Haluaisin muuttaa toisaalle, mutta mahdollisuudet ovat nyt huonot
- 3 ☐ Aion muuttaa lähitulevaisuudessa, tärkein syy on: _____
- 4 **Mikäli olette harkinnut muuttamista, mihin kuntaan ja asuinalueelle olisitte ensisijaisesti muuttamassa?** _____

10. Kuinka tyytyväinen olette seuraavien palveluiden saatavuuteen?

	erittäin tyytyväinen	tyytyväinen	en osaa sanoa	tyytymätön	erittäin tyytymätön
10.1. Harrastukset _____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
10.2. Päivittäistavarapalvelut _____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
10.3. Erikoiskaupan palvelut _____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
10.4. Julkinen liikenne _____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
10.5. Koulutus _____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
10.6. Päivähoito _____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
10.7. Terveystenhoito _____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐
10.8. Pyörä- ja kävelyreitit _____	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐	5 ☐

11. Mitkä erityiset seikat ovat oman viihtymisenne kannalta asuinalueellanne tärkeimpiä ilon ja viihtymisen aiheita? Mainitkaa kolme tärkeintä.

---

12. Entä millaiset seikat koette asuinalueellanne ongelmiksi tai mitkä seikat harmittavat teitä? Mainitkaa kolme tärkeintä.

---

13. Onko teillä joitakin erityisiä toiveita asuntonne tai asuinympäristönne kehittämisestä Riihimäen kaupungille? Jatkakaa tarvittaessa kääntöpuolelle.

---

14. Peltosaarta voisi mielestänne parantaa... (voitte valita useampia vaihtoehtoja)

1. ☐ Rakennusten julkisivuja kohentamalla
2. ☐ Rakennusten energiatehokkuutta parantamalla (pienemmät energiakulut)
3. ☐ Kunnostamalla pihat
4. ☐ Rakentamalla lisää yhteistiloja (talojen pohjakerroksiin tai piharakennuksiin)
5. ☐ Rakentamalla uusia kerroksia talojen katoille
6. ☐ Rakentamalla alueelle lisää asuintaloja (tarkkaan valittuihin kohtiin, häiritsemättä nykyisten asukkaiden ikkunanäkymiä)
7. ☐ Purkamalla huonokuntoisia, rumia tai korjauksiltaan liian kalliiksi tulevia taloja
8. ☐ Vähentämällä omilla henkilökohtaisilla valinnoilla energiankulutusta huoneistossa
9. ☐ Kierrättämällä omat kotitalousjätteet
10. ☐ Olisin kiinnostunut osallistumaan vapaaehtoistoimintaan taloyhtiön/pihapiirin/Peltosaaren hyväksi
11. ☐ Mitään parannustoimia ei tarvita

15. Kuinka tärkeitä teille on ekotehokkuus (esim. energiatehokkuus) asuntoa tai asuinalueita valittaessa?

- 1 ☐ Erittäin tärkeitä
- 2 ☐ Jossain määrin tärkeitä
- 3 ☐ Vain hieman tärkeitä
- 4 ☐ Ei lainkaan tärkeitä

16. Mikä on nykyinen asumismuotonne?

- 1 ☐ omistusasunto
- 2 ☐ yksityinen vuokra-asunto
- 3 ☐ Riihimäen kaupungin vuokra-asunto
- 4 ☐ Kuntien eläkevakuutuksen vuokra-asunto
- 5 ☐ Jealha Oy:n vuokra-asunto
- 6 ☐ HOPS:n vuokra-asunto

17. Kysymyksiä vain vuokra-asujille:

1. Voisiko mielestänne alueenne asuntojen vuokria korottaa parannustoimien rahoittamiseksi?

1. ☐ kyllä   2. ☐ ei   3. ☐ en osaa sanoa

2. Voisiko mielestänne vuokranantaja rahoittaa talonne parannustoimia rakentamalla ja myymällä uusia asuntoja alueella?

1. ☐ kyllä   2. ☐ ei   3. ☐ en osaa sanoa

18. Kysymyksiä vain omistusasujille:

1. Voisiko mielestänne taloyhtiönne rahoittaa kiinteistönsä parannustoimia rakentamalla ja myymällä uusia asuntoja omalle tontilleen?

1. ☐ kyllä   2. ☐ ei   3. ☐ en osaa sanoa

2. Pidätkö lisärakentamista taloyhtiönne taloustilanteen huomioiden perusteltuna?

1. ☐ kyllä   2. ☐ ei   3. ☐ en osaa sanoa

19. Jatkokysymyksiä kaikille:

Uusia asuntoja voisi mielestänne rakentaa Peltosaarella... (voitte valita useampia vaihtoehtoja)

1. ☐ kolmikerroksisia taloja korottamalla, jos se on teknisesti mahdollista (jolloin porrashuoneisiin rakennetaan hissi)
2. ☐ yhtiön tontille niin ettei se tuki pihanäkymiä asuntojen ikkunoista
3. ☐ pysäköintialueille, jos autopaikat saadaan sijoitettua muualle lähiympäristöön
4. ☐ muualle Peltosaaren alueelle (esim. alueen reunoilla oleville rakentamattomille tontin osille)
5. ☐ rakentamalla mahdollisesti purettavien rakennusten tilalle uusia asuinrakennuksia
6. ☐ ei minnekään alueelle

Taustanne ja liikenteeseen liittyviä kysymyksiä**20. Oletteko**

- 1 ☐ mies
2 ☐ nainen

21. Minkä ikäinen olette?

_____ vuotta

22. Mikä on äidinkielenne?

- 1 ☐ suomi
2 ☐ ruotsi
3 ☐ muu, mikä? _____

23. Montako jäsentä kotitalouteenne kuuluu?

23.1 kotitaloudessa jäseniä yhteensä: _____

23.2 0-6-vuotiaita lapsia yht: _____

23.3 7-16-vuotiaita lapsia yht: _____

23.4 kotona asuvia, yli 17-v lapsia: _____

24. Mikä on ammattiasemanne?

1. oma

2. puolison

1 ☐ työnantaja tai yrittäjä	1 ☐
2 ☐ johtaja tai ylin virkamies	2 ☐
3 ☐ asiantuntija tai ylempi toimihenkilö	3 ☐
4 ☐ muu toimihenkilö	4 ☐
5 ☐ työntekijä	5 ☐
6 ☐ eläkeläinen	6 ☐
7 ☐ opiskelija	7 ☐
8 ☐ työtön	8 ☐
9 ☐ koti-isä tai -äiti	9 ☐
10 ☐ muu, mikä?	10 ☐
- _____

25. Mikä on tai oli ammatti- tai työnimikkeenne?

_____
_____

26. Kuinka kaukana ja missä kunnassa käytte töissä?

1. Oma työmatka Kunta

_____ km _____

2. Puolison työmatka Kunta

_____ km _____

3. Työpaikkojen välinen etäisyys: _____ km

27. Mitä tutkintoja olette suorittanut?

1. oma

2. puolison

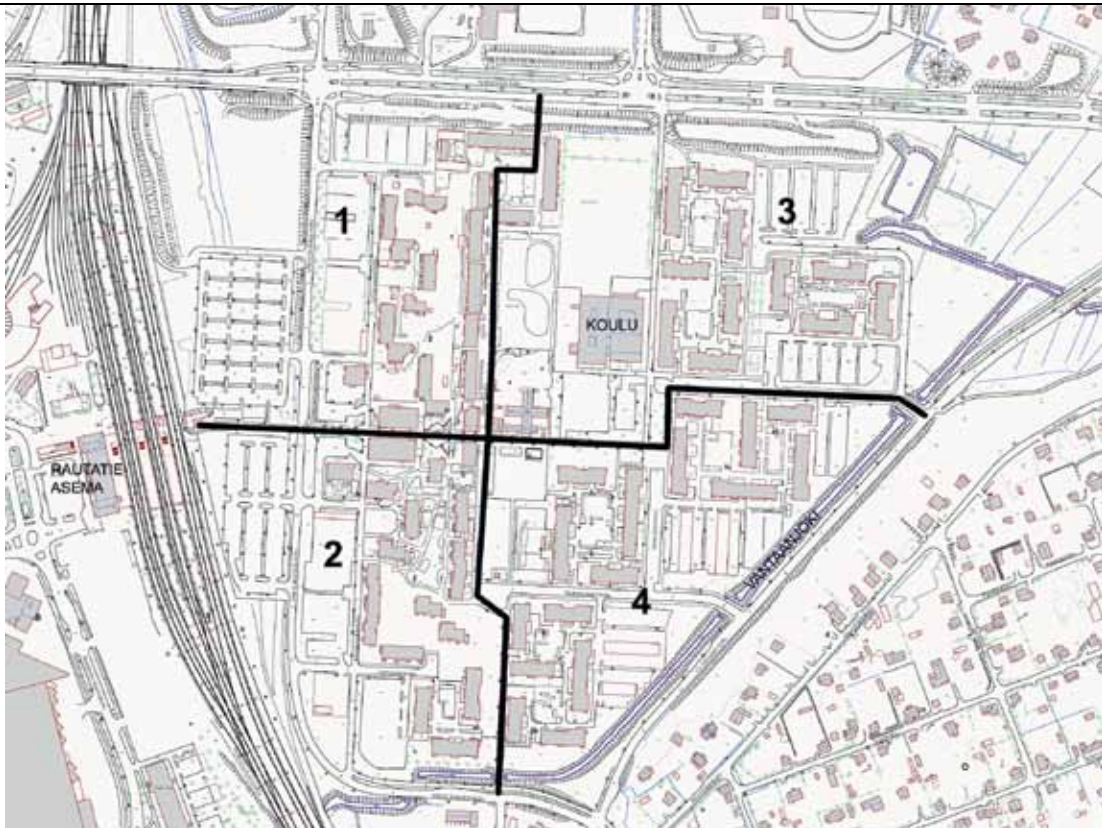
1 ☐ korkeakoulututkinto	1 ☐
2 ☐ ylioppilastutkinto	2 ☐
3 ☐ opistotasoinen tutkinto	3 ☐
4 ☐ ammatillinen koulutus	4 ☐
5 ☐ perus- tai kansakoulu	5 ☐
6 ☐ muu tutkinto	6 ☐

28. Mistä kunnasta tai maasta muutitte nykyiseen asuntoon?**29. Miksi ostitte asunnon / muutitte juuri tälle alueelle? Mainitkaa kolme tärkeintä syytä.**

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

30. Kuinka kauan olette asuneet Peltosaarella?

_____ vuotta _____ kuukautta

31. Missä osassa Peltosaarta asutte? Voitte halutessanne merkitä talon karttaan.

1 ☐ Osassa 1.	3 ☐ Osassa 3.
2 ☐ Osassa 2.	4 ☐ Osassa 4.

32. Kuinka monta henkilöautoa kotitaloudellanne on vakituksessa käytössä?

_____ kappaletta

33. Kirjatkaa seuraavan sivun taulukkoon itse tekemänne matkat yhden arkipäivän ajalta, esimerkiksi eiliset matkat.

Käännä sivua →

Suuret kiitokset vastauksistanne!

Pyydämme teitä palauttamaan koko kyselylomakkeen ja halutessanne myös oheisen arpalipukkeen Peltosaaren Valintatalossa (auki ark. 7-21, la 7-18, su 12-21) olevaan palautuslaatikkoon tai Kotikulman kiinteistöpalvelut Oy:n postiluukkuun (Linnunradankatu 9).

Leikkaa tästä ja palauta samaan paikkaan kuin kyselylomake:

----- ✂ ----- ✂ ----- ✂ -----

Osallistun myös arvontaan. Yhteystietoja ei käytetä suoramarkkinointiin tai luovuteta ulkopuolisille.

Nimi _____ Osoite _____

33. YHDEN ARKIPÄIVÄN AIKANA TEKEMÄNNE MATKAT

Kirjatkaa taulukkoon järjestyksessä kaikki itse tekemänne matkat yhden arkipäivän ajalta, esimerkiksi tekemänne matkat edelliseltä päivältä. Matkat voidaan tehdä yhdellä tai useammalla kulkuvälineellä tai kävellen. Jos matka alkaa ja päätty samaan pisteeseen, merkitkää menomatka ja paluumatka omalle rivilleen.

Mihin aikaan lähditte?	Mistä lähditte? Mieluiten tarkka osoite tai, jos ette tiedä osoitetta kaupan tai rakennuksen nimi	Mihin saavuitte? Mieluiten tarkka osoite tai, jos ette tiedä osoitetta kaupan tai rakennuksen nimi	Luetelkaa järjestyksessä mitä kulkutapoja käytitte matkalla	Millä kuljitte matkan pää-asiassa?	Mikä oli matkan tarkoitus?	7. Muu ostos 8. Asiointi 9. Toisen henkilön saattaminen 10. Mökkimätkä 11. Muu vapaa-ajan matka (virkistys, harrastus, ulkoilu, ruokailu) 12. Muu, mikä?	Matkan kesto
Esimerkki klo 9:00	Osoite Linnunradankatu Kunta Riihimäki	Osoite Ratatie 11 Kunta Vantaa	Kävely, juna, kävely	junalla	2		0 h 30 min
klo	Osoite Kunta	Osoite Kunta					h min
klo	Osoite Kunta	Osoite Kunta					h min
klo	Osoite Kunta	Osoite Kunta					h min
klo	Osoite Kunta	Osoite Kunta					h min
klo	Osoite Kunta	Osoite Kunta					h min
klo	Osoite Kunta	Osoite Kunta					h min
klo	Osoite Kunta	Osoite Kunta					h min

SUURET KIITOKSET VASTAUKSISTANNE!

KUVAILEHTI

<i>Julkaisija</i>	Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus			<i>Julkaisu-aika</i> Tammikuu 2010
<i>Tekijä(t)</i>	Mari Vaattovaara, Matti Kortteinen & Rami Ratvio (toim.)			
<i>Julkaisun nimi</i>	Miten kehittää lähiötä? – Tapaustutkimus Riihimäen Peltosaaresta, metropolin laidalta			
<i>Julkaisusarjan nimi ja numero</i>	Suomen ympäristö 46/2009			
<i>Julkaisun tema</i>	Asuminen			
<i>Julkaisun osat/ muut saman projektin tuottamat julkaisut</i>				
<i>Tiivistelmä</i>	Suurin kysymys suomalaisen asumisen, erityisesti kaupunkiasumisen kehittämisessä liittyy vanhenevan asuntokannan peruskorjaamiseen. Kerrostaloasunnoista kolmannes on 1960- ja 1970-luvulla rakennetussa asuntokannassa. Väestöstä tässä asuntokannassa asuu peräti viidennes. Asuntopolitiikassa lähestytäänkin nopealla vauhdilla kysymystä lähiöiden peruskorjaamisesta ja kehittämisestä. Keskeiseksi kysymykseksi on noussut kuinka näitä alueita tulisi kehittää, ei yksin teknistaloudellisista ja arkkitehtonisista lähtökohdista, vaan kokonaisvaltaisemmalla otteella. Riihimäen Peltosaaren kaupunginosaa on tutkittu tästä lähtökohdasta. Helsingin yliopiston maantieteen ja sosiologian laitokset ovat toteuttaneet Peltosaari-tutkimusprojektin yhteistyössä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n kanssa vuoden 2009 aikana. Tuloksena on laaja ja moniulotteinen kuvaus ja analyysi Riihimäen Peltosaaresta. Tutkimus kytkeytyy myös Tekesin Kestävä yhdyskunta -ohjelman kautta rahoitettuun EcoDrive-projektiin. Sen osana toteutetussa asukaskyselyssä Peltosaarta on tutkittu asukasnäkökulmasta. Kyselyssä on selvitetty kuinka asukkaat arvioivat aluetta ja sen kehittämistarpeita. Nopean teollistumisen ja väestönkasvun odotuksin 1960–1970-luvuilla rakennettu Peltosaaren lähiö ei deindustrialisaation, maineensa ja taloudellisen laskusuhdanteen takia menestynyt. Asuinalueen väestöpohja muotoutui seudullisten asuntomarkkinoiden kautta heikoksi, ja Peltosaaresta on muodostunut rakenteellisen työttömyyden ja sosiaalisten ongelmien erityinen paikallinen keskittymä. Alueen sisäinen eriytyminen näkyy asukaskyselyssä, haastatteluisissa, asuntojen hallintamuodoissa sekä fyysisessä ja sosiaalisessa rakenteessa. Peltosaaren keskeinen sijainti tarjoaa kuitenkin hyvän mahdollisuuden kehittää aluetta. Tutkimus osoittaa, että sosiaalinen näkökulma lähiöiden peruskorjaamisessa on vakava, ja pelkän teknistaloudellisen peruskorjauksen sijaan vaaditaan laajempaa asuntomarkkinoihin, alueen sosiaaliseen rakenteeseen ja alueelle suuntautuvaan kysyntään liittyvää harkintaa.			
<i>Asiasanat</i>	lähiöt, asuntokanta, peruskorjaus, korjausrakentaminen			
<i>Rahoittaja/ toimeksiantaja</i>				
	ISBN 978-952-11-3668-9 (nid.)	ISBN 978-952-11-3669-6 (PDF)	ISSN 1238-7312 (pain.)	ISSN 1796-1637 (verkkoi.)
	<i>Sivuja</i> 179	<i>Kieli</i> suomi	<i>Luottamuksellisuus</i> julkinen	<i>Hinta (sis. alv 8 %)</i>
<i>Julkaisun myynti/ jakaja</i>	Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus, ARA Email: kirjasto.ara@ara.fi www.ara.fi > Julkaisut > Raportit			
<i>Julkaisun kustantaja</i>	Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus			
<i>Painopaikka ja -aika</i>	Edita Prima Oy, Helsinki 2010			

PRESENTATIONSBLAD

Utgivare	Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet			Datum Januari 2010
Författare	Mari Vaattovaara, Matti Kortteinen & Rami Ratvio (red.)			
Publikationens titel	Miten kehittää lähiötä? – Tapaustutkimus Riihimäen Peltosaaresta, metropolin laidalta (Hur utveckla förorterna? – Fallstudie rörande stadsdelen Peltosaari i Riihimäki, i metropolens utkant)			
Publikationsserie och nummer	Miljön i Finland 46/2009			
Publikationens tema	Boende			
Publikationens delar/ andra publikationer inom samma projekt				
Sammandrag	Den största frågan inom utvecklingen av boendet i Finland, och särskilt boendet i städerna, är grundsaneringen av det åldrande bostadsbeståndet. En tredjedel av höghuslägenheterna utgörs av ett bostadsbestånd byggt under 1960- och 1970-talet. Till och med en femtedel av landets befolkning bor i dylika bostäder. Inom bostadspolitiken närmar man sig med god fart frågan om grundsanering och utveckling av förorterna. Tillvägagångssättet vid utvecklandet av dessa områden har blivit en central fråga, och då inte enbart ur teknisk-ekonomisk och arkitektonisk utgångspunkt, utan genom att använda ett mera heltäckande grepp. Stadsdelen Peltosaari i Riihimäki har undersökts ur denna synvinkel. Under år 2009 har geografiska och sociologiska institutionerna vid Helsingfors universitet i samarbete med Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ARA genomfört forskningsprojektet "Peltosaari". Resultatet är en bred och mångfasetterad bild och analys av stadsdelen Peltosaari i Riihimäki. Undersökningen är även genomförd av Tekes (Utvecklingscentralen för teknologi och innovation) finansierade programmet "Hållbart Samhälle" (Kestävä yhdyskunta) sammankopplad till projektet EcoDrive. Som en del av detta projekt har Peltosaari i en invånarenkät undersökts ur invånarnas synvinkel. I enkäten har man utrett hur invånarna själva bedömer området och dess utvecklingsbehov. Förorten Peltosaari som byggdes på 1960- och 1970-talen, under en tidsperiod då man väntade sig en snabb industrialisering och befolkningsökning, har på grund av deindustriisering, sitt rykte och ekonomisk lågkonjunktur aldrig nått någon framgång. Bostadsområdets befolkningsgrund blev genom den regionala bostadsmarknaden svagt utformad, och Peltosaari har kommit att bli ett område där strukturell arbetslöshet och sociala problem koncentrerats. Områdets interna differentiering kommer fram i invånarenkäten, i intervjuerna, i bostädernas besittningsform samt i den fysiska och sociala strukturen. Peltosaaris centrala läge erbjuder dock en god möjlighet att utveckla området. Undersökningen påvisar, att den sociala utgångspunkten är viktig då det gäller grundsanering av förorter, och att det istället för enbart teknisk-ekonomisk grundsanering fordras en mera omfattande bedömning av bostadsmarknaden, områdets sociala struktur och efterfrågan riktad mot området.			
Nyckelord	förorter, bostadsbestånd, grundreparation, ombyggnad			
Finansiär/ uppdragsgivare				
	ISBN 978-952-11-3668-9 (hft.)	ISBN 978-952-11-3669-6 (PDF)	ISSN 1238-7312 (print)	ISSN 1796-1637 (online)
	Sidantal 179	Språk Finska	Offentlighet Offentlig	Pris (inneh. moms 8 %)
Beställningar/ distribution	Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet, ARA Epost: kirjasto.ara@ara.fi www.ara.fi > Publikationer > Rapporter			
Förläggare	Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet			
Tryckeri/tryckningsort -år	Edita Prima Ab, Helsingfors 2010			

Helsingin yliopiston maantieteen ja sosiologian laitokset ovat toteuttaneet Peltosaari-tutkimusprojektin yhteistyössä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) kanssa vuoden 2009 aikana. Tuloksena on laaja ja moniulotteinen kuvaus ja analyysi Riihimäen Peltosaaresta. Tutkimus kytkeytyy myös Tekesin Kestävä yhdyskunta -ohjelman kautta rahoitettuun EcoDrive-projektiin. Sen osana toteutetussa asukaskyselyssä Peltosaarta on tutkittu asukasnäkökulmasta. Kyselyssä on selvitetty kuinka asukkaat arvioivat aluetta ja sen kehittämistarpeita.

The logo for ARA (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus) consists of the lowercase letters 'ara' in a bold, green, sans-serif font.

Asumisen rahoitus-
ja kehittämiskeskus

ISBN 978-952-11-3668-9 (nid.)

ISBN 978-952-11-3669-6 (PDF)

ISSN 1238-7312 (pain.)

ISSN 1796-1637 (verkkokoj.)